

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

o condiție a scurtării duratei de execuție
în investiții

**concentrarea
eforturilor
asupra
obiectivelor
principale**

Un moment de înaltă semnificație
în dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare româno-spaniole,
o contribuție importantă la cauza destinderii și înțelegerii în Europa și în lume
*VIZITA DE STAT A PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU,
ÎMPREUNĂ CU TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU,
ÎN REGATUL SPANIEI*

„Disponem de tot ce este necesar pentru a infăptui cu succes planul pe acest an, pentru a realiza planul pe 1980, inclusiv depășirea producției industriale în actualul cincinal cu circa 100 de miliarde lei. Să acționăm în așa fel încît să realizăm aceste obiective în cele mai bune condiții, creînd o bază trainică pentru dezvoltarea generală a societății socialiste românești, pentru infăptuirea obiectivelor trasate de Congresul al XI-lea, asigurînd temelia următorului plan cincinal, care trebuie să marcheze o etapă nouă în progresul României, în toate domeniile !”.

NICOLAE CEAUȘESCU

MOBILIZAREA LARGĂ A ENERGIILOR CREATOARE PENTRU REALIZAREA EXEMPLARĂ A PROGRAMULUI DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A ȚĂRII

LUCRĂRILE recentei consfătuirii de lucru de la C.C. al P.C.R. prezintă o importanță deosebită pentru activitatea entuziastă pe care întregul nostru popor o desfășoară, sub conducerea partidului, în vederea infăptuirii exemplare a programului de dezvoltare economico-socială a țării stabilit de Congresul al XI-lea al P.C.R. Înscriindu-se în practica temeinic statornicită a întîlnirilor periodice ale conducerii superioare a partidului cu activul de bază din economie, consfătuiră — cu un pronunțat caracter de lucru — a analizat stadiul realizării planului pe 1979, modul în care organele și organizațiile de partid au acționat pentru îndeplinirea, în fiecare județ, a obiectivelor pe acest an, jalonînd totodată direcțiile de acțiune concrete menite să asigure realizarea integrală a sarcinilor cantitative și calitative ale planului, perfecționarea în continuare a conducerii și organizării întregii activități economice.

Cuvîntarea tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, rostită la încheierea lucrărilor consfătuirii, reprezintă un program concret de acțiune izvorît din cunoașterea aprofundată a cerințelor tot mai complexe pe care le ridică mersul continuu înainte al societății noastre, evidențiindu-se încă o dată contribuția hotărîtoare a secretarului general al partidului la soluționarea problemelor dezvoltării social-economice accelerate a țării în spiritul unei profunde exigențe partinice, al unei înalte principialități.

De o înaltă apreciere s-au bucurat în cadrul consfătuirii succesele obținute în realizarea planului producției industriale, care a fost îndeplinit, pe ansamblu, cu o anumită depășire față de prevederi, faptul că un număr de 24 de județe au depășit planul producției nete, că 22 de județe au realizat sarcinile de creștere a productivi-

tății muncii, iar 29 dintre ele s-au încadrat în normele de consum stabilite; în fine, că alte județe au realizat și depășit sarcinile de export și planul de investiții. Cu deosebită responsabilitate au fost apreciate în același timp și neajunsurile apărute în realizarea prevederilor în această perioadă, faptul că mai există unități economice care nu și-au realizat planul la unii indicatori — la producția netă, la cea fizică sau în investiții.

Abordînd în spirit realist toate problemele construirii societății socialiste pe pămîntul României, secretarul general al partidului aduce o contribuție remarcabilă la imprimarea unei atitudini responsabile, de înaltă exigență în întreaga acțiune a activului de bază din economie, a comuniștilor, a cadrelor de specialiști, a oamenilor muncii, ceea ce facilitează adoptarea celor mai adecvate măsuri.

CARACTERUL profund științific al analizei efectuate în cadrul consfătuirii, evidențierea resorturilor intime ale funcționării mecanismului economic au relevat cauzele de esență ale evoluției unor fenomene economice.

În acest cadru trebuie reliefat faptul că problemele apărute în realizarea planului pe 1979 au fost generate de neintrarea în producție la termenele fixate a unor noi obiective de investiții, de unele lipsuri în aprovizionare, precum și de cauze ce depind de organele centrale, de ministere. Studiarea determinărilor cauzale profunde arată că întîrzierile în punerea în funcțiune a unor capacități planificate de producție este legată nu de nealocarea fondurilor de investiții prevăzute, ci de unele neajunsuri proprii ale furnizorilor în organizarea fa-

bricației ritmice a utilajelor tehnologice, și ale unor organizații de construcții, că lipsurile în domeniul aprovizionării tehnico-materiale sînt cauzate nemijlocit de nerealizarea la timp a producției fizice planificate în unele sectoare de activitate, că în unele cazuri în ministere mai există inerție, manifestări de birocratism, practica de a face promisiuni, de a întocmi tot felul de planuri de măsuri, dar de a nu acționa întotdeauna, de a nu urmări îndeplinirea lor.

Aceasta demonstrează că în întreaga activitate economică există însemnate rezerve, că apariția și înlăturarea factorilor perturbatori este în legătură nemijlocită cu calitatea muncii depuse, că nivelul rezultatelor obținute depinde direct de calitatea activității organizatorice desfășurată de comitetele județene, de organizațiile de partid pentru unirea eforturilor colectivelor de oameni ai muncii din întreprinderi.

CONSECVENȚA cu care se urmărește adoptarea celor mai adecvate măsuri pentru continua perfecționare a procesului dezvoltării social-economice a țării s-a concretizat în soluții adecvate cu un puternic caracter creativ, mobilizator. Astfel, pentru soluționarea problemei asigurării forței de muncă în sectorul investițiilor sau în cel al producției materiale este formulată necesitatea creșterii accentuate a productivității muncii — prin amplificarea efortului propriu de extindere rapidă a polideservirii utilajelor, trecerea mai hotărîită în producție a personalului auxiliar și neproductiv, în așa fel ca toți specialiștii, inclusiv cei din ministere, să lucreze cel puțin o jumătate din timpul de muncă nemijlocit în proiectare, în concepție sau producție — în locul soluției comode a unor continue „aprovizionări“ cu personal din afara județului. Totodată, în scopul creșterii calității în activitatea de investiții este pusă în evidență soluția efectuării controlului subansamblelor de către toate întreprinderile de montaj înainte de asamblarea utilajelor tehnologice, precum și a controlului lucrărilor de construcții de către beneficiari pe faze și porțiuni, iar în producție soluția extinderii mai viguroase a preocupărilor cercetării de urmărire și sprijinire a atingerii cît mai rapide în exploatare a parametrilor stabiliți pentru o anumită tehnologie sau produs. Pentru realizarea importului de mașini și utilaje, în condițiile asigurării echilibrului de plăți apare necesară realizarea concomitentă a exportului tot de mașini și utilaje — fabricate la timp, de calitate superioară și valorificate la nivelul prețurilor de pe piața mondială — sarcină statuată ca un principiu-soluție pentru creșterea eficienței activității de comerț exterior.

LARGA mobilitate și adaptabilitatea continuă a concepției asupra mijloacelor și modalităților concrete de îndeplinire a programului dezvoltării economice la realitatea complexă, în continuă schimbare, a economiei moderne, apare în cuvîntare pe primul plan al atenției. Pentru funcționarea cu eficiență sporită a mecanismului economico-financiar și creșterea substanțială a valorii nou create, este puternic reliefată necesitatea ca, în deplin acord cu exigențele economisi-

rîi resurselor de materii prime și energie să se treacă mai hotărîit la crearea unor valori tot mai mari din materialul utilizat, la reducerea consumurilor de materii prime, economisirea energiei, la transformarea pe scară tot mai largă a resurselor secundare în noi surse energetice și de materiale. În agricultură se face un apel susținut la activizarea și folosirea corespunzătoare a noilor forme organizatorice — consiliile unice agroindustriale de stat și cooperatiste — pentru obținerea unor recolte sporite în acest an și în continuare, a unor producții mai mari în zootehnie, în silvicultură, pomicultură ș.a. În investiții este subliniată sarcina ca, răspunzînd cerințelor actuale ale economiei, prioritățile să se focalizeze asupra investițiilor productive din unitățile economice din industrie, agricultură, transporturi, și în construcția de locuințe, iar eforturile să se concentreze asupra punerii în funcțiune a obiectivelor principale.

Pe fondul general al necesității intensificării construcțiilor de locuințe în toate județele țării, este statuată cerința de a se realiza o îmbunătățire a planificării locuințelor, în sensul ca cel puțin 50 da sută din noile apartamente să se realizeze din fondul statului.

RREALIZAREA exemplară a sarcinilor complexe ale dezvoltării social-economice, ale creșterii nivelului de trai, a bunăstării și civilizației întregului popor impun, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, creșterea rolului organelor și organizațiilor de partid, îmbunătățirea activității lor, perfecționarea stilului și metodelor de muncă în conducerea și organizarea activității în toate sectoarele.

Jalonînd principalele direcții de acțiune în acest sens, secretarul general al partidului a subliniat necesitatea repartizării corespunzătoare a cadrelor, a activiștilor, în sectoarele hotărîtoare ale activității, în scopul soluționării grabnice și eficiente a problemelor cu care se confruntă unitățile economice. Din toate aceste puncte de vedere se cere efectuată o îmbunătățire substanțială a stilului și metodelor de muncă în conducerea vieții economice, în activitatea ministerelor și a centralelor industriale, a organelor și organizațiilor de partid, centrul de greutate al muncii lor urmînd să se deplaseze în întreprinderi. În același context se ridică problema ca în toate unitățile să se acționeze mai energic pentru îndeplinirea măsurilor cu privire la adîncirea autoconducerii muncitorești și autogestiunii economico-financiare, ceea ce presupune ca în fiecare întreprindere să se manifeste maximă răspundere pentru realizarea de produse de înaltă calitate, cu cheltuieli mai reduse, cu eficiență sporită, care să permită obținerea de beneficii în întreaga activitate productivă.

Avînd în vedere importanța deosebită a acestor sarcini pentru înscrierea mai accelerată a României pe coordonatele eficienței și progresului, în întreaga economie se cere acționat cu consecvență pentru realizarea unei ample mobilizări de forțe pentru materializarea lor cît mai rapidă în practică, pentru realizarea exemplară a prevederilor cantitative și calitative ale planului pe acest an și pe întregul cincinal.

B. PĂDURE

În lumina indicațiilor

tovarășului Nicolae Ceaușescu

la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R.

REALIZAREA INTEGRALĂ A PRODUCȚIEI FIZICE ȘI NETE

REALIZAREA integrală, ritmică, a producției fizice și nete — indicatori principali de plan și de urmărire a rezultatelor activității productive — este o sarcină de înaltă responsabilitate, de importanță vitală pentru asigurarea bazei materiale a producției în cantitățile, calitățile și la termenele prevăzute, satisfacerea cerințelor beneficiarilor, sporirea eficienței economice, în general pentru creșterea economică accelerată a țării. Subliniind importanța acestei probleme, secretarul general al partidului arăta, la recenta Consfătuire de lucru de la C.C. al P.C.R., că toate unitățile trebuie să-și realizeze planul stabilit atât la producția fizică cât și pe sortimente, o atenție deosebită urmînd să se acorde realizării producției nete.

Îndeplinirii exemplare a acestor sarcini le sînt consacrate eforturile, întreaga capacitate creatoare a colectivelor din toate unitățile economice, centrale și ministere. Asemenea preocupări se regăsesc și la Centrala industriei sticlei, și ceramicii fine din cadrul Ministerului Industriei Ușoare, care produce și livrează peste 45 000 de articole destinate construcțiilor, laboratoarelor, industriei alimentare și de medicamente și, în cea mai mare parte, uzului populației, articole ce sînt desfăcute atât pe piața internă cât și în peste 70 de țări ale lumii.

Utilizarea eficientă a potențialului tehnic și uman

ÎN ACEASTĂ primă treime a anului în cadrul centralei s-au înregistrat realizări însemnate la principalii indicatori atât față de plan, cât și față de realizările din perioada corespunzătoare a anului (tabelul nr. 1). În patru din cele cinci sectoare productive ale cen-

tralei s-au depășit nivelele de plan la cei doi indicatori la care ne-am referit anterior. Aceste realizări au fost posibile ca urmare a activității bine corelate a colectivelor din întreprinderi, a întocmirii și transpunerii în viață a unor programe de măsuri judicioase.

Cîteva date sînt edificatoare în acest sens: în cele 30 întreprinderi componente ale centralei se aplică în acest an circa 900 de măsuri cu eficiență evaluată la peste 97 milioane lei economii față de anul trecut, din care 15 mil. lei reprezintă diminuarea cheltuielilor materiale.

La baza însemnatelor realizări fizice și valorice obținute în primele 4 luni, ca și a îndeplinirii în continuare a prevederilor pentru întregul an, au stat și stau în principal măsurile adoptate în vederea:

● **sporirii accentuate a productivității muncii cu 1,4% față de sarcina stabilită pentru acest interval și cu 9,4% față de anul tre-**

cut. Aceste creșteri își au suportul în materializarea în primul trimestru a circa 220 de prevederi din programele de măsuri, ale căror principale direcții privesc **introducerea și extinderea tehnicii și tehnologiilor noi** (modernizarea cuptoarelor de recoacere și topire, aluminizarea oglinzilor în locul argintării acestora, fasonarea masei de sticlă cu forme rotative, mecanizarea și automatizarea sistemului de încărcare pe vagonete a corpurilor pentru ardere — în sectorul sticlă); **organizarea mai bună a producției și a muncii** (reorganizări de flux și eliminarea de manipulări, autototarea cu dispozitive care reduc timpul de lucru la operațiile de spălare, ștergere, uscare — în sectorul sticlă; prepararea masei de ipsos pentru turnarea formelor pe stații centralizate — în sectorul ceramică); **calificarea și ridicarea calificării cadrelor** (4 500 muncitori se califică la locurile de muncă, 6200 de cadre din

Tabelul nr. 1
Realizarea unor indicatori de plan pe 4 luni 1979 și față de perioada corespunzătoare din 1978

Indicatori	Producția netă		Producția fizică		Productivitatea muncii		Cheltuieli la 1 000 lei producție marfă			
	Realizări față de		Realizări față de		Realizări față de		Totale		Materiale	
	Plan 4 luni 1979	Realizat 4 luni 1978	Plan 4 luni 1979	Realizat 4 luni 1978	Plan 4 luni 1979	Realizat 4 luni 1978	Plan 4 luni 1979	Realizat 4 luni 1978	Plan 4 luni 1979	Realizat 4 luni 1978
Total centrală	102,0	106,8	101,0	106,0	101,4	109,4	99,9	98,3	93,4	99,1
din care:										
sectorul sticlărie	102,0	108,8	101,1	107,1	101,3	111,3	99,6	96,9	97,0	96,7
sectorul faianță	102,0	107,2	101,0	106,5	102,2	90,4	99,8	99,2	97,9	96,4
sectorul porțelan	102,3	106,2	101,7	105,3	102,0	104,5	100,0	99,0	93,4	93,7
sectorul geamuri	102,5	105,0	100,8	104,8	100,7	103,2	100,1	99,1	99,1	99,1
sectorul extractiv (nisip)	95,0	71,7	98,9	97,2	96,9	93,3	101,3	104,5	123,7	115,0

sector își perfecționează pregătirea, iar 280 din activitățile auxiliare urmează cursuri de policalificare);

● **reducerii cheltuielilor materiale** prin mai buna gospodărire și utilizare a materiilor prime și a resurselor energetice. După cum se știe, produsele realizate de întreprinderile centralei sînt, în general, energointensive. De aceea, o atenție deosebită se acordă reducerii consumurilor energetice (tabelul nr. 2). Acțiunile întreprinse în acest scop vizează:

— modernizarea cuptoarelor de topire și a celor de recoacere a sticlei (cu precădere la întreprinderile din Sighișoara, Scăieni, Tirnăveni, Avrig, București), economia realizată în acest mod echivalînd cu 9900 tcc, și înlocuirea arzătoarelor cu aer comprimat cu cele cu autoaspirație în sectorul sticlărie-geamuri (la întreprinde-

Tabelul nr. 2

Reducerea consumurilor specifice energetice la principalele grupe de produse

Grupa de produse	Unitatea de măsură	1978	1979
Sticlărie	tcc/1 mil. lei	165,1	156,2
	MWh/1 mil. lei	53,4	51,0
Geamuri trase	tcc/1000 mp	3,1	2,9
	MWh/1000 mp	0,265	0,237
Porțelan	tcc/1 mil. lei	75,2	68,5
	MWh/1 mil. lei	30,1	29,0

rile din Mediaș, Scăieni, Tirnăveni, București ș a.), operație care aduce o economie de 6000 tcc/an:

— recuperarea resurselor energetice secundare prin instalarea de recuperatoare de căldură și gaze arse, realizate prin autodotare în întreprinderile din Turda, „Vitrometan” — Mediaș, București. Prin această acțiune care, practic, înseamnă scoaterea din circuit a centralelor termice proprii, se economisesc 5600 tcc an etc.

Ca urmare a reducerii continue a cheltuielilor materiale și ca urmare a costurilor de producție, s-au creat condițiile ca prețurile de producție și de livrare a produselor să se mențină, în general, la niveluri constante, dar cu rentabilitate ridicată, ceea ce este important pentru aportul adus la creșterea continuă a venitului național.

În ipostaza furnizor sau beneficiar — aceleași exigențe sporite.

DACĂ REZULTATELE generale pe centrală sînt bune, nu pu-

tem trece cu vederea că unele unități nu au avut, în primele luni ale anului curent, o activitate economică satisfăcătoare. **Unitățile extractive**, de pildă, care trebuie să livreze nisipul necesar întreprinderilor producătoare de geamuri, sticlă și ceramică, precum și unor beneficiari din alte ramuri (în special turnătoriilor din întreprinderi constructoare de mașini) s-au situat sub prevederi la producția fizică și netă (cu 1,1 respectiv 5%) și, implicit, la productivitatea muncii (cu 3,1%), depășind totodată cheltuielile de producție totale (+ 1,3%) și mai ales pe cele materiale (+ 23,7%). Dacă, în acest caz, pot fi luate în considerație și unele aspecte obiective (intemperiiile din sezonul rece), tot atît de adevărat este că la exploatările în cauză (Vălenii de Munte și Dorohoi) s-au produs întirzieri în deschiderea unor noi fronturi de lucru, în dotarea cu utilajele necesare, mai ales pentru pregătirea, extracția și transportul auto al nisipului. Măsurile tehnice și organizatorice luate de curînd privesc accelerarea lucrărilor pentru deschiderea de noi fronturi de lucru și livrarea mijloacelor tehnice, și a pieselor de schimb necesare, repararea și folosirea corespunzătoare a mașinilor și instalațiilor din dotare etc. Apare posibil ca pînă la sfîrșitul trimestrului II a.c. să fie recuperate restanțele de producție și livrare către beneficiari, îndeosebi a celor aparținînd altor ramuri de activitate, a cantităților de nisipuri solicitate și prevăzute în plan.

Rezervele disponibile sînt încă mari și în **unitățile sticlei și ceramicii fine**, atît în ce privește creșterea producției și productivității, cît și în reducerea consumurilor de materii prime, auxiliare de combustibil și energie. Datorită specificului său (produse ușor casabile) pierderile tehnologice sînt încă mari, situație care impune o atenție deosebită pentru scăderea lor continuă. Este cazul să menționăm că o reducere de numai 5—6% a acestor pierderi, ar echivala cu diminuarea cheltuielilor materiale, în funcție de produsele respective, cu 1—2%. Măsura de valorificare preconizată, și care s-a introdus și se generalizează în toate unitățile centralei, privește efectuarea controlului de calitate și sortarea pe echipe și schimburi, avînd

o eficiență prin reducerea pierderilor tehnologice evaluată la circa 8 milioane lei concomitent cu creșterea corespunzătoare a producției nete.

În fine, trebuie semnalate o serie de neajunsuri în activitatea de **cooperare** între întreprinderile din cadrul centralei sau din afara ei. Este vorba de nelivrarea la timp a unor cantități de geamuri pentru parbrize auto și a unor articole de laborator de către întreprinderile de geamuri din Buzău și de sticlă din Turda. Cauzele, sînt exclusiv subiective: neurmărirea termenelelor contractuale. Dar, nu trebuie uitat că dacă pentru întreprinderile producătoare cantitățile restante erau neglijabile, pentru cele beneficiare acestea au însemnat serioase piedici în realizarea producției, a desfășurării în bune condițiuni a activității. Ca urmare, afirmația respectivă capătă mai multă greutate dacă o facem în ipostaza de beneficiar, în care, la rîndul nostru, întîmpinăm unele greutăți în aprovizionarea tehnico-materială. La sodă calcinată, de pildă — material vital în procesul de fabricație — nu sînt asigurate încă necesitățile pentru anul în curs (față de norme) cu 14 mii tone; la chereștea de rășinoase, tot față de normă, nealocarea a 3000 mc poate afecta livrarea geamurilor fabricate, îndeosebi pentru export vest. Pe de altă parte feldspatul livrat de furnizor (Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei) are un conținut mai mare de oxizi de fier, ceea ce influențează nefavorabil procesul de fabricare a geamurilor și sticlăriei fine.

Relevînd unele rezultate notabile pe ansamblul centralei ca și unele neajunsuri și dificultăți ce se mai întîlnesc în activitatea practică din întreprinderi sau pe traseul aprovizionare-desfacere avem totodată în vedere că înfăptuirea riguroasă, ritmică și integrală a sarcinilor de plan este pentru toate colectivele o cerință economică primordială, în strînsă concordanță cu interesele întregii economii naționale.

Emil CIOANCA
Alexandru HAYON
Centrala industriei sticlei
și ceramicii fine

ACȚIUNE „R. E.”

CONCENTRAREA EFORTURILOR PE OBIECTIVELE PRINCIPALE

— o cerință a scurtării duratelor de execuție,
a creșterii eficienței investițiilor —

PROCESUL COMPLEX al creșterii în ritmuri înalte a economiei naționale în vederea înscrierii accelerate a României în rîndul țărilor cu un nivel ridicat de dezvoltare economică, s-a realizat și continuă să se înfăptuiască pe seama unor programe vaste de investiții care asigură crearea și dezvoltarea unei puternice și moderne baze tehnico-materiale a producției. Iată de ce, așa cum arăta secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la recenta Consfătuire de lucru de la C.C. al P.C.R., sînt necesare măsuri hotărîte pentru realizarea la timp a investițiilor și punerea la termen în producție a tuturor capacităților de producție.

În realizarea exemplară a acestei sarcini de o deosebită importanță, un rol de maximă însemnătate îl are concentrarea eforturilor în investiții

asupra obiectivelor principale pentru punerea mai rapidă în funcțiune a capacităților cu stadii avansate de execuție a lucrărilor, evitarea risipirii forțelor pe un front de lucru prea larg. Avînd în vedere importanța deosebită a acestei acțiuni de înaltă responsabilitate pentru toți factorii implicați, a cărei îndeplinire este menită să aducă o contribuție importantă la scurtarea duratelor de execuție a noilor obiective, la reducerea imobilizărilor de fonduri, la obținerea unor cantități suplimentare de produse, „Revista economică” își propune să organizeze o acțiune de durată pe tema concentrării eforturilor de investiții pe obiectivele prioritare, în care să urmărească să evidențieze modalități și sugestii de acțiune pentru ca acest obiectiv să fie atins mai operativ și mai eficient.

De ce apar decalaje mari între investițiile alocate și cele puse în funcțiune ?

DUPĂ CUM este și firesc, la sfîrșitul unei anumite perioade de timp, pornind de la ipoteza că toate investițiile au început la aceeași dată, se constată că volumul de investiții alocate nu este egal cu cel pus în funcțiune și că întotdeauna există în mod necesar un decalaj între ele. Analiza mecanismului realizării noilor obiective de producție atestă că decalajul între investițiile alocate și cele ce se pun în funcțiune este determinat de o serie de factori obiectivi și subiectivi. Ținînd seama de existența și de implicațiile acțiunii lor au fost stabilite, la nivelul economiei naționale și pe fiecare obiectiv în parte, cuantumi bine fundamentate ale decalajului între volumul investițiilor alocate și prevăzute a se realiza și investițiile ce trebuie puse în funcțiune în fiecare perioadă de timp.

Analiza modului în care se rea-

lizează aceste prevederi pune însă în evidență faptul că uneori decalajul planificat nu se respectă, este depășit, ceea ce duce la imobilizarea unor importante fonduri de investiții, peste cele care, în mod obiectiv și necesar, sînt scoase din circuitul economic pe parcursul realizării investițiilor. La Combinatul de îngrășăminte chimice Bacău, de pildă, nu au fost date în funcțiune mai multe capacități de producție (amoniac, criolită, fluorură de aluminiu, fosfogips), care înregistrează întîrzieri față de termenele planificate situate între 9—12 luni. Ca urmare, în anul 1976 au existat cazuri în care la 100 lei cheltuieli de investiții au fost puse în funcțiune fonduri fixe în valoare de numai 86 lei, iar în 1978 s-au înregistrat situații în care cu același volum de cheltuieli, au fost realizate fonduri fixe în valoare de numai 60 lei.

O contribuție deosebit de importantă la depășirea duratelor de execuție și a costurilor de deviz o are tocmai risipirea forțelor disponibile în investiții pe un front de

lucru mult prea larg pentru a fi operativ și eficient, tendința unor titulari de investiții de a deschide numeroase șantiere noi, multe pentru lucrări de mică importanță economică și socială, înainte de a termina lucrările la obiectivele principale aflate în execuție pe șantiere. Care sînt dimensiunile și implicațiile economice ale unui asemenea mod de a gîndi și a acționa ?

Prin reducerea fronturilor de lucru — punerea mai devreme în exploatare a noilor capacități

FAVORIZATĂ UNEORI și de existența unor greutăți obiective — dar și a numeroși factori subiectivi — care împiedicau finalizarea anumitor noi obiective la termenele prevăzute, extinderea fronturilor de lucru a luat proporții în activitatea desfășurată în ultimii ani de către unii muncitori de investiții și constructori. La trustul

„Ergoconstrucții“ din București, de exemplu, numărul șantierei în execuție a crescut cu 19% în 1978 și cu 34% în 1979 față de 1977, în timp ce valoarea medie de plan pe un șantier a scăzut la 84,9% în 1978 respectiv 91,8% în 1979 față de 1977; la Trustul de izolații și lucrări industriale București numărul de puncte de lucru a crescut în 1979 față de 1977 cu 33,5%, în timp ce valoarea medie pe un punct de lucru numai cu 16,5%. Și acestea nu sînt decît cîteva exemple.

Ca urmare, în cadrul activității investiționale desfășurate pentru unii beneficiari (în special din chimie, metalurgie, construcții de mașini etc.) s-a ajuns ca, în condițiile în care volumul de investiții efectuate înregistra de la un an la altul creșteri de peste 15%, fondurile fixe în execuție să sporească cu peste 30%, în timp ce punerile în funcțiune rămăneau cu mult în urmă. Nu este de mirare că în asemenea cazuri volumul investițiilor în curs de execuție sau netermina-te a ajuns să depășească volumul investițiilor realizate, că existau și mai există în execuție simultană în economie numeroase obiective mici (pînă la 10 milioane), al căror număr deține o pondere importantă în numărul total al noilor capacități în curs de execuție. Or, este cunoscut că lărgirea frontului de lucru creează greutate în organiza-re și desfășurarea activității constructorilor, dispărînd capacitatea de lucru a acestora, fărîmînd-o lucru ce determină reducerea nivelului productivității muncii, a gradului de utilizare a unor utila-je, prelungirea duratelor de execuție a obiectivelor de investiții respective, cu consecințe asupra eficienței economice a acestora.

Ținînd seama de aceste implicații, una din sarcinile actuale de o deosebită importanță a politicii economice promovată în domeniul investițiilor este concentrarea frontului de lucru în construcții la un nivel optim, în vederea scurtării duratelor de execuție a investițiilor. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, renunțîndu-se la practica de a începe simultan un număr mare de lucrări și concentrîndu-se mijloacele materiale și forța de muncă pe un număr restrîns de obiective, se poate asigura darea în exploatare mai devreme a noilor capacități și obținerea unei creșteri de 15—20% a volumului fizic al producției.

Prelungirea duratelor de execuție — în care extinderea fronturilor de lucru joacă un rol de primă mărime — peste cea normată (stabilită pe baza experienței dobîndite, a naturii investiției, mărimii și gradului de complexitate constructivă și tehnologică a acestuia, gradului de dotare tehnică etc.) determină la obiectivele de investiții influențe negative și asupra costului lucrărilor de construcții-montaj, prin sporirea acelor elemente ale cheltuielilor de investiții a căror mărime depinde de durata lucrărilor. Între aceste elemente, cea mai mare influență — în sensul majorării — o suferă cheltuielile indirecte, în primul rînd retribuțiile indirecte, cheltuielile de manipulare, întreținere, amortizări, chirii. În țara noastră, aceste cheltuieli indirecte dețin o pondere de circa 10% în totalul investițiilor în cazul construcțiilor cu o durată de execuție între 8 și 10 luni, crescînd proporțional cu durata, ceea ce determină în mod corespunzător scumpirea investiției. În cadrul cheltuielilor indirecte, ponderea elementelor care depind de durată depășește 60%.

Quantificarea unitară, precisă a influențelor asupra costurilor de producție

CU TOATĂ IMPORTANȚA evidentă pe care o are calculul unitar, precis și complex al efectelor prelungirii duratelor de execuție în general, și pe factori determinanți, asupra costului construcțiilor, acesta are deocamdată o sferă restrînsă de aplicare. Dat fiind că adoptarea unei viziuni precise și unitare în urmărirea acestei probleme ar permite cuantificări mai adecvate a influenței duratelor de execuție (determinate de dimensiunea frontului de lucru) asupra costului construcțiilor și pe această cale ar contribui în numeroase cazuri la concentrarea forțelor de investiții, ar putea fi pusă în atenția specialiștilor următoarea formulă de analiză, cu largă aplicabilitate:

$$(1) \quad C = M \left(n_1 + n_2 \cdot \frac{D_1}{D} - n \right)$$

în care: C — creșterea costului lucrărilor de construcții-montaj; M — volumul de manoperă pentru lucrările de construcții-montaj; n — normativul în % al cheltuielilor indirecte față de manopera din deviz a lucrărilor de construcții-montaj; n_1 — normativul în % al cheltuielilor indirecte care nu depind de durată de

execuție (cheltuieli variabile față de producție). De exemplu, contribuția asupra retribuțiilor muncitorilor în valoare absolută depinde de volumul producției, iar valoarea relativă are aceeași pondere față de manoperă și deci nu variază odată cu durata de execuție; n_2 — normativul în % al cheltuielilor indirecte care depind de durata de execuție (cheltuielile constante față de producție). De exemplu, retribuțiile personalului tehnic-administrativ sînt convențional constante în raport cu volumul producției, dar în valoare relativă, ca pondere față de manoperă, variază cu durata de execuție; D_1 și D — durata prelungită (din cauza extinderii frontului de lucru) și cea planificată normată a construcției. D, este durata cea mai lungă în cazul mai multor variante.

În cazul scurtării duratei de execuție a lucrărilor de construcții (ca urmare a concentrării frontului de lucru), „ n_1 “ va rămîne neschimbat, însă „ n_2 “ se va modifica după ra-

portul între $\frac{D_1}{D}$. În acest caz

noua pondere a cheltuielilor indirecte se va stabili astfel:

$$n_1 + n_2 \cdot \frac{D_1}{D},$$

cu care se va multiplica volumul manoperei de deviz „M“ și se va obține:

$$M \left(n_1 + n_2 \cdot \frac{D_1}{D} \right),$$

economia în cheltuielile indirecte stabilindu-se prin compararea cu volumul manoperei pentru lucrările de construcții-montaj calculată la normativul cheltuielilor indirecte față de prevederile din deviz.

$$(2) \quad C_1 = Mn - M \left(n_1 + n_2 \cdot \frac{D_1}{D} \right)$$

În ceea ce privește cheltuielile directe, acestea, aparent, ar trebui să rămînă neschimbate, chiar dacă durata de execuție se prelungeste, fiind de presupus că aceasta nu va modifica cantitatea de materiale și manoperă prevăzută în deviz. Totuși, în cazul depășirii duratei de execuție, cheltuielile directe vor crește ca urmare a pierderilor la unele materiale prin depozitări prelungite și degradări, prin folosirea necorespunzătoare și incomplete a utilajelor și forței de muncă.

dr. Alexandru OLTEANU

„Intr-unul din numerele viitoare — despre cauzele obiective și subiective ale amplificării fronturilor de lucru și unele direcții de acțiune necesare pentru concentrarea forțelor din investiții pe obiectivele prioritare.

EXIGENȚE SPORITE ÎN DERULAREA PROCESULUI DE APROVIZIONARE TEHNICO-MATERIALĂ

ESTE NEÎNDOIELNIC faptul că procesul de îndeplinire a sarcinilor prevăzute în planul național unic de dezvoltare economico-socială se face într-o strinsă interdependență cu realizarea aprovizionării tehnico-materiale, asigurarea resurselor necesare constituind verigă inseparabilă a procesului reproducției socialiste lărgite.

Trebuie relevat în acest context faptul că marea majoritate a întreprinderilor s-au preocupat cu perseverență și au asigurat îndeplinirea sarcinilor de plan, livrând economiei, partenerilor contractuali, cantitățile prevăzute la produsele de bază. Cu toate acestea, așa cum a rezultat și în recenta consfătuire de lucru de la C.C. al P.C.R., unele unități economice sînt confruntate cu probleme dificile de aprovizionare, care influențează nefavorabil îndeplinirea propriilor sarcini de plan. Astfel, dacă un număr important de întreprinderi din diferite ramuri de activitate își îndeplinesc în mai bune condiții obligațiile contractuale, sub aspectul cantității și calității, al termenelor de livrare convenite, mai rămîn în fiecare an un număr de contracte neonorate sau executate cu întârziere care provoacă un șir de consecințe nefavorabile atît beneficiarilor direcți, cît și celor ai produselor nelivrate.

Opțiune prioritară : realizarea ritmică a resurselor

ANALIZELE EFECTUATE au relevat faptul că una din principalele cauze ale nerespectării obligațiilor contractuale constă în neîndeplinirea sarcinilor fizice ale planului în structura, la termenele și în condițiile stabilite prin contractele încheiate, fenomen care se manifestă mai ales în unele întreprinderi metalurgice, ale construcției de mașini, din industria chimică, minieră, a materialelor de construcții. Se știe că în mecanismul echilibrat al economiei noastre fiecare produs fizic, fiecare sortiment are o destinație bine definită prin plan, prin contracte, realizarea lui la nivelul planificat constituind, în consecință, o nece-

sitate obiectivă a dezvoltării economice. În această situație realizarea și depășirea planului valoric și la unele sortimente fizice nu poate în nici un fel să acopere, să compenseze nerealizările la alte produse. Dacă ne referim, de pildă, la unele cantități de tablă, profile grele, țevi speciale, prăjini de foraj, aparataj electric de înaltă tensiune, boghiuri și osii, ciment, panouri mari prefabricate, cărămizi și blocuri ceramice și alte materiale la care prevederile de plan nu au fost îndeplinite, în trimestrul I 1979, este limpede că aceste nerealizări înseamnă de fapt „goluri” în aprovizionarea a numeroase întreprinderi beneficiare. După cum nerealizările și nelivrările de utilaj chimic pentru industria minieră sau pentru cea alimentară afectează direct punerea în funcțiune a unor obiective de investiții care, la rîndul lor, urmează să producă resurse materiale destinate circuitului productiv sau consumului populației. Cît de importantă este ca ordine în ierarhia problemelor de aprovizionare nerealizarea producției fizice rezultă și din datele estimative cuprinse în tabelul nr. 1.

Tabelul nr. 1

Natura și cauza problemelor de aprovizionare	— % — Pondera estimată în totalul problemelor
Nelivrări din cauza nerealizării producției planificate de către furnizori (nelivrări în funcțiune de capacități, neatingerea parametrilor proiectați).	40—55
Nelivrarea unor repere sau subsansamble în cooperare	10—15
Nesosirea la timp a unor resurse planificate din import	20—25
Depășiri de norme de consum	5—8
Deficiențe în transporturi	10—12

Este de subliniat în mod deosebit amplificarea efectelor negative ale nerealizării unor contracte în ramurile producătoare de materii prime și materiale, respectiv faptul că, de exemplu, mărfuri nelivrate în valoare de 1 000 lei din industria minieră determină, în metalurgie, nerealizări de 2 500—3 000 lei, care, la rîndul lor, se amplifică în sectoarele de prelucrare avansată a metalului, respectiv în construcția de mașini ajungînd la

valori contractuale nerealizate de ordinul a 10 000—15 000 lei. Iată, de ce, o sarcină în această etapă o constituie luarea unor măsuri hotărîte, acționarea cu fermitate în toate întreprinderile restanțiere pentru recuperarea în cel mai scurt termen a rămînelor în urmă, astfel încît fiecare unitate economică să realizeze întreg volumul fizic al producției în structura sortimentală și la termenele contractate.

Perfecționarea mecanismului de relații furnizor — beneficiar

VERIFICĂRILE ȘI CONTROALELE EFECTUATE în ultimul timp au relevat că în marja majoritate a cazurilor planul asigură necesarul de resurse materiale pentru producție, în condițiile unor consumuri specifice riguros stabilite, a unei valorificări superioare a resurselor. Deficiențele se manifestă, în primul rînd, în nerealizarea ritmică a resurselor, dar și în modul de aplicare a mecanismului de relații. Analiza unui număr mai mare de cazuri a relevat că în multe întreprinderi nu se abordează sistematic și cu instrumente adecvate soluționarea problemelor de aprovizionare cu care întreprinderile sînt confruntate în mod frecvent. Tabelul nr. 2 încearcă să sistematizeze, pe grupe de cauze, modul în care ar trebui acționat în asemenea situație, la nivel de întreprinderi și centrale. Este de subliniat, ca fenomen din ce în ce mai frecvent, tendința de a substitui soluționarea problemelor în relații directe pe orizontală, cu propulsarea lor în sus, pe verticală, chiar în cazurile relativ simple, în care o convorbire telefonică directă între doi directori de întreprindere ar putea rezolva operativ anumite probleme. Un sondaj făcut în mari unități productive, centrale și ministere arată (tabelul nr. 3) în ce proporție se amplifică numărul de probleme pe treptele ierarhice superioare de conducere a procesului aprovizionării tehnico-materiale, atunci cînd se eludează relațiile directe pe orizon-

Tabelul nr. 2

Natura problemei	Măsuri imediate	Măsuri de perspectivă
- nelivrarea unor resurse materiale contractate la intern	- legătură pe orizontală cu furnizorul - solicitarea sprijinului din partea organelor superioare - apel la stocuri proprii, rezerve de plan, stoc de intervenție din bazele județene	- cunoașterea potențialului furnizorului înainte de contractare - contract pe termen lung, bazat pe o analiză realistă a potențialului - o politică proprie de stocuri orientată cu precădere spre materiale ce pun probleme vitale pentru producție
- nerealizarea și nelivrarea la termen a unor reperi, subansamble etc. din cooperare	- contact cu unitatea cooperatoare și rezolvarea în comun a problemelor ce condiționează producția prin asigurarea unor materiale ce lipsesc, capacități de prelucrare, personal calificat - revoderea temporară a programului de fabricație în funcție de reperatele disponibile	- eliminarea unor eventuale locuri înguste la fabricarea reperelor în cooperare - dezvoltarea capacităților de producție la reperatele ori subansamblele deficitare - folosirea în ambele cazuri a utilajelor produse prin autototare, pentru reducerea duratei de punere în funcțiune - creșterea gradului de integrare a producției (cînd se justifică economic)
- nesosirea la timp a unor resurse din import	- legătură directă cu întreprinderea de comerț exterior - dacă este cazul, trimiterea de delegați la furnizor pentru clarificarea unor probleme - urmărirea mărții pe întreg fluxul de transport	- asimilarea în fabricație internă a resurselor ce pun probleme de asigurare din import - contracte externe de lungă durată pentru importurile cu caracter stabil
- neincadrarea în cotele de materiale alocate	- analiza fiecărei norme de consum și stabilirea soluțiilor de încadrare și de reducere - stabilirea cu proiectantul a unor înlocuiri posibile de materiale - revoderea structurii producției	- reprojectarea produselor și a tehnologiilor, în scopul reducerii substanțiale a consumurilor - aplicarea metodei analizei valorii în scopul eliminării oricăror consumuri nejustificate din punct de vedere al funcționalității produsului
- goluri în aprovizionare datorate unor dificultăți de transport	- legătură sistematică cu organizația de transport și stabilirea graficului zilnic și pe schimburi - măsuri imediate de creștere a capacității fronturilor de descărcare - analiza capacității proprii de transport, a gradului de folosire a parcului și măsuri de creștere a indicilor de utilizare - stabilirea de priorități în transporturi	- eliminarea locurilor înguste în activitatea de descărcare-încărcări și manipulări în incinta întreprinderii - dotarea cu mijloace de transport proprii pe calea ferată pentru materiale de masă (navete proprii de vagoane pentru transportul balastului, cimentului, unor materii prime chimice etc.)
- neasigurarea cu contracte a unor resurse materiale alocate prin plan (datorită nespecificării la termen, a neprecizării unor elemente ale contractului sau altor cauze)	- legătură directă, la nivelul conducerii unității cu furnizorii - convenirea cu furnizorii a înlocuirii unor sortimente deficitare	- contracte de lungă durată cu beneficiarii și furnizorii - organizarea unui sistem îmbunătățit de specificare a necesarului, cu caracter previzional

întreprinderi s-au încadrat în normele aprobate, s-au înregistrat depășiri care, valoric, însumează resurse de peste 200 mil. lei; ele reprezintă, îndeosebi, coes metalurgic în unitățile siderurgice ale M.I.M. și, în principal, la Galați; electrozi din grafit la producția de oțel electric la „Oțelul Roșu” și Tirgoviște, sodă calcinată, sulf, acid sulfuric în unitățile M.I.Ch. ș.a. Nerealizarea indicelui de scoatere planificat în siderurgie a determinat unele consumuri suplimentare de oțel, iar la combustibil, carburanți și energie electrică se înregistrează, de asemenea, depășiri de consum însumînd peste 110 mil. lei, îndeosebi în unitățile ale M.E.E., M.I.M., M.I.Ch., M.I.C.M., M.A.I.P.A.

Un alt aspect important al realizării cu eficiență a procesului de aprovizionare-desfacere este acela că, în timp ce unele resurse prevăzute în plan și prin contracte nu se realizează, diferite întreprinderi, centrale, ministere, continuă să solicite aprobări pentru a fabrica pe stoc produse fără desfacere asigurată în decursul trimestrului, respectiv al anului de plan, ceea ce are drept consecință blocarea de mijloace materiale și bănești, reducerea vitezei de rotație a mijloacelor circulante. Asemenea tendințe s-au manifestat în ultimul timp atât în întreprinderi din construcția de mașini, chimie, industrie ușoară, cât și din alte ramuri.

Abordînd aceste ultime două probleme — nerealizarea unor produse necesare și fabricarea altora pe stoc — am atins de fapt partea cea mai intimă a mecanismului economic bazat pe autogestiuinea economică, deoarece de aici trebuie să înceapă schimbarea radicală a opticii cu care trebuie abordate problemele producției materiale la toate nivelurile de conducere. Este foarte limpede că realizarea producției nete, a beneficiilor prevăzute reprezintă o problemă a cărei rezolvare nu trebuie așteptată de la organele ierarhic superioare sau să-și găsească soluții artificiale în plan, prin impunerea unor produse în locul altora necesare; rezolvarea acestor probleme necesită stabilirea și realizarea unei astfel de structuri a producției de către fiecare întreprindere, care să satisfacă nevoile efective de consum ale economiei naționale, concretizate prin încheierea și execuția exemplară a contractelor economice.

Th. GEORGESCU

tală. Cifrele prezentate ar trebui să se constituie într-un argument în plus pentru creșterea responsabilității în analiza și rezolvarea problemelor de aprovizionare, prin stabilirea relațiilor directe, operative între beneficiari și furnizori.

Un alt element de mare însemnătate îl constituie **asigurarea cooperărilor interuzinale**. Este de semnalat tendința unor unități de a nu produce piesele ori suban-

samblele pentru cooperări în structura necesară, ci de a orienta fabricația spre producția de reperi mari, grele, a căror valoare ridicată o dau materialele incorporate, neglijîndu-se o serie de reperi mici, mai complicate, lipsa acestora afectînd, în final, chiar unități din aceeași centrală. Astfel, restanțele unităților M.I.C.M. în livrarea utilajelor tehnologice pentru obiective din industria chimică cu punere în funcțiune în acest an sînt determinate în proporție de peste 30% de nerealizarea unor reperi în cooperare între întreprinderi ale acestui minister.

De o importanță hotărîtoare pentru bunul mers al aprovizionării este **încadrarea în consumurile normate**. În primul trimestru al acestui an, deși cele mai multe

Tabelul nr. 3

Nivelul	Nr. mediu de relații pentru soluționarea problemelor de aprovizionare
Întreprindere industrială Centrală	30— 50
industrială Minister economic	60— 150
Ministerul Aprovizionării Tehnico-Materiale	250— 500
	2000—3000

Mecanismul economico-financiar: funcționalitate-eficiență

Reducerea costurilor, factor principal de creștere a producției nete

REALIZAREA integrală a sarcinilor cantitative și calitative ale planului constituie sarcina fundamentală a colectivelor de muncă din toate unitățile economice. Această problemă s-a aflat în centrul dezbaterilor din cadrul recentei Consfătuirii de lucru de la C.C. al P.C.R.

Înscriindu-se în eforturile întregului popor pentru îndeplinirea obiectivelor cincinalului, oamenii muncii de la întreprinderea „Optica română” au inițiat un larg program de măsuri care să contribuie la realizarea principalilor indicatori stabiliți pe anul în curs în condițiile aplicării măsurilor de perfecționare a mecanismului economic-financiar. Datele tabelului arată că în primele 4 luni ale anu-

Plan = 100

Indicatori	Realizat în trim. I a.c.	aprilie 1979
Producția marfă	100,3	107
Producția netă	102,5	102,8
Producția pe sortimente	96,7	97,4
Productivitatea muncii	103,4	104,3
Livrări la export	112,4	108,5

lui, principalii indicatori ai planului au fost realizați cu importanță depășiri. Este de menționat că printre factorii care au contribuit la realizarea indicatorului producție netă se numără, în primul rând, reducerea cheltuielilor materiale.

Eforturile făcute de întreprindere pentru micșorarea cheltuielilor materiale se reflectă în indicatorul acestor cheltuieli, care a fost realizat în primele patru luni ale anului în proporție de 93,2%. Economiiile la capitolul cheltuieli materiale au însumat peste 3,2 milioane lei, din care numai economiile cu materii prime și materiale peste 1 milion lei. Concomitent, s-au redus și cheltuielile cu energia electrică, amortizării sau alte cheltuieli materiale. Economii însemnate s-au realizat și la fondul de retribuție (în sumă de peste 1,970 milioane lei), ceea ce evidențiază faptul că realizarea indicato-

rului producției nete s-a făcut atât prin reducerea cheltuielilor cu munca materializată, cât și a cheltuielilor cu munca vie. O influență pozitivă a avut-o și modul de calcul al producției neterminate, care se exprimă în costuri de producție și nu în prețuri de producție, fapt ce face ca producția globală să fie mai corect exprimată.

În ceea ce privește indicatorul producției fizice, exprimat în producția pe sortimente, acesta a fost realizat în proporție de 96,7% pe primul trimestru și 97,4% în luna aprilie. Aceasta înseamnă că întreprinderea nu a reușit să realizeze planul la toate sortimentele (microscopie de cercetare, stereo-microscopie) datorită faptului că unii beneficiari externi nu și-au onorat la timp obligațiile contractuale, fapt ce a determinat o aprovizionare tehnico-materială neritmică.

Deoarece producția netă a fost realizată și depășită, iar cea fizică realizată în proporție de 97,4%, rezultă că modificarea sortimentelor a avut o influență pozitivă asupra indicatorului producției nete. Întreprinderea a fost interesată în fabricarea unor produse în care să fie încorporată o cantitate mai mare de muncă vie. Aspectul este pozitiv în situația în care are loc o creștere a gradului de prelucrare a materiilor prime, sau se produc mărfuri de mare complexitate, care necesită forță de muncă calificată. În acest caz, influența asupra producției nete este favorabilă atunci când această forță de muncă calificată cerută de produse complexe aduce economii de materii prime și materiale mai mari decât sporește fondul de retribuție ca urmare a calificării.

La I.O.R. există toate posibilitățile de a crea produse complexe, cu o producție netă mare pe produs. Dar nerealizarea planului pe sortimente înseamnă nesatisfacerea cerințelor unor beneficiari, ignorarea nevoii sociale de anumite produse sau crearea unor stocuri de producție nevândută în cazul în care cererea este acoperită. Nerealizarea indicatorilor fizici ai planului creează și perturbări în aprovizionarea tehnico-materială,

dereglarea relațiilor de cooperare dintre întreprinderi, ca și nesatisfacerea cerințelor de consum ale populației. În cazul I.O.R. influența sortimentală asupra producției nete a fost pozitivă, s-ar putea însă ca în alte cazuri schimbarea structurii sortimentale să influențeze negativ indicatorii întreprinderii. Dacă această schimbare nu are loc din vina întreprinderii, considerăm că

s-ar putea modifica cotele de preluare pentru societate, astfel încât să se obțină o rentabilitate normală pentru fiecare întreprindere.

Un indicator nerealizat pe primul trimestru este cel al producției marfă vândute și încasate (în luna aprilie a fost depășit). Cauzele nerealizării producției marfă vândută și încasată sînt determinate atât de nerealizarea ritmică a planului de producție, cât mai ales datorită faptului că unii beneficiari — instituțiile bugetare (spitale, școli etc.), neavînd deschisă finanțarea la începutul anului, nu și-au putut onora facturile. Pentru remedierea unor asemenea situații considerăm că

facturile respective ar putea fi achitate din credite bugetare și nu din fondul de investiții, urmînd ca regularizarea cu bugetul să se facă ulterior.

NEREALIZAREA producției marfă vândute și încasate are mari repercusiuni asupra planului de beneficii și bugetului de venituri și cheltuieli. Aceasta demonstrează că folosirea numai a indicatorului producției nete pentru aprecierea activității unei întreprinderi nu este suficientă, fiind necesară **corelarea acestuia cu alți indicatori calitativi**. Întreprinderile pot depăși producția netă, dar în cazul în care producția nu se vinde — nu numai că apar dificultăți financiare la întreprindere, dar înseamnă și o risipă de muncă socială. Pe de altă parte, se pune tot mai mult în evidență necesitatea contractării întregii producții, realizării de contracte ferme atât pen-

DECRETUL CONSILIULUI DE STAT PRIVIND STABILIREA OREI OFICIALE DE VARĂ

O măsură întemeiată pe importante rațiuni economice și sociale

DUPĂ CUM SE ȘTIE, prin Decret al Consiliului de Stat, începând din noaptea de 27 spre 28 mai (pînă la 30 septembrie) ora oficială de pe întreg teritoriul țării va fi devansată cu o oră față de ora Europei răsăritene, astfel încît ora 24 va deveni ora 1.

La baza acestei măsuri au stat importante rațiuni economice și sociale, pe care studiile efectuate în țara noastră, ca și experiența altor țări, care au introdus de mult ora de vară (Anglia, Bulgaria, Cehoslovacia, Belgia, Franța, Grecia, Italia, Luxemburg, Olanda, Portugalia, Spania, Turcia ș.a.) le-au scos în evidență. Care sînt, de fapt, efectele scontate?

Prin decalarea orei oficiale cu o oră în avans în lunile de vară, o mare parte a activității se desfășoară la lumina naturală, reducîndu-se în mod corespunzător durata activității la lumina artificială, deci și consumul energetic necesar pentru iluminat, cu deosebire în perioada virfului de sarcină. Acest fapt are o mare însemnătate economică, mai ales în condițiile actuale, cînd criza energetică mon-

dială se face tot mai mult resimțită, iar prețurile petrolului și altor purtători de energie cresc continuu. Acțiunea respectivă se înscrie în eforturile generale întreprinse în țara noastră pentru găsirea unor soluții și mijloace de a gospodări cît mai judicios energia și combustibilii, de a realiza economii cît mai mari.

Cîteva cifre sînt concludente pentru efectele economice scontate. **NUMAI ÎN 1979 SE VA REALIZA O ECONOMIE DE CIRCA 125 MILIOANE KWH, CEEA CE ECHIVALEAZĂ CU 64 MII TONE COMBUSTIBIL CONVENȚIONAL.** Cu acest combustibil se pot alimenta cu energie termică (pentru încălzire și apă caldă) timp de 1 an aproximativ 22 200 apartamente. Cantitatea de energie ce se economisește în acest an reprezintă consumul pe o lună de zile al județelor Sibiu și Alba sau aproximativ al județelor Galați și Brăila. Este important de subliniat și faptul că se realizează o reducere a puterii la orele de vîrf de sarcină. Acest fapt are o importanță deosebită dacă avem în vedere că un kilowat-oră consumat în pe-

rioadă de vîrf costă economia națională, pe fiecare dintre noi, de 10 ori mai mult decît kilowat-ul-oră consumat în afara acestei perioade.

Semnificativ este și faptul că, prin realizarea în acest an a unei economii de 125 milioane kWh, se pot obține importante cantități de produse necesare economiei naționale sau populației. Iată cîteva din produsele ce se pot fabrica cu ajutorul energiei electrice economisite în acest an:

- 180 000 TONE OȚEL ELECTRIC sau
- 8 200 TONE ALUMINIU sau
- 17 800 TONE FIRE DE REILON sau
- 41 600 TONE SODĂ CAUSTICĂ sau
- 1 250 000 TONE CIMENT.

Așa cum precizează Decretul, începînd din anul viitor, intervalul în care se va aplica orarul oficial de vară va fi mai mare: din prima duminică a lunii aprilie pînă în ultima duminică a lunii septembrie. În felul acesta economiile obținute vor fi și mai mari: dintr-un calcul făcut de specialiști rezultă că, în 1980, se va realiza o economie de energie electrică de circa 195 milioane kWh, ceea ce va echivala cu o economie de 70 mii tone combustibil convențional.

Măsura a fost primită cu satisfacție de opinia publică din țara noastră, de fiecare om al muncii, deoarece ea corespunde deopotrivă intereselor patriei și ale fiecărui cetățean. În acest context sînt de subliniat și avantajele sociale, rezultate din faptul că se va putea folosi mai bine timpul cu lumină naturală în lunile de vară.

L. ȚĂRANU

tru piața internă cît și pentru export, cît și a respectării cu strictețe a disciplinei contractuale.

Faptul că producția netă reprezintă 68,8% din producția globală pune în evidență creșterea gradului de prelucrare a produselor, intensificarea eforturilor pentru reducerea cheltuielilor materiale. Ținînd seama de importanța fazei de concepție-cercetare pentru reducerea cheltuielilor materiale, acestei activități i-a fost acordată o atenție deosebită. În programe speciale de măsuri s-au prevăzut sarcini concrete și termene de realizare pentru creșterea efortului privind scurtarea perioadei cercetare — proiectare — producție, asimilarea de noi produse. Între anii 1971—1978 peste 47% din produsele uzinei sînt noi sau modernizate, ceea ce reflectă o rodnică activitate de concepție, orientată spre laturile calitative ale activității întreprinderii.

De reținut este și faptul că produsele se asimilează numai în condițiile în care se obține o producție netă superioară mediei pe întreprindere și se reduc cheltuielile materiale. O atenție deosebită se acordă și îmbunătățirii calității produselor în fabricație, ridicării performanțelor lor economice, tehnice, estetice etc. Astfel de îmbunătățiri s-au adus aparatelor

de proiecție portabile T 16—5, aparatelor de fotografiat tip „Orizont” și altor produse. Eforturile întreprinderii pentru continua îmbunătățire a calității se concretizează și în faptul că, în anul precedent, nu au existat reclamații din partea beneficiarilor, iar coeficientul de pierderi tehnologice s-a redus mult față de anul 1977. De asemenea, cu toate dificultățile legate de gradul de prelucrare a produselor optice, procentul de rebuturi s-a micșorat continuu, ceea ce s-a reflectat și în reducerea cheltuielilor materiale.

TOT PE LINIA reducerii cheltuielilor materiale și creșterii producției nete s-a urmărit și utilizarea eficientă a capacităților de producție, a fondurilor fixe atît pe cale extensivă cît și intensivă. Gradul de folosire a mașinilor unelte a crescut față de anul trecut. La aceasta au contribuit o serie de măsuri luate în uzină printre care: extinderea lucrului în trei schimburi la toate sectoarele de muncă deficitare; încărcarea judicioasă pe tipuri de mașini prin organizarea activității de programare și asigurare cu lucrări a tuturor locurilor de muncă; scurtarea termenelor de reparații ale mașinilor prin organizarea în cadrul secțiilor de producție a unor

echipe de întreținere și reparații care lucrează în trei schimburi; reducerea cheltuielilor de întreținere a utilajelor și asigurarea cu piese de schimb; întocmirea de către întreprindere a programului de măsuri privind utilizarea capacităților de producție, a suprafețelor productive.

Utilizarea unei părți din mașinile unelte pentru școlarizarea elevilor din Grupul școlar I.O.R. în atelierele școală prezintă avantajul că, pe lângă folosirea capacităților de producție și calificarea elevilor, se obține și un spor de producție al atelierelor școală concretizat în producerea de repere necesare producției. Colectivul întreprinderii se preocupă nu numai de utilizarea capacităților de producție, dar și de autoutilizarea cu mașini specifice prelucrărilor optice — mașini care pînă acum se importau. Ele se produc acum cu eforturi proprii, ceea ce aduce importante economii de valută. Numai în anul 1978 s-au realizat cu eforturi proprii utilaje în valoare de peste 7 mil. lei, asigurîndu-se

dr. Maria GEORGIAN
Nicolae FLOAREA
contabil șef

(Continuare în pag. 19)

PUNCTE DE VEDERE

Folosirea eficientă a fondurilor fixe din agricultură

CORESPUNZĂTOR cerințelor obiective ale actualei etape de dezvoltare a economiei naționale, Plenara C.C. al P.C.R. din martie 1978 a adoptat, la inițiativa tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, un important program de măsuri privind perfecționarea conducerii și planificării activității economico-financiare. În ansamblul acestor măsuri, un loc deosebit ocupă autogestiunea economico-financiară — ca latură a autoconducerii muncitorești — care

constă în a produce, cu mijloacele și bunurile pe care societatea le-a încredințat fiecărui colectiv spre administrare, astfel ca fiecare întreprindere să-și sporească contribuția la creșterea avuției naționale. Totodată, fondurile primite de la societate trebuie restituite integral și la timp, aceasta constituind nu numai o obligație economico-gestionară, ci și o îndatorire moral-politică a fiecărui colectiv de oameni ai muncii. Așadar, unitățile economice trebuie

să-și asigure autofinanțarea producției și a dezvoltării activității, mobilizând și cointeresind oamenii muncii în gospodărirea cu maximă eficiență a mijloacelor materiale și financiare, în reducerea cheltuielilor materiale și sporirea valorii nou create (producția netă) asigurându-se simultan și o participare cât mai intensă la formarea fondurilor centralizate ale statului, în vederea satisfacerii nevoilor generale ale societății.

ÎN ÎNTREPRINDERILE agricole de stat, în prezent, eficiența fondurilor fixe se calculează atît ca raport între valoarea producției obținute și valoarea fondurilor fixe, cît și ca raport între volumul beneficiului și valoarea fondurilor fixe (valoarea producției sau beneficiul ce revine la mia de lei fonduri fixe).

O primă cerință pentru determinarea corectă a acestui important indicator de eficiență o constituie stabilirea cît mai justă a dimensiunii factorilor componenți: producția, beneficiul și valoarea fondurilor fixe.

În cele ce urmează ne propunem să prezentăm cîteva aspecte privitoare la **justa dimensionare a valorii fondurilor fixe**, ca element indispensabil al determinării producției sau beneficiului ce revin la mia de lei fonduri fixe.

Din însăși formula de calcul valoarea producției (beneficiu)

$$\frac{\text{valoarea fondurilor fixe}}{\text{rezultă}} \cdot 1000$$

rezultă că o supradimensionare artificială a valorii fondurilor fixe duce la diminuarea nereală a indicatorului de eficiență, după cum o subdimensionare artificială duce la o majorare nejustificată a acestui indicator.

În primul rînd trebuie să se țină seama de faptul că în prezent, în întreprinderile agricole de stat unele mijloace de producție avînd caracteristici de fonduri fixe se găsesc evidențiate contabil nu în categoria fondurilor fixe, ci în cea a mijloacelor circulante. Astfel, animalele adulte din specia porcine (vieri, scroafe), păsările și coloniile de albine, au fost trecute din categoria fondurilor fixe în categoria mijloacelor circulante. Aceasta a generat și o mutație în structura fondurilor fixe, în sensul diminuării fondului statutar și majorării mijloacelor circulante.

Faptul că nu se ține seama de animalele trecute din punct de vedere contabil la categoria mijloacelor circulante, ele avînd funcționalitate de mijloace fixe, majorează în mod artificial eficiența ce se măsoară ca raport între producție (beneficiu) și valoarea fondurilor fixe. Spre exemplificare, redăm valoarea medie a fondurilor fixe pe anul 1978 de la Trustul județean Timiș al I.A.S., care prezintă următoarea structură:

— fonduri fixe (exclusiv animale de reproducție)	3 148 mil. lei
— animale de reproducție înregistrate contabil în cadrul fondurilor fixe	290 mil. lei
Total fonduri fixe	3 438 mil. lei
— animale de reproducție trecute în sfera mijloacelor circulante	89 mil. lei
Total fonduri fixe ce trebuie luate în considerație pentru calcularea eficienței	3 527 mil. lei

Dacă vom considera că valoarea producției marfă realizată este de 1 650 mii de lei, atunci indicatorii de eficiență sînt:

— în prima variantă (fonduri fixe contabilizate ca atare), $\frac{1\ 650\ \text{mil.}}{3\ 438\ \text{mil.}} \times 1000 = 479,90\ \text{lei}$;
 producția marfă la 1000 de lei fonduri fixe este de :

— în a doua variantă (fonduri fixe reale), $\frac{1\ 650\ \text{mil.}}{3\ 527\ \text{mil.}} \times 1000 = 467,80\ \text{lei}$
 este de :

Rezultă, așadar, că neluarea în calculul eficienței a întregului volum de fonduri fixe existente, indiferent de locul ocupat

de acestea în evidența contabilă, duce, în cazul de mai sus, la o eroare de supraevaluare cu 12,10 lei a producției marfă la 1000 de lei fonduri fixe.

Să vedem ce se întîmplă dacă vom calcula acest indicator nu în funcție de valoarea medie a fondurilor fixe, așa cum ar fi normal, ci în funcție de valoarea acestora la sfîrșitul anului, așa cum se procedează în prezent.

Structura fondurilor fixe la 31 decembrie 1978 se prezintă, în cazul analizat, după cum urmează :

— fonduri fixe (exclusiv animale de reproducție)	3 298 mil. lei
— animale de producție din cadrul fondurilor fixe	302 mil. lei
— animale de reproducție din cadrul mijloacelor circulante	95 mil. lei
Total fonduri fixe	3 695 mil. lei

În acest caz, producția marfă la 1000 de lei fonduri fixe este de : $1\ 650\ \text{mil.} \times 1000 = 446,50\ \text{lei}$
 $\frac{446,50}{3\ 695\ \text{mil.}}$

Față de cei 467,80 lei în cazul calculării eficienței în funcție de valoarea medie a fondurilor fixe, rezultă o abatere apreciazabilă, în sensul subestimării eficienței reale — cu 21,30 lei producție marfă la 1000 de lei fonduri fixe.

În unele materiale de analiză întocmite se susține — după părerea noastră, în mod greșit — că eficiența fondurilor fixe trebuie calculată în raport cu valoarea fondurilor fixe existente la sfîrșitul anului. Producția sau beneficiul luate în calcul reprezentînd realizările pe întreaga perioadă de un an, apare normal ca aceste realizări să se raporteze la întregul volum de fonduri fixe din aceeași perioadă.

De exemplu, un fond fix care a intrat în funcțiune în ultima lună a anului, în mod logic nu poate să dea aceeași producție cu un altul similiar, care a funcționat trei sau patru luni din an, sau chiar mai mult. Deci, calcularea eficienței în raport cu valoarea medie anuală a fondurilor fixe este mult mai reprezentativă, ceea ce ne determină să opinăm ca acest sistem de calcul să fie menținut în continuare, mai ales în agricultură, unde în procesele tehnologice de producție participă o gamă mult mai variată de fonduri fixe, față de alte ramuri ale economiei naționale.

Mijloacele de muncă de natura fondurilor circulante procurate din fonduri de investiții și înregistrate la fonduri fixe măresc artificial valoarea acestora ; deci, ele trebuie eliminate din calculul de eficiență, chiar dacă nu s-au făcut contabil, toate înregistrările necesare pentru regularizare. De asemenea, sînt și cazuri inverse — unele mijloace de muncă de natura fondurilor fixe care, fiind procurate din fonduri de producție, sînt înregistrate la mijloace circulante și, din această cauză, se omite includerea lor în valoarea totală a fondurilor fixe, așa cum ar fi normal.

Sînt destul de frecvente și cazurile în care unele fonduri fixe se pun numai parțial în funcțiune, iar restul elementelor funcționale care întregesc ansamblul obiectului respectiv se dau în folosință la o dată ulterioară. Este evident că un asemenea obiect nu poate avea, în producție, randamentul unui obiect similar care funcționează cu întreaga sa capacitate. În această situație, raportarea producției obținute la valoarea integrală a fondului fix intrat doar parțial în funcțiune nu mai este echitabilă, chiar și numai din punct de vedere strict economic. De

exemplu, un adăpost de animale considerat ca dat în funcțiune imediat ce construcția propriu-zisă este terminată, fără însă a fi dotată cu instalații și utilități specifice tehnologiei respective (instalație de muls, ventilație, apă, evacuarea dejecțiilor etc.), nu se justifică a fi considerat cu valoarea sa integrală, pentru că nici producția nu va fi la nivelul corespunzător dotării integrale a acestuia.

Un rol important are și transferarea de fonduri fixe de la o unitate la alta. Formele pentru efectuarea transferului trebuie să fie astfel încadrate în timp, încât să fie încheiate în momentul efectuării concrete a acestui transfer. Dacă aceste două momente nu corespund în timp, se denaturează valoarea medie a fondurilor fixe și, implicit, indicatorul de eficiență. Practica curentă demonstrează că deseori aceste două momente nu se suprapun, ajungându-se în situația de a avea fonduri fixe care nu lucrează (pentru că nu au fost transferate efectiv), dar sunt luate deja în evidență și deci în calcul —, sau fonduri fixe care lucrează, dar nu sunt luate în calcul, pentru că înregistrarea în evidență nu este încă posibilă, nefiind perfectate formele de transfer.

Să presupunem că la data de 1 octombrie au fost transferate la alte unități fonduri fixe în valoare de 1 250 mil. lei, iar perfectarea formelor de transfer și scăderea din evidență s-au făcut cu data de 15 decembrie. Aceste fonduri fixe vor participa la calcularea valorii medii a fondurilor fixe pe ansamblul unității pentru perioada 1 ianuarie — 15 decembrie, deși ele nu mai dau producție de la data de 1 octombrie, fiind efectiv plecate din unitate prin transfer.

Valoarea medie, a fondurilor fixe, în acest caz este următoarea pe întreaga unitate :

— în varianta în care fondurile fixe transferate au fost scăzute pe data de 15 decembrie : 2 415 mil. lei ;

— în varianta în care fondurile fixe au fost scăzute chiar pe data de 1 octombrie, când efectiv au și plecat din unitate : 1 890 mil. lei.

În prima variantă, producția marfă la 1 000 lei fonduri fixe este de :
 $1\ 650\ \text{mil.} \times 1\ 000 = 683,20\ \text{lei}$, iar în varianta a doua este de :
 $2\ 415\ \text{mil.} \times 1\ 000 = 873,00\ \text{lei}$; numai aceasta din urmă este cea justă.

justă, tergiversarea întocmirii și definitivării formelor de transfer ducând la o eroare de subestimare cu 189,80 lei a indicatorului respectiv, adică la o micșorare artificială a sa cu aproape 22%.

Un aspect deosebit îl prezintă acele fonduri fixe distruse de calamități naturale (descărcări electrice, furtuni puternice, cutremur etc.) sau de incendii provocate de defecțiuni la unele utilaje și mijloace de transport. Pentru toate aceste cazuri se practică sistemul „casării” fondului fix respectiv după metodologia prevăzută de H.C.M. nr. 771/1962 pentru aprobarea regulamentului de casare a fondurilor fixe și a mijloacelor circulante. În afară de faptul că tehnica de aprobare este o problemă de durată în condițiile prevăzute de Legea nr. 62/1968, scoaterea din funcțiune a fondurilor fixe aprobându-se o singură dată pe an, considerăm că în asemenea cazuri nu sîntem în prezența unui caz de „casare”, ci este vorba de un accident în activitatea fondului fix respectiv, care trebuie imediat operat în evidență pe baza documentelor de constatare a distrugerii lui, deoarece prin „casare” înțelegem scoaterea din funcțiune a unui fond fix datorită uzurii sale fizice sau morale, pe cale normală, prin derularea în timp a proceselor de producție respective.

Se știe că în agricultură, o bună parte din fondurile fixe își desfășoară activitatea sub cerul liber, în locuri izolate, dispersate, fiind supuse din această cauză unui risc mai accentuat de distrugere. Ca urmare, fie din cauza calamităților naturale, fie din cauza unor accidente de ordin fizic, se poate produce distrugerea unor asemenea fonduri fixe, deși ele nu și-au consumat încă durata lor normală de serviciu.

Prevederile Legii nr. 62/1968 (republicată) nu face nici un fel de excepție, casarea fiind singura cale de scoatere din funcțiune a fondurilor fixe, și aceasta doar o singură dată pe an. Considerăm că în asemenea cazuri nu ne găsim în fața unui caz de „casare”, așa cum el este definit de prevederile Regulamentului aprobat prin H.C.M. nr. 71/1962, acestea referindu-se la unele fonduri fixe avariate prin accident sau incendiu, nicidecum la cele distruse, care nu mai pot fi refăcute.

Prevederile legii respective, au menirea de a întări răspunderea și importanța ce trebuie acordată în cazul scoaterii din funcțiune a unui fond fix. Problema care se pune este de a aproba sau nu această scoatere din funcțiune. Or, dacă fondul fix este literalmente distrus, deci practic el nu mai există, scoaterea sa din funcțiune trebuie considerată ca și înfăptuită. În asemenea cazuri s-ar putea pune numai problema recupe-

rării valorii sale, totale sau parțiale, în raport de gradul de vinovăție, de la persoanele fizice care nu au luat măsurile necesare pentru păstrarea integrității fondului fix respectiv.

Or, dacă urmărim aceeași cale legală de scoatere din funcțiune a fondurilor fixe care se găsește în această situație, adică prin casare, înseamnă că ele se mențin mai departe în evidență pînă la aprobarea acestei casări, deși efectiv nu mai lucrează, pentru că nu mai există.

În acest caz, ele participă în mod fictiv la determinarea valorii medii a fondurilor fixe, antrenînd în felul acesta un calcul eronat al eficienței economice.

De exemplu :

— fonduri fixe existente la 1 ianuarie	2 375 mil. lei
— fonduri fixe puse în funcțiune la 15 iunie	225 „ „
— fonduri distruse la 1 august	300 „ „
Valoarea medie corectă se stabilește astfel :	
— pentru perioada I I—15 VI : 2 375 mil × 136 zile	= 394 250 mil. lei-zile.
— pentru perioada 15 VI—31 VII : 2 600 mil × 46 zile	= 119 600 mil. lei-zile ;
— pentru perioada I VIII—31 XII : 2 300 mil × 153 zile	= 351 900 mil. lei-zile ;

Total : 365 zile ; 865 750 mil. lei-zile.

Valoarea medie : 865 750 mil : 365 = 2 371 913 mii lei.

Valoarea medie a acelorași fonduri fixe, în situația în care pentru cele distruse trebuie așteptat pînă la finele anului, cînd se va aproba scoaterea lor din funcțiune (evidență), este :

— pentru perioada I I—15 VI : 2 375 mil × 136 zile	= 394 250 mil. lei-zile ;
— pentru perioada 15 VI—31 XII : 2 600 mil × 139 zile	= 517 400 mil. lei-zile.

Total : 365 zile ; 911 650 mil. lei-zile.

Valoarea medie : 911 650 mil. : 365 = 2 497 671 mii lei.

Eficiența fondurilor fixe, stabilită în raport de producția marfă, este, în cele două cazuri :

varianta I :	
producția marfă	1 050 mil. lei
fonduri fixe	2 371 913 mii lei
	$\times 1\ 000 = 395,60\ \text{lei}$

varianta II :

producția marfă	1 350 000 lei
fonduri fixe	2 497 671 mii lei
	$\times 1\ 000 = 660,60\ \text{lei}$

deci, o diferență de 35 de lei producția marfă la 1 000 de lei fonduri fixe, situație neconformă cu realitatea.

Tot în legătură cu scoaterea din funcțiune a fondurilor fixe, considerăm că metodologia ce prevede casarea doar o dată pe an este greoaie și afectează volumul valoric al fondurilor fixe efectiv în funcțiune, prin faptul că se cuprind și fonduri fixe care nu mai lucrează o perioadă însemnată de timp. O atenție specială ar trebui acordată casării operative a plantațiilor de vii și pomi, a clădirilor și construcțiilor speciale, pentru care se cere îndeplinirea unor formalități prea rigide și cu o durată ce de multe ori depășește un an. Pentru reglementarea situației propunem să se aprobe casarea la perioade mai scurte de un an, cu delegarea competenței de aprobare pe nivele organizatorice (ministere, centrale etc.).

Schimbarea destinației unor clădiri trebuie reglementată pe baza unei metodologii operative, pentru a se stabili o corelație justă între producție și fondul fix respectiv. Sînt multe cazuri cînd unui asemenea fond fix i s-au adus modificări, completări, adăugiri funcționale, dar el figurează mai departe în evidență cu vechea denumire și valoare, deși în fapt are o altă valoare (mai mare) și produce cu totul altceva.

Valoarea fondului fix trebuie just stabilită încă din faza realizării lui, respectiv a construcției sau achiziționării, în sensul că obiectul respectiv să includă totalitatea cheltuielilor făcute. Nu trebuie uitate cheltuielile făcute pentru întocmirea proiectului, comisionul, dobînzile, cheltuielile indirecte, cheltuielile de aprovizionare etc., care dacă nu încarcă valoarea fondului fix, se va stabili un cost eronat al acestuia și, implicit, un calcul nejust al eficienței.

O altă problemă legată de stabilirea corectă a valorii fondurilor fixe este aceea a abaterilor ce se fac în faza de execuție de la proiectul inițial. Schimbarea soluțiilor constructive inițiale, în unele cazuri nejustificată, duce la scumpirea costului investiției și, deci, a fondului fix ce se realizează pe această cale, fără ca prin această schimbare să se realizeze îmbunătățirea parametrilor săi tehnico-funcționali și creșterea randamentului său în producție.

ec. Mihai POPESCU
 dr. Constantin POIANĂ
 Timișoara

Potrivit cerințelor unei conduceri științifice, democratice

O AMPLĂ ACȚIUNE DE PERFECTIONARE A PREGĂTIRII MEMBRILOR CONSILIILOR OAMENILOR MUNCII

REFERINDU-SE la dezvoltarea democrației economice, a democrației muncitorești în societatea noastră socialistă, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta recent că „un rol important în perfecționarea sistemului economic al României îl are realizarea formelor noi, democratice, de conducere, prin crearea consiliilor oamenilor muncii ca organe deliberative care hotărăsc asupra întregii activități a tuturor unităților economico-sociale“.

În prezent, cerințele accentuării laturilor calitative ale activității economice impun celor peste 5500 de consilii ale oamenilor muncii din unitățile socialiste de stat o intervenție mai hotărâtă în problemele organizării producției și a muncii, în promovarea progresului tehnic, creșterea operativității în soluționarea sarcinilor curente și de perspectivă. Așa cum sublinia secretarul general al partidului în Cuvîntarea la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 16—17 mai a.c., este necesar „să ne preocupăm de realizarea unei conduceri științifice, democratice, care să asigure atât creșterea răspunderii și inițiativei la toate nivelurile, cât și îmbinarea experienței cu elanul revoluționar“.

Ridicarea calității efective a conducerii la nivelul organelor colective din întreprinderi devine, dată fiind complexitatea crescîndă a problemelor, de neconceput fără inițierea lor adecvată asupra unor elemente de esență ale științei conducerii unităților socialiste, asupra mecanismului de funcționare a democrației noastre economice *). Iată de ce, potrivit indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, recent s-a trecut la o amplă acțiune

de perfecționare a pregătirii președinților și vicepreședinților consiliilor oamenilor muncii, a reprezentanților oamenilor muncii în C.O.M.-uri, pe baza unui sistem menit să le asigure înțelegerea unitară a problemelor, lărgirea orizontului de gândire și creșterea capacității de intervenție eficientă.

LA CENTRUL de perfecționare a pregătirii cadrelor de partid și ale organizațiilor de masă, din Academia „Ștefan Gheorghiu“ (pentru marile întreprinderi) și la cele zece școli inter-județene de partid se desfășoară, în serii de cîte 10 zile, cursurile pentru secretarii de partid, președinți ai consiliilor oamenilor muncii. Pentru cele 24 de teme — privind politica economică a P.C.R., principiile conducerii colective și autoconducerii, ale noului mecanism economico-financiar, metode și tehnici de conducere, organizare, analiză economică, răspunderi, modalități și forme de activitate ale C.O.M. etc. — au fost elaborate de către un larg colectiv de specialiști (și editate în broșură de către revista „Munca de partid“) teze detaliate însoțite de bibliografii, care, adecvate cerințelor și particularităților locale, vor constitui un material deosebit de util și pentru inițierea masei de oameni ai muncii, în vederea participării lor la elaborarea, adoptarea și înfăptuirea deciziilor.

Aflat la mijlocul celei de-a doua serii, cursul de la Academia „Ștefan Gheorghiu“ oferă deja unele concluzii interesante.

Președinții consiliilor oamenilor muncii așteptau un asemenea prilej de a-și îmbogăți și sistematiza, pe o bază științifică, cunoștințele necesare funcției de răspundere ce o îndeplinesc. Pe de o parte, faptul că la susținerea expunerilor au fost antrenați — alături de cadre didactice și experți — secretari ai Comitetului de partid al municipiului București, cadre de conducere din secțiile C.C. al

P.C.R., specialiști din organe centrale de sinteză și ministere oferă nu numai o calitate înaltă a pregătirii, ci și posibilitatea clarificării din surse autorizate a unor chestiuni practice legate de aplicarea mecanismului economic, a Legii nr. 5/1978 cu privire la organizarea și conducerea unităților socialiste de stat, de exercitarea dublei calități a secretarului comitetului de partid. Pe de altă parte, datorită organizării cursului ca un cadru de generalizare a experienței pozitive, prin preponderența acordată formelor participative — simpozioane, dezbateri pe bază de referate ale unor președinți de C.O.M., studii de caz, aplicații în întreprinderi — cursanții au prilejul de a-și comunica reciproc propriile rezolvări și idei, care vor putea servi și la definirea elementelor de detaliu ale viitorului regulament-cadru de organizare și funcționare a consiliilor oamenilor muncii.

PRIN GRIJA organelor teritoriale ale sindicatelor se realizează perfecționarea pregătirii președinților comitetelor sindicatelor, vicepreședinți ai C.O.M. și președinți ai adunărilor generale ale oamenilor muncii. De asemenea, Uniunea Tineretului Comunist organizează pregătirea secretarilor organizațiilor U.T.C., vicepreședinți ai C.O.M.

Dat fiind rolul crescînd pe care-l dețin în aceste organe deliberative cei aproape 50 000 de reprezentanți ai oamenilor muncii (din care 43 800 muncitori, maiștri și alți participanți direcți la procesul de producție), s-a luat măsura de a se realiza, sub conducerea organelor locale de partid, cuprinderea lor (ca și a celor care fac parte din consiliile de conducere ale ministerelor și a muncitorilor și maiștrilor, membri ai Consiliului Național al Oamenilor Muncii) în cursuri organizate pe plan local.

Este de așteptat ca perfecționarea pregătirii membrilor organelor de conducere colectivă din unități să-și demonstreze efectele pozitive în organizarea și desfășurarea la un nivel înalt a adunărilor generale ale oamenilor muncii din iulie-august, ca și în activitatea de zi cu zi, în ce privește întărirea autoconducerii și autogestunii, îmbunătățirea rezultatelor economice, rezolvarea problemelor sociale.

C. DAMIAN

* Pentru a contribui la această inițiere, a cărei necesitate a susținut-o în repetate rânduri, revista noastră a publicat la rubrica de față, precum și în suplimentul lunar „Generalizarea experienței înaintate în unitățile economice“, numeroase materiale cu caracter teoretic și practic, special destinate consiliilor oamenilor muncii.

Procesul circular activ

ECONOMISIREA ENERGIEI – CRITERIU FUNDAMENTAL ÎN APRECIEREA CREȘTERII EFICIENȚEI ECONOMICE (II)

La dezbateri au participat : dr. ing. Aurel CONSTANTINESCU, director în Ministerul Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlului Gospodării Fondurilor Fixe, ing. Adrian LEUCUȚIA, director adjunct, Comitetul de Stat al Planificării, ing. Aurelian MANILICI și dr. ing. Titus RUSIN, Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, ing. George FILIPAȘ, directorul Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci, dr. ing. Radu NEGRU, director general adjunct, Institutul central de cercetare, proiectare și directivare în construcții, dr. ing. Liviu DUMITRESCU, inspector general la același institut, dr. ing. Emil COSTIN, Institutul de Studii și Proiectări Energetice, dr. ing. Mircea GURAN, Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei, prof. dr. Gheorghe ȘICLOVAN, Academia „Ștefan Gheorghiu”, dr. arh. Mircea ENACHE, Institutul de arhitectură „Ion Mincu”, ing. Violeta COCOȘATU, Centrala industriei articolelor casnice ; din partea „Revistei economice” au participat dr. Maria POPESCU și dr. Dan POPESCU.

Creativitatea umană – factor de adaptare la restricții

Maria Popescu — Considerând constructive contribuțiile de săptămîna trecută, eforturile de regîndire și de reevaluare a soluțiilor constructive, tehnologice, tehnice care se utilizează în momentul de față prin prisma restricțiilor energetice, apare necesară sublinierea cîtorva aspecte. Anume, din discuțiile publicate săptămîna trecută am dedus că în ceea ce privește construcțiile a apărut un decalaj sau mai bine zis o contradicție între metodele constructive industriale, între tehnologiile de construcții și materialele de bază care se folosesc, pe de o parte, și cerințele de economisire a energiei și a resurselor energetice de altă parte. Se pare că mai multe tehnologii de construcții, soluții industriale care corespund din punctul de vedere al parametrilor de productivitate sînt **prea strict specializate** prin anumite materii prime, ciment, beton, sticlă, aluminiu și așa mai departe, majoritatea produse energofage, care antrenează totodată pierderi de căldură pe termen lung în exploatarea clădirilor. Înfăptuirea indicațiilor date de către conducerea de partid de a se diversifica materialele de construcții, de a se utiliza materiale tradiționale necesită utilaje și tehnici de exploatare adecvate resurselor naturale respective, tehnici de construcții în sistem industrial propriu-zis.

Am impresia că trebuiesc făcute modificări radicale întrucît reintroducerea în construcții a unor materiale tradiționale care n-au mai fost folosite nu se poate face pe baza metodelor mecanice sau metodelor rudimentare care se foloseau cu 20—30 de ani în urmă, datorită restricțiilor derivate din lipsa de forță de muncă și a exigențelor de productivitate înaltă. Deci, pentru a menține un sistem industrial în construcții trebuie să adaptăm utilaje, să găsim tehnologii noi care să permită folosirea unei game mai mari de materiale de construcții dar cu mijloace tehnice de parametri înalți. În unele țări există tehnologii, utilaje de manipulare a cărămizilor paletizate, elevatoare etc., toate acestea există și la noi. Problema nu e, deci, de a inventa tehnici noi, ci de a adapta tehnicile existente la diversitatea de materiale de construcții.

În afara aspectelor pur tehnice apar și unele aspecte de administrare, de concepție și de proiectare. Problemele tehnice se referă la necesitatea impulsării și reorientării creativității

cadrelor noastre tehnice. S-au formulat săptămîna trecută propuneri judicioase, s-a relevat rolul important în economisirea unor mari cantități de combustibil, a unor elemente aparent mărunte cum e cazul acelor arzătoare automate, robinete, garnituri ș.a.m.d., elemente pentru realizarea cărora nu sînt necesare investiții noi și care se pot obține destul de ușor. Chiar în domeniul construcțiilor se pot realiza în ateliere sau unități proprii unele din aceste materiale de care este nevoie pentru a dota clădirile mai repede și pentru a le face să corespundă restricțiilor energetice. Dar foarte multe probleme din cele care au fost ridicate săptămîna trecută nu sînt încă elucidate în toată complexitatea lor, necesitînd reflecții, redefiniri și mai ales recalculări.

Intervenția, foarte interesantă, a tovarășului Radu Negru a scos în evidență faptul că în calculele de fundamentare a investițiilor pentru construcții industriale și pentru construcțiile de locuințe nu se pune un accent suficient de mare pe consumurile energetice pe care le antrenează funcționarea clădirilor respective. În realitate, economiile realizate pe seama materialelor termoizolante nu sînt economii reale, întrucît în 30—50 și chiar 100 de ani de funcționare clădirile respective consumă mari cantități de combustibili pentru încălzire. Ar trebui să se **redefiniească parametrii funcționali și estetici ai clădirilor civile și industriale**. Într-o anumită perioadă, înainte de criza energetică, aspectele de modernitate, de funcționalitate, parametrii de economicitate ai clădirilor erau cu totul diferiți de cei pe care trebuie să-i îndeplinească în zilele noastre. Exigențele de natură estetică se pot corela cu restricțiile energetice urmîndu-se evitarea, renunțarea totală la modalitățile de construcție care conduc la pierderi mari de căldură atît din clădirile industriale cît și din construcțiile civile. În general, cred că este stringent necesar la ora actuală să se efectueze calcule comparative asupra diverselor soluții de încălzire și de dotare tehnică a clădirilor industriale și a locuințelor.

De asemenea, îmi permit să sugerez tehnicienilor să reflecteze asupra problemei parametrilor de consum ai tuturor aparatelor electrice cu care sînt dotate locuințele. Cred că și aceasta constituie o cale pe care se poate economisi energia, cale prin care cei ce proiectează și stabilesc performanțele instalațiilor, aparatelor și utilajelor electrice trebuie să țină seama de consumurile pe care acestea le antrenează. Considerăm că se pot găsi soluții de evitare a pierderilor și în acest domeniu.

În zilele noastre pentru economia oricărei țări, problema nr. 1 este economia de energie. Ce aspecte implică economia de energie ? Aceasta implică necesitatea valorificării superioare a

tuturor resurselor, necesitatea conservării, a reciclării căldurii, a diversificării surselor. Cred că ceea ce va trebui să evităm în viitor este exclusivismul care a caracterizat perioada dinaintea crizei și tendințele de a baza consumurile pe una sau două surse, pe hidrocarburi în special. Dacă în perioada când s-a resimțit sau s-a bănuit că vor apare restricții în legătură cu hidrocarburile, în lume a apărut ca o rază foarte luminoasă de speranță alternativa energiei termonucleare, 25 de ani de exploatare a sistemului termonuclear a temporizat euforia energicienilor în legătură cu valențele energiei electrice obținute pe bază termonucleară. Acum încep să se facă o serie de calcule din care rezultă că nu problema epuizării hidrocarburilor prezintă pericolul principal, ci problema efectelor pe care le are consumul nerațional al hidrocarburilor și se întreprind calcule asupra economiilor ce se pot obține prin utilizarea mai judicioasă a hidrocarburilor.

Omenirea nu-și poate permite în momentul de față să opteze pentru un gen de resursă sau altul, pentru un gen de economie sau alt gen de economie. Problema este că orice soluție de valorificare mai bună, de reciclare a energiei, de diversificare a resurselor, orice soluție poate fi luată în calcul ca o resursă nouă, ca o contribuție la echilibrarea balanței energetice a țării, după cum orice cale de risipire, de folosire neeficientă a energiei, de pierdere a energiei trebuie considerată ca un atentat la avutul public, ca o poartă deschisă risipei pentru moment și pentru viitor. Ce v-aș ruga eu? Dacă este posibil ca în această dezbateră dumneavoastră ca specialiști să formulați propuneri, sugestii asupra unor soluții și căi de economisire a energiei, pe cât posibil, să avansați idei referitoare la ce se poate întreprinde imediat pentru ca să ne adaptăm mai rapid la restricțiile cu care este confruntată economia națională românească și, în general, economia lumii.

Dumneavoastră cunoașteți indicațiile, eforturile forurilor de sinteză pentru reorientarea structurii economiei, pentru renunțarea la unele produse, chiar la unele industrii sau pentru restrângerea producției în anumite domenii. Se urmărește o regândire a modului cum este conceput aparatul productiv al țării și o reorientare a întregii activități productive, ținând seama de restricțiile decurgând din criza energetică și din celelalte aspecte ale crizei de materii prime, ale crizei monetare, financiare etc. Necesitatea ca industria noastră să fie competitivă pe plan internațional este stringentă dar competitivitatea nu se poate realiza decât printr-o adaptare rapidă la noile cerințe, prin înțelegerea corectă și profundă a întregii complexități și a dificultăților pe care le implică evaluarea eficienței economice, evaluarea competitivității în funcție de restricțiile energetice. Adaptarea la restricții este posibilă pe baza unei resurse de care țara noastră dispune din plin și anume **resursa de creativitate umană, resursa de cadre tehnice** care și-au dovedit aptitudinea de a contribui la dezvoltarea tehnicii și științei în multe domenii de activitate. Activizarea și impulsivarea creativității tehnice și economice, atragerea mai rapidă a acestora în efortul de adaptare a economiei românești la cerințele viitorului constituie de altfel și motivul pentru care v-am invitat la această dezbateră.

Presiunea energetică

și mijloace de decompensare

Emil Costin — Aș vrea și eu să exprim mulțumiri organizatorilor dezbaterii pentru amabila invitație de a participa la discutarea acestui subiect de o actualitate care nu mai trebuie subliniată. Nu găsesc cuvintele cele mai potrivite pentru a exprima interesul ce trebuie acordat unei probleme care este prioritară în momentul de față — problema eficienței activității economice în lumina restricțiilor impuse în întreaga economie mondială de criza energetică și de materii prime. Aș dori, în cele ce urmează, să evidențiez căile care, cred eu, că ar contribui la adaptarea rapidă a economiei la noile condiții create pe plan mondial, în special în domeniul economico-financiar.

Problema poate fi tratată în două feluri distincte. Primul mod, cu o largă audiență în momentul de față în țara noastră, se caracterizează prin considerarea impactului factorului energetic asupra economiei ca o condiție obiectivă a dezvoltării noastre viitoare, ceea ce trebuie să conducă la găsirea de noi căi pentru a reduce cu orice preț presiunea energiei asupra economiei. Aceasta constituie un însemnat factor de mobilizare, generează inițiative și preocupări multiple. De asemenea, pe termen scurt el poate să ducă la unele reduceri ale necesităților imediate de energie ale economiei. Un asemenea mod de a privi lucrurile, care detașează energetica în problemă prioritară a economiei, creează, în afara numeroaselor efecte pozitive și unele neajunsuri. Astfel, unele măsuri cu caracter tehnic adoptate în vederea economisirii radicale a energiei aplicate fără a se ține seama de condițiile de loc și de timp, au sugerat — bineînțeles

fără voia celor ce le-au elaborat și aplicat — efecte contrare intenției care stătea la baza deciziei.

Mă voi referi, printre altele, la problema gătitului electric. În urmă cu doi ani, în contextul tendinței de reducere a cotei de gaze naturale și de hidrocarburi consumate pentru producerea căldurii necesare preparării hranei, ținându-se, totodată, seama de perspectiva că în balanța energetică a următorilor ani cota cărbunelui inferior și a energiei nucleare urma să sporească, s-a stabilit ca începând din 1978 toate apartamentele noi din orașe să fie dotate cu aparate de gătit electrice. Fără îndoială, pe termen lung, premisele luate în considerare sînt corecte. Dar în momentul actual realitatea este mai complexă decît datele luate inițial în calcul. Comparînd astăzi necesarul de combustibil pentru prepararea hranei la nivelul unei familii medii, pe diferite tipuri de energie, vom constata că utilizarea hidrocarburilor conduce la un consum minim de energie — circa 265 de kilograme combustibil convențional pe an, în timp ce utilizarea energiei electrice în același scop conduce la consumul maxim peste 800 de kilograme combustibil convențional pe an și familie, raportul între aceste două modalități de consum fiind, deci de unu la trei.

Examinarea balanței energetice din anul 1978 evidențiază că pentru producerea energiei electrice se foloseau peste 55 la sută hidrocarburi lichide și gazoase, față de numai aproape 26 la sută cărbuni inferiori. Specialiștii apreciază că balanța va mai avea încă mai mulți ani de aici înainte, drept combustibil marginal, hidrocarburile, ceea ce înseamnă că la o cerere de energie perfect echilibrată în resurse primare de toate sorturile, orice unitate suplimentară de energie electrică necesară antrenează în balanța de această structură un consum suplimentar de hidrocarburi și reciproc orice kilowatt-oră economisită antrenează după sine reducerea înseși a consumului de hidrocarburi. Astfel, **consumul suplimentar actual de energie electrică antrenează de utilizarea extinsă a bucătărilor electrice**, ar trebui să fie inevitabil acoperit de hidrocarburi fie gaze din țară, fie hidrocarburi din import. Mai mult chiar, așa cum arătăm, acest consum este de trei ori mai mare decît dacă hidrocarburile s-ar consuma direct prin arderea la consumatori. Dacă furnizorul de energie ar ceda din cota pe care o consumă pentru producerea energiei electrice cantitatea de hidrocarburi necesară consumului în bucătăriile dotate cu mașini electrice, i-ar rămîne de două ori mai multe hidrocarburi decît cele cedate efectiv, cu posibilitatea de a le utiliza în alte domenii care astăzi nu sînt acoperite.

Această situație nu este o situație de conjunctură, ea derivă din structura proprie balanței energetice a țării noastre și se va prelungi încă un număr de ani, atîta timp cît balanța energetică se va mai închide pe hidrocarburi. Desigur, trebuie să creăm posibilitatea tuturor consumatorilor care din lipsa altor variante sau din considerente strict particulare doresc să utilizeze bucătării electrice. Constatăm însă că încă nu sînt create toate condițiile pentru trecerea la gătitul electric: mașinile electrice de gătit produse în țară sînt insuficiente ca număr și au consumuri mari (o mașină de gătit produsă în țară — de exemplu — consumă cu 33 la sută mai multă energie decît exemplarele similare produse azi în alte țări). Este de asemenea necesară educarea populației în vederea utilizării gătitului electric, care diferă considerabil de gătitul tradițional, precum și luarea în considerare a sporirii prețului plătit de cetățeni pentru gătit, raportînd gătitul electric la cel cu gaze naturale etc.

O altă problemă legată de efectele nedorite ale unor măsuri cu caracter general în domeniul reducerii consumului energetic se referă la faptul că furnizorul energiei electrice este în același timp și consumatorul propriului său produs, consum ocazionat de producerea, transportul și distribuția energiei electrice. Consumul tehnologic pentru transportul și distribuția energiei electrice a fost denumit poate impropriu „pierderi în rețele”, creîndu-se astfel impresia că este vorba de o risipă a energiei electrice. De fapt, aceste consumuri tehnologice sînt dimensionate de către proiectanți pe criterii economice care definesc, la nivelul respectiv de dezvoltare tehnică, un compromis optim, din punct de vedere economic general, între investițiile necesitate de instalații și cheltuieli curente cu energia consumată. Din imperativul unor măsuri pe linia reducerii consumului energetic au fost fixate însă alte baremuri cifrice de consum tehnologic specific pentru a căror realizare se impune o serie întreagă de măsuri în instalații, dintre care pe unele nu le consider deloc raționale. În diferite planuri de măsuri pot fi identificate situații în care costul unei tone de combustibil convențional, economisit ca urmare a aplicării măsurii respective depășește 4 000-5 000 lei, față de prețul actual de 1 000-1 500 lei pe tona de țigete pe plan mondial.

Pe de altă parte, metode de certă valoare în domeniul economisirii energiei sînt aplicate cu nejustificate întîrzieri. Unul din exemple — problema izolării termice a clădirilor, a fost abordat în ședința precedentă. Voi aminti acum pierderile de apă în instalațiile de irigații, care ating proporții îngrijorătoare din multe puncte de vedere, dar și din punct de vedere energetic. Iată, în 1978, pentru irigații s-au consumat circa 1,75 miliarde kilowatt-ore. Din aceste kilowatt-ore consumate pentru irigare teritoriului agricol, circa două milioane de hectare, a-

proximativ 22 la sută sau aproape 400 milioane de kilowat-ore au servit pentru pomparea apei care se pierde în canale, în aducțiuni etc. Această pentru că, deși proiectele de irigații prevăd o cotă de pierderi de apă sub 5 la sută, în special pierderi prin evaporare, instalațiile realizate nu sînt nici astăzi în mod corespunzător izolate, iar apa se scurge în pămînt prin neetanșeități, producînd în plus mari neajunsuri ecologice — degradarea solului, bălțiri care necesită și consumuri energetice suplimentare pentru desecări. Energia suplimentară consumată pentru pomparea apei pierdute se ridică, numai în ceea ce privește irigațiile terenurilor agricole, la 130—140 000 de tone combustibil convențional pe an, mărime care nu este de neglijat.

Aș vrea acum să trec la al doilea mod de abordare a problemei eficienței energiei în condițiile actuale, așa cum am spus la început. Bazat pe experiența practică îndelungată de energician am să încerc să relev unele probleme în acest sens. La început însă unele precizări. Noi vorbim frecvent de criza energiei. Prin criză se înțelege însă, în mod obișnuit, lipsă. Deci, vorbind de criza energiei, înțelegem că energia lipsește, necesitățile care ar trebui să fie satisfăcute nu pot fi satisfăcute. Oare aceasta este situația? Judecînd la nivel global, trebuie să constatăm că datele curente, deci nu cele mai optimiste, care au o valoare medie arată că rezervele de purtători de energie cunoscut astăzi în lume și exploatabile în condițiile economice actuale sînt suficiente pentru a acoperi consumul umanității preliminar pentru anul 2000 și mai departe.

Atunci care este problema, atît a energiei cît și a materiilor prime în general, pentru că nu mi-aș permite să separ aceste două lucruri unul de altul? În ultimii 20—25 de ani, în condițiile dezvoltării economice, o serie întreagă de țări au ajuns să-și consume propriile resurse de energie și materii prime, ba chiar unele și-au clădit propria dezvoltare economică pe importul unor asemenea resurse cum ar fi Japonia, R.F. Germania, într-o anumită măsură chiar și Franța etc. Aceasta a creat o situație de discordanță între distribuția geografică a resurselor și apariția necesităților de asemenea materii, chiar dacă în mod global resursele, mă rog, unele resurse, sînt excedentare.

În al doilea rînd structura consumului mondial de energie a avut, în ultimii 70—100 de ani, o evoluție caracteristică. Inițial baza dezvoltării industriale și totodată suportul energetic al revoluției industriale a fost cărbunele de diferite categorii și calități. Ulterior, dar mai ales după al doilea război mondial, reducerea prețului țițeiului a indicat economiilor în dezvoltare o cale de expansiune foarte rapidă prin adoptarea acestui tip de energie. Știm cu toții că obiectivele oricărui sistem economic, indiferent de organizarea socială, pot fi atinse mai bine dacă creșterea economică este mai rapidă. Cel puțin pentru mine este clar că omenirea se află astăzi la un nivel de dezvoltare, de evoluție, mai avansate decît s-ar fi aflat dacă ar fi renunțat la țiței și ar fi folosit în continuare cărbunele ca purtător de energie. Aceasta din cauza costurilor mult mai mari legate de preocuparea și utilizarea cărbunelui. În schimb, astăzi — în momentul în care țițeiul începe să devină o resursă rară și deci apare necesitatea unei reconversii a energeticii — apar probleme care conturează un punct crucial al dezvoltării. În următoarele decenii va fi necesar să se asigure o conversiune a economiei pe alți purtători de energie, care sînt, în prezent, mai costisitori.

În ceea ce privește țara noastră, ea se află foarte aproape de epuizarea surselor de energie clasice de care dispune. De aceea, presiunea pe care o exercită energia asupra economiei nu slăbește. Compensarea acestei presiuni este la noi o problemă economică și cred că are două aspecte principale. Primul este orientarea dezvoltării actuale și de viitor către restrîngerea consumurilor energetice și al doilea este sporirea competitivității internaționale a producției noastre în general. Fără îndoială că în legătură cu ambele aspecte este necesară introducerea unui regim strict de economisire a energiei, a materiilor prime, a forței de muncă în toate verigile economiei, cu alte cuvinte, este necesară creșterea randamentelor producției. Totodată, strategia economică viitoare trebuie gîndită prin prisma asigurării unei eficiențe de lungă durată, fundamentînd dezvoltarea economică pe termen lung pe studierea diferitelor posibilități de dezvoltare viitoare, extinzînd aria a ceea ce prospectiva denumește „viitori posibili”, cu încadrarea tuturor aspectelor studiate în perspectivele de evoluție nu numai interne ci și ale partenerilor externi.

Un factor important în procesul perfecționării, asupra căruia s-a atras atenția încă la Congresul al XI-lea al P.C.R., este perfecționarea prețurilor, întărirea valorii monedei, în vederea ajungerii la convertibilitatea acesteia. S-a menționat aici că unele exporturi apar oneroase prin prisma consumului exagerat de energie pentru produsele exportate. Exemple cunoaștem cu toții, începînd de la produsele de seră și ajungînd la lingourile de aluminiu. Dar dacă n-ar exista diferențe majore între prețurile de calcul cu care operăm în interior și cele de pe plan extern, caracterul oneros al acestor exporturi ar fi fost vizibil de la început.

Permiteți-mi în particular în acest cadru să mă refer la criteriul

energetic. Pe baza acestui criteriu trebuie elaborate judecăți foarte complexe pentru a stabili dacă o soluție este sau nu oportună. Din păcate au existat și situații în care combustibilul înglobat în produs costă mai mult decît produsul, ceea ce face ca judecata în asemenea cazuri să fie simplă. Dar nu la ele vreau să mă refer, ci la hidrocentrale. Potrivit unor calcule, și în anumite condiții date, partea de construcție înglobează materie energofagă iar energia înglobată în această materie energofagă necesară pentru construcția unei hidrocentrale echivalează cu producția de energie a acestei centrale pe mai mulți ani de zile. Operațiunea asupra soluțiilor tehnice, a materialelor de construcții, trebuie să ia, deci, în calcul criteriul economic.

Dan Popescu — O întrebare tovarășului Costin. Ați amintit, și nu o dată, de criteriul economic, v-ați referit la el ca modalitate de apreciere. Nu ne-ați spus însă cum vedeți dumneavoastră o definire a acestui criteriu, cum vedeți comensurarea efectelor lui? Se pare că o exprimare cantitativă, ținînd seama de diversitatea, de posibilitățile variate de exprimare, riscă oarecum să fie unilaterală, să absolutezeze un domeniu sau altul. De asemenea, am în vedere că în definirea criteriului amintit trebuie încorporat un anume raport dintre prezent și perspectivă.

Emil Costin — Soluția optimă se alege dintr-un număr mare de variante examinate, variante ce trebuie să epuizeze cîmpul soluțiilor practic posibile. Pentru a putea alege între aceste variante, este însă necesar să existe un criteriu care să permită ierarhizarea lor. Întrebarea care se ridică de cele mai multe ori este următoarea: un singur criteriu de alegere este suficient sau trebuie adoptate mai multe criterii care să acționeze simultan? După părerea mea, adoptînd mai multe criterii, în fapt mă abat aproape fără să vreau de la unicul criteriu care trebuie să prezideze la această alegere: criteriul economic, criteriu care trebuie să ne permită să obținem rezultate maxime posibile cu mijloacele materiale și de altă natură pe care le avem la dispoziție și care sînt, forțamente limitate. Trebuie să ajungem la situația în care investițiile pe care le facem, indiferent de domeniu, să ne ducă la un maximum de economii generale. Dar pentru a pune eficiența economică în drepturile sale, pentru a-i da cîmp de desfășurare, perfecționarea sistemului prețurilor este esențială. Altfel se ajunge la situația în care elaborăm calcule economice, dar cunoscînd deficiențele prețurilor utilizate nu avem încredere în unele rezultate obținute. Atunci pe lângă criteriul economic, singurul de fapt capabil să mobilizeze adevărata eficiență, introducem o sumă de alte criterii, evident utile, în intenția de a ne corecta: consum minim de lemn, de metal, de beton, de mase plastice, minimum de suprafață ocupată, în ultimul timp, consum minim de energie etc. etc. Aplicarea tuturor acestor criterii conduce însă în practică, uneori, la abateri de la consumul economic real. Ca urmare, unele rezultate sînt de fapt inferioare celor la care aplicarea criteriului economic corect ne-ar fi dat dreptul să ne așteptăm.

Simțul de prevedere — componentă vitală a reușitei economice

Aurel Constantinescu — Consider că în ceea ce privește eficiența utilizării resurselor materiale și a selectării materialului cel mai adecvat într-un caz dat, calculele economice nu trebuie limitate la momentul respectiv. **Greșim atunci cînd, analizînd eficiența unor investiții, ne limităm la analiza costurilor necesare realizării lor la momentul respectiv, fără a lua în considerare și costurile de exploatare și întreținere a investiției respective pe întreaga ei durată de serviciu.**

Referindu-mă la cazul concret al pregătirii alimentelor, consider că trebuie luate în analiză toate alternativele posibile dotînd apartamentele cu cel puțin două variante de alimentare cu energie a bucătăriilor. Dacă astăzi, utilizarea energiei electrice la prepararea alimentelor apare cu consecințe financiare și economice nedorite, acest lucru se datorește faptului că ponderea hidrocarburilor în producerea energiei electrice se menține ridicată, extragerea și utilizarea cărbunelui rămînînd mult în urma prevederilor din balanță. Ceea ce dovedește odată mai mult că eficiența utilizării resurselor materiale trebuie analizată, întotdeauna, în perspectivă, ținînd evident seama și de schimbările care survin la prețurile de achiziție. În acest context, mă întreb, care ar fi fost opțiunile noastre tehnologice în construcția de mașini, de exemplu, în ceea ce privește dezvoltarea construcțiilor sudate în detrimentul celor turnate, dacă am fi prevăzut la timp creșterea rapidă a prețului de achiziție a țițeiului?

Cea mai ieftină cale de asigurare a energiei este aceea a economisirii ei stricte; în procesul dezvoltării ne putem plasa însă în situația în care asigurînd o gospodărire cît mai severă a energiei, trebuie totuși pentru acoperirea necesităților să con-

struim noi centrale electrice. Problema pusă de dr. Emil Costin este aceea a analizării eficienței variantelor posibile de construire de noi centrale, tocmai în situația descrisă.

Adrian Leucufia — Ce bine este că am construit hidrocentrala de pe Dunăre în condiții în care costurile energetice pentru ciment erau incomparabil mai mici față de cele prezente și mai ales viitoare.

Aurel Constantinescu — Dacă îmi permiteți, doresc și eu să spun câteva cuvinte asupra economisirii energiei, problemă care, ca specialist, mă pasionează, iar prin rolul pe care îl am în societate în ceea ce privește economisirea resurselor materiale mă obligă.

Voi începe prin a preciza în legătură cu constatarea pe care o făcea tov. Costin că problema resurselor naturale la scara mondială este, în primul rând, o problemă de repartizare geografică neomogenă, că în ceea ce privește țara noastră, ale cărei probleme trebuie de fapt să le rezolvăm, trebuie să ținem seama, în primul rând că resursele noastre materiale și energetice sînt, din păcate, extrem de limitate, iar în al doilea rând că ritmurile ridicate de dezvoltare economico-socială a țării impun o creștere rapidă a volumelor de materiale, combustibili și energie consumate, desigur în condițiile în care necesarul este calculat cu o deosebită rigurozitate, cu drămuire, chiar cu zgînceanie așa spune. Acest fapt ne plasează de la început într-o contradicție care nu poate fi rezolvată decît, pe de o parte, prin scăderea continuă a consumului de materiale și de energie necesar realizării fiecărui produs, iar pe de altă parte, prin valorificarea cît mai deplină, la valori cît mai ridicate, a resurselor materiale și energetice care intră în procesul de producție.

Față de aceste probleme mi se pare că rezolvarea lor implică două laturi: una la nivel macroeconomic și alta la nivel microeconomic. La nivel macroeconomic ea constă în așezarea structurilor de producție într-un mod care să facă, pe cît se poate eficientă întreaga activitate economică a țării. Dar aici situația noastră de țară aflată încă în curs de dezvoltare ridică un serios element restrictiv. Țara noastră, ca orice altă țară, primește și impulsuri exterioare, are și intrări și ieșiri și, în consecință, structura producției nu poate fi așezată exclusiv după dorință, cerințele comerțului exterior impunînd anumite restricții. Însăși ritmurile noastre de dezvoltare care necesită importuri de mașini și utilaje necesită fond de marfă din ce în ce mai mare pentru export, aceste cerințe urmînd să existe și în viitor. Desigur multe din cerințe și restricții pot fi depășite prin investiții de inteligență și pricepere mai roditoare decît cele din altă parte. Oricum însă eu cred că cu cît o țară este mai dezvoltată cu atît ea își poate așeza mai avantajos structurile de producție.

În anul 1969, de exemplu, găsindu-mă în R.F. Germania la una din cele mai mari întreprinderi constructoare de mașini din țara respectivă, am constatat că și închiseră secția de construcții metalice pe care o transformau într-o secție de fabricație de reactori nucleari întrucît ajunseseră la concluzia că vechea secție de construcții metalice realiza o producție neeficientă sau mai precis spus, trecerea la fabricația de reactori sporea rentabilitatea de circa 6—7 ori; renunțînd la execuția de construcții metalice, necesarul la acest sortiment urmau să și-l asigure dintr-o serie de țări mai puțin dezvoltate industrial.

Congresul al IX-lea al partidului a pus foarte clar problema economisirii resurselor materiale. Ca urmare țara noastră se numără printre primele țări care i-au acordat atenție, anticipînd criza mondială de materii prime și energie, pentru că, spre deosebire de alte țări, țara noastră s-a găsit chiar de la începutul industrializării sale în situația unei țări cu resurse naturale relativ limitate.

În acest cadru eu urmăresc să demonstrez că stă în puterea noastră să eliminăm cauzele care în cadrul diviziunii internaționale a muncii generează inegalități și inechități, că trebuie să adoptăm, așa cum se subliniază în indicațiile secretarului general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, acele structuri care să limiteze la strictul necesar producțiile neeficiente sau mari consumatoare de materiale și, în primul rînd, de energie, mai ales prin utilizarea cît mai judicioasă a acestor producții la interior, dar și prin limitarea exportului, că trebuie să depășim prin intuiție, prevedere, creativitate dificultățile care există, pentru prezent și perspectivă. Este, totodată, necesară prevederea prin plan a realizării de produse noi, cum sînt autocamioane, mașini unelte, produse electrice de uz casnic, etc., nu din materii prime noi ci din piese și subsansamble recuperate de la produse similare uzate și remediate.

Dacă anul 2000 nu ne va găsi printre țările dezvoltate industrial, cred că dezvoltarea în continuare a României este o problemă blocată. Deci cursa vitală pentru viitorul țării noastre, în care ne-am angajat sub conducerea partidului, este aceea de a depăși stadiul de țară în curs de dezvoltare; aceasta este problema esențială, a noastră a tuturor.

Maria Popescu — Toți sîntem de acord cu acest lucru, însă trebuie mai mult evidențiat ce înseamnă sub aspectul parametrilor economici a face parte din rîndul țărilor dezvoltate. În urmă cu 15—20 de ani se efectuau studii comparative referitoare la producția de energie electrică, producția de oțel, ciment etc. pe locuitor la noi și în țările dezvoltate. Acum am ajuns și depășit țări ca Anglia, Franța etc. în privința producției și consu-

mului de energie electrică, oțel, ciment, pe locuitor, dar aceasta nu ne-a ajutat să avem și venitul național pe locuitor asemănător. Reiese că anumite noțiuni care au fost concepute în trecut și concretizate în unii indicatori valorabili în situațiile de atunci nu mai pot oferi criterii de evaluare pentru realitățile radical modificate ale zilelor noastre.

Toate țările dezvoltate elaborează strategii de utilizare eficientă și economisire strictă a energiei. Nu întimplător Suedia are un venit național pe cap de locuitor atît de mare realizat cu unul din cele mai mici consumuri de energie electrică din lume, deși este o țară nordică. Ce faci cu ceea ce produci, ce realizezi pentru export din minereul și cocsul importat? În atari condiții exportul de fier beton, de vagoane, compresoare, etc. apare ca neeficient și necompetitiv.

Orientările partidului nostru referitoare la necesitatea depășirii stadiului de țară în curs de dezvoltare sînt juste, răspund unor necesități imperioase, și trebuie să respectăm aceste orientări. Acum trebuie definiți, practic, parametrii noi ai competitivității, parametrii noi ai gradului de dezvoltare. Aceasta implică o evaluare corectă, rațională și riguroasă a dimensiunilor cerințelor dezvoltării economico-sociale a țării noastre în funcție de idealurile socialiste, de parametrii raționali de nivel de trai și de condiții de viață pe care vrem să le creăm populației și în funcție de condițiile economiei mondiale care devin din ce în ce mai restrictive în legătură cu posibilitățile noastre de export și de valorificare a resurselor de care dispunem. În atare condiții să discutăm despre ritmuri, dar să vedem ce elemente concrete de dezvoltare intensivă și eficientă introducăm în condițiile acestor ritmuri.

Evoluția mondială relevă necesitatea reconversiei valorilor, a definirii parametrilor valorici ai stadiului de țară în curs de dezvoltare pe care vrem noi să-l depășim. Dezvoltarea în ritm de 10 sau 20% a producției de bunuri care înglobează mari cantități de materii prime și necesită consumuri însemnate de energie în condițiile crizei actuale se vădește păgubitoare. După cum păgubitoare poate fi pină la urmă și aparenta înnoire a producției, atunci cînd ea nu schimbă radical competitivitatea produselor respective. Bunăoară dacă schimbi unele elemente tehnice și ai înnoit un vagon dar acesta tot vagon rămîne și tot înglobează multe materiale și puțină creativitate. În schimb dacă venim cu un aparat electric, cu o invenție românească — și există foarte multe invenții românești a căror valoare e recunoscută și atestată în lume — dacă crezi industriei care să pună în practică asemenea priorități mondiale pe care le avem în mîna din punct de vedere tehnic, aceasta este cu adevărat eficient pentru grăbirea maturizării progresului economic al țării.

Aurel Constantinescu — Mie îmi pare bine că ați surprins din cele ce vroiam să spun. Eu aveam încă ceva de spus și atingeam și problemele pe care dumneavoastră le-ați arătat. Vedeti dumneavoastră, un exemplu foarte elocvent în ceea ce privește optimizarea structurilor de producție din punct de vedere al valorificării superioare a resurselor materiale și energetice îl constituie, după părerea mea, construcția de mașini. Este evident preferabil să se dezvolte unele subramuri mai rapid decît celelalte, în primul rînd electronica, mecanica fină, aeronautica, mijloacele de transport auto, aceasta cu atît mai mult, cu cît ele înglobează un volum specific redus de energie: 0,5% din valoare în cazul calculatoarelor electronice, 2% în cazul avioanelor, 5% al autoturismelor, față de 10—20% în cazul celorlalte mașini și utilaje și respectiv 40% al laminatelor din oțel. Dar dacă opțiunile de mai sus nu se fac corelat cu intrările (necesitatea economico-socială) și cu ieșirile (posibilitățile de desfacere), se poate ajunge la situații foarte dificile legate de neasigurarea necesarului sau de lipsa de desfacere.

Problemele la care m-am referit sînt foarte importante, dar nu voi insista asupra lor. Accentuez în schimb necesitatea **valorificării maxime a materiilor prime** intrate în procesul de transformare industrială, adică latura problemei rezolvabilă în plan micro economic. Din acest punct de vedere, nu trebuie să uităm desigur, că circa 30 la sută din volumul consumului material pe produse sau pe construcție se decide în faza de concepție, în timp ce în faza de execuție numai circa 20 la sută. Prin urmare **efortul cel mai mare trebuie făcut în faza de concepție** și cînd zic concepție mă refer nu numai la proiectare, ci și la pregătirea de fabricație.

Din păcate, așa cum bine ați subliniat în cuvîntul de deschidere, sîntem mult obișnuiți să punem accent pe economisirea muncii vii și aceasta în detrimentul muncii trecute, ori concepția produselor este domeniul în care **trebuie înfăptuită o reală revoluție atît în organizarea problemelor de cercetare-dezvoltare, producție și exploatare, cît și în abordarea lor** — problemă subliniată expres în documentele de partid. Trebuie reflectat foarte serios la dezvoltarea produselor noi în ce privește stabilirea principiului lor funcțional care să asigure realizarea comenzii sociale cu minimum de consum de resurse materiale și energetice; cît de importantă este alegerea principiului funcțional o demonstrează, de exemplu, superioritatea transmisioanelor electronice față de toate celelalte: pneumatice, hidraulice, mecanice. În al doilea rînd, vor trebui adoptate **încă din faza de concepere a produselor, tehnologii moderne cu consumuri cît mai mici de materiale și energie**, pedalînd mult mai puțin pe productivitate.

Din acest punct de vedere, cam toate licențele de fabricație comparate sînt deficitare, ele punînd accentul pe productivitatea muncii vii, de multe ori pe seama unui consum mai mare de materiale și energie.

A doua chestiune pe care trebuie s-o avem în vedere încă de la proiectarea produselor este **promovarea consecventă a materialelor noi, eficiente, a așa-zisilor înlocuitori**, dar aceasta trebuie privită mult mai complex decît a fost privită pînă în prezent, problemă asupra căreia voi reveni cu unele aspecte. În această privință, consider că viitorul aparține, în general, materialelor mixte. Știm cu toții revoluția pe care a adus-o apariția betonului armat în construcții. Efecte similare prevăd în toată activitatea industrială ca urmare a apariției materialelor mixte, rezultate din combinarea metalului cu materiale nemetale, ceramică și sticlă indeosebi.

O altă problemă care trebuie avută în vedere este **mentenabilitatea produselor și costurile operațiilor de întreținere și reparare**, deoarece, circa 30—40 la sută din materialul consumat în economie este destinat înlocuirii. În aceste condiții, **problema întreținerii ușoare și pe durate de serviciu mult mai mari decît cele din prezent constituie o cale deosebit de atrăgătoare pentru economisirea resurselor materiale**. Dacă ne referim la industria energetică, se știe că acum 20—30 de ani cînd problema fluajului a început a fi luată în considerare la dimensionarea pieselor din oțel care lucrează la temperaturi ridicate, s-au făcut calcule economice, care au arătat că în ceea ce privește conductele magistrale din centralele termo-electrice cel mai rentabil este să li se limiteze durata la 100 000 ore, adică circa 11 ani. Or, practica a demonstrat că această concluzie nu trebuie absolutizată și astăzi elementele care lucrează în centralele termo-electrice în condiții de fluaj se dimensionează la 200 000 de ore.

În acest domeniu, dispunem de o experiență pozitivă. Mă gîndesc, de exemplu, la termocentrala de la Doicești, dimensionată și construită într-o perioadă cînd durata de serviciu a conductelor magistrale se limita la 100 000 ore. Se ajunsese cam prin anul 1967 la limita acestei durate. Pe vremea aceea lucram la Institutul de Cercetări Metalurgice și tovarășii din industria energetică confrunțați cu necesitatea ce părea iminentă de a înlocui conductele, ceea ce ar fi presupus o oprire a acesteia de 3 pînă la 6 luni cu pierderi însemnate de producție, la care se adăugau și cheltuielile de înlocuire, ne-au solicitat pentru a analiza dacă este posibilă prelungirea duratei de serviciu.

Colectivul de cercetători în care îmi desfășuram activitatea a efectuat o serie de lucrări de cercetare asupra stării materialului din care erau executate conductele magistrale respective, ajungînd la concluzia că termocentrala de la Doicești poate continua să funcționeze fără înlocuirea conductelor magistrale. Ulterior asemenea lucrări și concluzii s-au făcut și la alte termocentrale ca cele de la Fintinele, Paroșeni și altele, iar astăzi asemenea lucrări reprezintă cercetări cu caracter de rutină pentru colegii de la ICEM.

În același context de idei, cred că **încă din faza de proiectare trebuie stabilite consumurile necesare în exploatare pentru întreținere și reparații**. Din acest punct de vedere, problema se pune și pentru construcții unde este extrem de importantă dar și pentru mașini și utilaje la care trebuie să stabilim **atît consumurile necesare pentru întreținere**, îndeosebi sub formă de piese de schimb, **cît și pentru funcționare** (carburanți, combustibili sau energie). Știți cît de mare este consumul de carburanți în S.U.A. datorită concepției aș spune eronate, pe care unii proiectanți americani au avut-o în ce privește autoturismele de oraș, așa numita „frumoasa americană”. Acum cu toții îi propun să adopte concepția europeană în construcția de autoturisme — în anul 1985, nici un autoturism să nu consume peste 3,5 l/100 km, față de 16—20 l/100 km cît consumă astăzi. Tot astfel, dacă ne referim la concepția cazanelor de abur industrial, **mă întreb dacă nu este preferabil să le construim ceva mai grele, cu condiția să le creștem randamentul și deci să reducem consumul de combustibil**.

În sfîrșit, o problemă care trebuie avută în vedere de proiectant încă din faza de concepție este aceea a **posibilității utilizării unor numeroase subsansamble recuperate dintr-un produs în momentul cînd el ajunge la limita de viață și cînd se casează**; la producția de noi utilaje aceste subsansamble trebuie folosite într-o proporție cît mai mare, fie ca atare, fie remediate. Aceasta cu privire la reducerea propriu-zisă a consumurilor. Aș vrea să mă refer, în continuare, la un aspect mai puțin reflectat în discuția noastră de pînă acum, în legătură cu **prioritatea ce trebuie acordată economiei de energie și anume cum trebuie privită din acest punct de vedere dezvoltarea industriei metalurgice în viitor**, dat fiind că această industrie este mare consumatoare de resurse energetice.

A fost o vreme cînd s-a absolutizat nevoia de a dezvolta industria siderurgică, afirmîndu-se chiar — cu 20—25 ani în urmă — că depășirea unui prag de 500 kg oțel pe locuitor ar marca intrarea în rîndul țărilor avansate industrial. În prezent, am depășit acest prag, dar problema problemelor în acest domeniu o constituie nu atît nivelul producției cît **modul în care valorificăm metalul produs**, cu atît mai mult cu cît dintre toate

materialele industriale, oțelul rămîne, după părerea mea, cel mai ieftin și cel mai bun. De aceea, tentați cu un domeniu foarte vast de utilizare, **va trebui să optăm pentru acele utilizări care asigură valorificarea maximă a metalului**, industria siderurgică trebuind să asigure cu prioritate necesitățile construcției de mașini, care va trebui la rîndul ei să se așeze pe niște **structuri optime din punct de vedere al valorificării metalului**, ținînd seama evident de posibilitățile de desfacere a produselor și de asigurarea economiei noastre cu utilajele de care are nevoie. După aceea, în cadrul unei activități mai vaste pe care va trebui s-o desfășurăm consider că va fi necesar să elaborăm o serie de nomenclatoare de materiale pe domenii de utilizare: ținînd seama de restricțiile energetice și de materii prime, eu văd neapărat necesară elaborarea în viitor a unor nomenclatoare ale materialelor admise a se utiliza pe domenii, nomenclatoare generice pe baza cărora printr-un sistem la care am să mă refer imediat, văd realizată alegerea obiectivă și corectă a materialului potrivit la locul de utilizare potrivit.

Procedînd în acest fel se va vedea, de exemplu, că metalul are astăzi niște interdicții, niște limitări la utilizare, în domeniul în care este foarte eficient. De exemplu, cred că mobilierul de birou făcut din lemn constituie o opțiune nejustificată economic, un calcul de economicitate legat și pe durabilitate demonstrînd relativ ușor superioritatea mobilierului de birou din metal. Revenind la nomenclatoarele de care vorbeam, întrevăd posibilitatea folosirii mijloacelor de prelucrare automată a datelor la alegerea economică a materialelor, moment decisiv al fazei de proiectare. După stabilirea principiului funcțional-constructiv, alegerea materialului este într-adevăr al doilea factor esențial, materialul fiind purtătorul de forțe și de mișcare în cadrul principiului funcțional-constructiv respectiv, el fiind acela care concretizează și susține fizic valabilitatea ideii principiului funcțional adoptat. O alegere greșită a materialului fie că face imposibilă concretizarea principiului funcțional, fie că face ca acesta să se realizeze în condiții neeconomice. **Și pentru că de multe ori alegerea materialelor se face — de ce să n-o spunem — bazat pe intuiție și rutină, pe obișnuița proiectantului, adeseori nu se asigură cea mai economică soluție și nici nu se promovează, așa cum trebuie, materialele noi**.

De aceea apare necesară obiectivizarea acestei operații. Iată cum văd rezolvarea acestei probleme. Pe domenii de utilizare trebuie elaborate acele nomenclatoare ale materialelor admise a fi utilizate în domeniul respectiv, după care toate proprietățile lor de utilizare și tehnologice vor fi introduse în memoria unui calculator, odată cu prețurile de achiziție ale acestor materiale, costurile operațiilor de prelucrare, consumul cumulat de energie și așa mai departe; apoi prin intermediul unor chestionare tip, proiectantul va preciza condițiile în care trebuie să lucreze realtentele elementul pe care el îl are de proiectat, condiții care se definesc prin solicitările efective, condițiile de lucru, temperatura maximă, minimă, medie și așa mai departe, iar calculatorul avînd în cerebelul său toate datele de care are nevoie, alege din materialele pe care le are la dispoziție pe cel mai adecvat din punct de vedere tehnic și economic pentru utilizarea respectivă.

Banca de date înnoindu-se mereu, prin introducerea materialelor nou apărute, se învinge și inerția proiectantului de a trece la niște materiale noi pe motiv că nu le cunoaște și nu are încredere în ele și în același timp se face o investigație pe care nu o poate face nicidecum un proiectant pentru că el ar trebui, pentru a face o alegere în completă cunoștință de cauză, să cunoască milioane de date referitoare la proprietăți, prețuri, ca să nu mai vorbim de restricții și de posibilitățile de obținere pe care trebuie să le aibă în vedere.

Și pentru a încheia mi se pare că problema aceasta a economisirii resurselor materiale este o problemă anevoioasă la care rezultatele nu se pot obține imediat. După părerea mea, spiritul de prevedere este esențial în domeniul economisirii materialelor fiind necesar să gîndești și să prevezi cu mult înainte ceea ce se petrece astăzi. Altfel ești surprins și rămîi în urmă față de alții care au dovedit simț de prevedere. Chiar în țara noastră sînt nenumărate exemple care ilustrează acest adevăr. Practica arată foarte elocvent că **acele colective care s-au gîndit din timp și au dovedit simț gospodăresc n-au fost surprinse în momentul cînd au apărut niște restricții la nivel național**, ele fiind pregătite pentru a face față situațiilor create. Alte colective care n-au fost pregătite, întrucît nu au avut preocupări în domeniu, atunci cînd a survenit restricția au fost puși în dificultate și cu toate eforturile făcute n-au putut face față sarcinilor, economia fiind nevoită să preia sarcinile rezultate din lipsa de prevedere. Ca să dau un exemplu am să mă refer la necesitatea de a reduce consumul de argint în industria electrotehnică. Întreprinderea „Electroaparataj” fiind preocupată din timp pe această temă, n-a fost surprinsă și a redus substanțial consumul de argint, în timp ce alte întreprinderi nepregătite, au fost surprinse și nu s-au putut încadra în nivelurile reduse. Este și aceasta o pledoarie pentru o activitate susținută și permanentă în scopul reducerii continue a consumurilor materiale și energetice.

O cercetare originală privind cooperativa agricolă

SPORIREA cantităților de produse agricole necesare satisfacerii nevoilor de hrană ale populației, care crește în ritmuri tot mai înalte de la un an la altul, constituie, în etapa actuală, un imperativ major al dezvoltării și creșterii economice pentru toate țările lumii. Înfăptuirea acestui deziderat fundamental al dezvoltării și progresului economico-social are semnificații multiple, cu totul deosebite, pentru țările în curs de dezvoltare. Economia acestor țări este confruntată în prezent cu o multitudine de probleme economice și sociale, a căror rezolvare nu este practic posibilă fără o puternică dezvoltare a agriculturii. În acest context, găsirea și aplicarea în practică a unor soluții și alternative de rezolvare eficientă a problemei agrare și de sporire pe această bază a randamentelor în agricultură, constituie o necesitate obiectivă, de cea mai stringentă actualitate și totodată o problemă esențială de strategie a dezvoltării.

Unei astfel de necesități și strategii a progresului economic și social din agricultura țărilor în curs de dezvoltare îi răspunde recenta lucrare a prof. Mihai Levente: **Cooperativa agricolă și strategia dezvoltării**, apărută în Editura politică.

Prin structura și problematica variată, prin bogatul conținut de idei, dar mai ales prin originalitatea abordării multiplelor aspecte și laturi ale fenomenului agrar din țările în curs de dezvoltare, lucrarea se înscrie în literatura noastră de specialitate ca un valoros și inedit studiu de economie și politică agrară. Întrucât problemele dezbătute de autor, referitoare la cooperativa agricolă ca strategie a dezvoltării, nu se limitează numai la aspectele economice ale producției agricole și la cele de politică agrară, ci privesc deopotrivă și fenomenele sociale multiple, legate de dezvoltarea localităților rurale, de evoluția țărânimii și a relațiilor acesteia cu celelalte categorii socio-profesionale, lucrarea poate fi considerată și ca o prestigioasă cercetare de sociologie rurală. Caracterul interdisciplinar al cercetării efectuate este, fără îndoială, o caracteristică pozitivă a lucrării, care îi ridică, incontestabil, valoarea științifică.

„Cooperativa agricolă și strategia dezvoltării” se impune ca o cercetare științifică meritorie prin însuși modul cum a

fost concepută structural de către autor. Structura logică a lucrării se evidențiază printr-o ordonare judicioasă a problemelor și fenomenelor studiate, printr-o proporționare și dozare corespunzătoare a spațiului acordat problemelor teoretice și celor cu caracter aplicativ, printr-o îmbinare armonioasă a acestora în cursul tratării lor și printr-o finalitate precisă a cercetării efectuate, constând din prezentarea cooperativei agricole socialiste ca o alternativă rațională și eficientă pentru agricultura țărilor în curs de dezvoltare. Desigur, problemele cooperativei în general și a celei agricole în special, au mai fost abordate și în alte lucrări de specialitate din țară și străinătate. Discuțiile purtate în jurul acestor probleme au fost și sint încă aprinse și, de multe ori foarte controversate, mai ales în ceea ce privește opțiunea pentru cooperatie în organizarea agriculturii din țările în curs de dezvoltare. Meritul lucrării profesorului Mihai Levente este tocmai acela de a interveni cu competență și curaj în clarificarea controverșelor existente în domeniul cooperativei — ca strategie a dezvoltării economice și sociale.

În această direcție, pe baza unei aprofundate analize a stărilor de lucruri din agricultura țărilor în curs de dezvoltare (cap. II.), ca și a rezultatelor obținute în agricultura cooperatistă din țările socialiste (cap. III.), autorul prezintă și fundamentează avantajele incontestabile ale organizării producției agricole pe baza cooperativei de tip socialist. Este meritorie și edificatoare din acest punct de vedere prezentarea experienței României în organizarea și perfecționarea cooperativei agricole, experiență care se înscrie ca una din contribuțiile naționale originale la teoria și practica cooperativizării, ca mijloc rațional și eficient de intensificare și modernizare a agriculturii.

Fundamentind cu date și fapte rolul incontestabil și evident al cooperativei agricole pentru progresul agriculturii din țările în curs de dezvoltare și prezentând experiența pozitivă, acumulată în țările socialiste, autorul se ridică împotriva generalizării fără discernământ, a aplicării nejustificate și cu caracter normativ a acestei experiențe, ca și împotriva tendinței exportului de metode și modele de cooperativizare. În acest context, în lucrare este subliniat și argumentată cu exemple grăitoare necesita-

tea aplicării createore de către țările în curs de dezvoltare a experienței țărilor socialiste, în conformitate cu diversitatea mare a condițiilor economice, politice și sociale, existente în fiecare țară.

Meritoriu este faptul că autorul lucrării nu se limitează la sublinierea și justificarea rolului și funcțiilor economice, politice și sociale ale cooperativei agricole în dezvoltarea și creșterea economică a țărilor eliberate de sub dominația colonială, ci totodată, el își aduce o importantă contribuție la soluționarea problemelor fundamentale cu care este confruntată astăzi cooperativa agricolă din țările socialiste. Astfel, integrarea în agricultura cooperatistă a unor activități nespecifice ramurii; alegerea profilului optim de producție al cooperativei agricole; dimensionarea optimă a cooperativei agricole; planificarea, aprovizionarea și desfacerea produselor cooperativei agricole; repartizarea veniturilor cooperativei agricole și cointeresarea materială a cooperativei; relațiile endogene și exogene ale cooperativei agricole și ale sectorului socialist al agriculturii, în cadrul cărora se analizează asistarea tehnologică și economică a cooperativei agricole, finanțarea cooperativei și dezvoltarea democrației cooperativei, sint problemele capitale ale progresului cooperativei agricole, care sint supuse în lucrare unei ample și minuțioase analize retrospective și, mai ales, prospective, analiză în care autorul vine cu o multitudine de idei, sugestii și propuneri originale privind perfecționarea activității economice și a relațiilor de producție existente în agricultura cooperativei.

Prin bogăția, conținutul și semnificația economică, politică și socială a propunerilor cuprinse în lucrare, „Cooperativa agricolă și strategia dezvoltării”, se impune ca o cercetare științifică meritorie și sub raportul utilității sale practice, putând fi de un real folos atât pentru specialiștii care activează nemijlocit în producție, cit și pentru organele care conduc, organizează și îndrumă activitatea economică și socială a cooperativei agricole. În același timp, propunerile și sugestiile autorului, cuprinse în lucrare, pot constitui elemente de reflecție și de stimulare a gândirii și pentru specialiștii din domeniul cercetării științifice.

Analizată și interpretată prin prisma condițiilor specifice, existente în țările în curs de dezvoltare, lucrarea oferă specialiștilor și organelor de decizie din aceste țări o gamă largă de soluții și alternative care dezvoltate și adaptate creator, vor putea să justifice opțiunea pentru cooperativa agricolă ca strategie a dezvoltării, ca mijloc rațional și eficient al progresului economic și social.

prof. dr. Sabin NICA-SÎRBEȘTI

Reducerea costurilor

(Urmare din pag. 10)

În felul acesta peste 66% din utilajele necesare investițiilor. La nivelul anului 1980 utilajele realizate prin autodotare vor reprezenta peste 10 mil. lei, ceea ce va contribui la realizarea de importante economii de valută și la creșterea producției întreprinderii prin eforturi proprii.

Rezultatele financiare ale întreprinderii se concretizează în **bugetul de venituri și cheltuieli**. Acesta se întocmește pînă la nivelul secțiilor de producție, ceea ce permite atât un control preventiv la nivelul secțiilor, cât și creșterea

răspunderii colectivelor și organelor de conducere ale secțiilor în realizarea principalilor indicatori ai întreprinderii. Lansarea operativă a planului producției fizice pe secții corelat cu urmărirea operativă a cheltuielilor și rezultatelor a permis întreprinderii mobilizarea rezervelor existente în vederea ridicării nivelului calitativ al întregii activități. Se constată totuși că nerealizarea producției marfă vîndută și încasată a determinat ca veniturile bugetului să se realizeze în proporție de 95%. deși cheltuielile s-au redus cu peste 6 milioane lei. Aceasta a făcut ca nici planul de beneficii să nu se realizeze în proporții corespunzătoare, ceea ce impune grijă

deosebită pentru desfacerea producției ca o condiție a realizării indicatorilor financiari ai întreprinderii.

Rezultatele pozitive obținute în primele luni ale anului sint o dovadă a faptului că întregul colectiv de muncă al întreprinderii este hotărît să înfăptuiască integral sarcinile de plan, atât cantitativ cit și calitativ, să militeze neabătut pentru traducerea în viață a obiectivelor stabilite la recenta Conșfătuire de lucru de la C.C. al P.C.R. cu privire la valorificarea în modul cel mai rațional a materiilor prime și forței de muncă în vederea reducerii cheltuielilor de producție, a creșterii eficienței economice.

ȘCOLI ● CURENTE ● ECONOMIȘTI

MULTĂ VREME teoria economică burgheză a explicat ratele înalte ale inflației de după cel de al doilea război mondial, și cu deosebire cele din prima jumătate a anilor '70, exclusiv prin cauze conjuncturale; raționamentele se întemeiau pe teoria cantitativă a banilor, în varianta ei monetaristă, și teoria factorilor psiho-sociologici. Persistența ratelor înalte de inflație ca și ineficiența unor politici antiinflaționiste, elaborate potrivit tradițiilor, au generat însă tendințe noi în teoria burgheză contemporană a inflației urmărind explicarea inflației prin **cauze și fenomene economice de structură**.

Cauzele structurale ale inflației sînt reliefate, îndeosebi, prin diferențe sectoriale și plurisectoriale, disparități între ramurile economiei, deosebiri în creșterea salariilor, în mărimea costurilor investițiilor, diferențieri în ceea ce privește productivitatea muncii, prețurile sectoriale etc. Desemnarea lor, a remediilor, a dat naștere, în ultima vreme, la analize economice dintre cele mai diverse. Așa cum precizează Bernard Huguonier „Este vorba în cadrul național de analize „liberale“, „dirijiste“ și „sociologice“ iar într-un cadru internațional de analize „monetarismului global“ și „socio-mondialistă“). Noile orientări și analize ale inflației, tendința de neglijare sau, uneori, chiar de respingere a explicațiilor tradiționale (monetariste) ale inflației contemporane în favoarea explicațiilor noi, nemonetare au adepti în toate țările capitaliste dezvoltate.

Ele sînt, totuși, mai răspindite la economiștii francezi. Mai mulți dintre aceștia, printre care se impune Jacques Denizeț, vād în importanța factorilor nemonetari din cadrul economiei franceze dezmintirea însăși a teoriei cantitative a banilor²⁾. În concepția altor economiști — Robert Boyer,

Repere ale gîndirii burgheze privind explicarea ratelor înalte ale inflației

Jacques Mistral etc., care tind să renege costurile salariale orice impuls în declanșarea inflației, recunoscînd, totuși, că ele au rol în transmiterea ei, cauza principală a inflației o constituie mecanismul de formare a profitului, diferit în diverse întreprinderi, iar ca instrument de transmitere a inflației sînt desemnate investițiile. Profesorul Alain Cotta consideră drept cauză principală a inflației franceze creșterea rapidă, din ultimii ani, a producției bunurilor de echipament, iar Daniel Blondel și Jean Marie Parly dezvoltă o analiză structurală a inflației de productivitate, bazată pe ipoteza că ratele de creștere a productivității muncii diferă de la un sector la altul în timp ce creșterea salariilor tinde să se alinieze după sectoarele cu productivitatea muncii cea mai ridicată.

În general, în explicarea inflației structurale franceze cîștigă teren tendința privitoare la disparitățile dintre diferitele ramuri ale economiei. „Structurile productive — afirmă Jean Parent —, care tind să devină caracteristici ale industriei contemporane, joacă un rol deloc neglijabil, dacă nu în declanșarea inflației, cel puțin în nașterea și întreținerea de tensiuni inflaționiste, formînd un teren excelent pentru un proces de creștere permanentă a

prețurilor. La rîndul ei, inflația, odată declanșată, împinge la evoluție structurile productive, tinzînd astfel să creeze condițiile unui fenomen cumulat“³⁾. Inflația este explicată prin caracteristici proprii sistemului instituțional capitalist; se acordă o importanță considerabilă structurilor industriale ale unei țări în care marile întreprinderi monopoliste și „tehn-structura“ lor ar dicta propriile legi pe piață, cu alte cuvinte ar impune consumatorului prețul și cantitatea producției. André Fourçans, profesor de Economie și Finanțe la Școala Superioară de Științe Economice și Comerciale din Paris, adversar al ideilor netradiționaliste de explicare a inflației, consideră că teoriile structurale amintite au la bază, printre altele, teza „galbraithiană“ potrivit căreia prețurile și cantitățile se determină în **sens unic** din partea ofertei fără nici o referință la cerere. Or, „o asemenea explicație — subliniază Fourçans — nu rezistă unui examen serios. Ea ni se pare incoerentă în măsura în care contrazice experiența marilor întreprinderi, cum ar fi acelea din industria de automobile, care, în timpul recesiunii a pieței lor, n-au putut să vîndă atîtea mașini cît ele ar fi dorit, la prețurile la care ar fi voit“⁴⁾.

Referindu-se la aceleași probleme H.G. Johnson, arată că o raliere la această „teorie“ n-ar putea fi justificată decît cu condiția ca ea să explice pentru ce aceste întreprinderi monopoliste își măresc conținutul prețurilor. În accepțiunea sa, monopolurile, în lupta pentru maximizarea profitului, exprimat în termeni reali (potrivit gradului de creștere a inflației), stabilesc prețurile și cantitățile ce urmează a fi produse. În consecință cînd optimul lor este atîns, monopolurile nu mai au nici un motiv să schimbe prețurile, deoarece orice acțiune în acest sens

FIȘE

ECONOMIE POLITICĂ

vol. I

● Manualul Economie politice vol. I (594 p.), apărut de curînd, sub îngrijirea unui colectiv de redacție format din prof. univ. dr. Gh. Crețoiu (redactor responsabil), prof. univ. dr. St. Diamandescu, prof. univ. dr. H. Niculescu, prof. univ. dr. I. V. Totu și lector univ. dr. V. Cornescu, este consacrat problemelor teoretice și practice ale economiei socialiste. Un loc central în manual îl ocupă analiza

sistemului de legi și categorii care reflectă relațiile de producție socialiste, pe baza concepției marxiste și în strînsă legătură cu experiența acumulată de partidul nostru în fărîuirea și dezvoltarea economiei socialiste. Se tratează amplu fundamentele economiei socialiste, mecanismul ei de funcționare și conducere, problemele perfecționării acestuia în lumina hotărîrilor partidului. În secțiunea consacrată eficienței economice, un loc important se acordă progresului tehnic și creșterii mai accentuate a productivității muncii, utilizării raționale a fondurilor, ridicării calității produselor, reducerii costurilor de producție și creșterii rentabilității.

Verificarea noilor tehnologii

● Ocupîndu-se de planificarea progresului tehnico-științific, K. Elimov consideră în articolul Planirovanie i organizatiia vnedreniia naucino-tehniceskih dostijenii (Planificarea și organizarea introducerii realizării lor tehnico-științifice), apărut în VOPROȘI EKONOMIKI nr.4/1979, că programele — ca parte componentă a planificării dezvoltării științei și tehnicii — nu trebuie

să se termine cu etapa verificării noilor produse sau tehnologiilor în stațiile pilot. Ele ar trebui să cuprindă măsuri fundamentate pentru crearea de capacități noi, reconstruirea altora și reutilizarea celor în funcțiune pentru realizarea unor produse noi sau pe baza unei tehnologii noi. După autor, ar trebui depășită fărîmîțarea organizatorică dintre activitatea productivă curentă — de care se ocupă imensa majoritate a serviciilor funcționale ale ministerelor, uniunilor industriale și întreprinderilor — și rezolvarea noilor probleme tehnico-științifice. K.E. propune introducerea, în secțiunea de plan privitoare la dezvoltarea științei și tehnicii, a unui capitol special — referitor la verificarea industrial-experimentală a celor mai importante tipuri de produse și tehnologii. Aceasta ar contribui la promovarea noilor probleme tehnico-științifice.

Dinamica productivității muncii

● Revista BANCA NATIONALE DEL LAVORO, martie 1979, publică un studiu amplu, semnat de Angus Maddison, privitor la tendința productivității muncii

pe termen lung — Long Run Dynamics of Productivity Growth (Dinamica pe termen lung a creșterii productivității). Autorul se sprijină pe date privitoare la 16 țări capitaliste de-a lungul a mai bine de un secol, începînd din anul 1870. Ultimile date se referă la anul 1977, A.M. își propune să explice de ce perioada postbelică a cunoscut un ritm atît de impetuos și de ce această performanță nu ar mai fi fost posibilă în deceniul al optulea. Productivitatea muncii a crescut între 1950 și 1970 în toate țările avute în vedere de 2,5 ori mai repede decît în deceniile 1870-1950, cu excepția S.U.A. Din 1890 ritmul de creștere a productivității muncii în S.U.A. rămîne în urma celorlalte țări, deși nivelul productivității este încă superior în S.U.A. Iată de ce celelalte țări capitaliste dezvoltate cu o treime. Accelerarea ritmului de creștere în aceste din urmă țări se explică îndeosebi prin reducerea decalajului tehnologic față de S.U.A. Din 1970 ritmul nu ar mai fi putut fi menținut mai ales pentru că țările capitaliste s-au apropiat de frontul de înaintare a achizițiilor tehnologice și creșterea ar fi devenit mai dificilă. După au-

ar fi, economic vorbind, irațională, intrucit s-ar îndepărta de la maximizarea urmărită. André Fourçans completează această schemă explicativă a lui H. G. Johnson, subliniind că „monopolurile vor putea mări prețurile numai într-un singur caz și anume atunci când curba costurilor lor se deplasează”. Potrivit opiniei sale, cerința de a maximiza profitul, în termeni reali, antrenează reajustarea prețurilor conform evoluției nivelului general al prețurilor. „Ca atare — spune André Fourçans — inflația este aceea care antrenează o mărire a prețului de către monopoluri mai curând decît invers”.

Să mai relevăm un fapt. În opinia adeptilor inflației structurale, accelerările inflației, diferite în timp și țări, ar trebui să rezulte întotdeauna de la structuri crescătoare, de la graduri sporite de concentrare și de putere a monopolurilor; invers, o decelerare a inflației n-ar putea rezulta decît de la o putere monopolistă redusă sau de la un grad descrescător de structură și concentrare monopolistă. Or, este cert că puterea monopolurilor, la fel ca și structurile industriale ale unei țări, nu se schimbă atît de repede ca ritmul de creștere al indicelui prețurilor. Dacă accelerările și decelerările inflației ar fi rezultatul schimbărilor structurale, de pildă, ar trebui admis că — de exemplu — structurile industriale ale țărilor dezvoltate sînt, în prezent, de două sau trei ori mai monopolice decît erau cu numai cîțiva ani sau chiar cîteva luni în urmă, deoarece indicele prețurilor a înregistrat o creștere continuă. A.J. Schwartz subliniază că potrivit acestei situații ar însemna că existența inflației ca și accelerarea sa să fie distribuite într-o manieră aleatorie în raport cu structurile industriale ale diferitelor economii naționale. Avînd în vedere aceste aspecte la care teoriile structurale

ale inflației nu dau răspuns, André Fourçans precizează: „noi putem spune că „teoriile” structurale ale inflației — întrucît se bazează pe structurile industriale, monopoluri sau oligopoluri, pe puterea sindicatelor, a monopolurilor multinaționale, etc. — nu pot fi acceptate ca explicații rezonabile ale fenomenului. Ele nu țin cont de existența inflației și cu atît mai puțin de gradul său, de accelerațiile sau decelerațiile sale”.

Michel Crouhy și Jacques Mèlitz au suspus tezele inflației structurale din cadrul economiei franceze unor ample analize teoretice și practice. Testele și principalele ipoteze evocate de ei⁵⁾ „au permis confirmarea valorii principalelor explicații tradiționale ale inflației”. Doctrinarii amintiți nu pretind însă „să se renunțe definitiv la rolul variabilelor structurale și sectoriale în analiza inflației”, dar cer ca „analiza acestor variabile să se facă în strînsă legătură cu cele tradiționale și nu ca un substitut al lor. Teoriile tradiționale — afirmă aceștia — nu sînt rediate azi atît de rău, iar importanța variabilelor sectoriale cere încă studii serioase pentru a fi puse în evidență în mod convingător”.

Am redat cîteva puncte de vedere controversate din gîndirea burgheză referitoare la cauzele inflației și remedii urmînd să o înlăturăm. Viața a dovedit și dovedește tot mai mult că în acest proces factorii sociali ocupă un loc deosebit. Tocmai din acest motiv în acele curente de gîndire burgheză care țin seama de realități dobîndesc o tot mai mare aderență opiniile care iau în seamă acțiunea și efectele acestor factori, atît la nivel macro cit și monoeconomic. Pe drept cuvînt Jacques Bourgeois subliniază că învingerea inflației prin politicile clasice, care au destule inconveniente, pare dificilă și irealizabilă. În opinia sa „este pu-

țin probabil ca economiile moderne, zise „mixte” să rezolve contradicțiile care apar”. Ca urmare, „posibilitatea evitării inflației rezidă în punerea în aplicare de acțiuni structurale vizînd să arbitreze antagonismele economico-sociale. Arbitrarea antagonismelor, născute din confruntarea economice la nivel internațional, implică crearea unui nou sistem monetar internațional și asigurarea unei noi ordini economice mondiale, acceptabilă pentru toți”⁶⁾. În același sens Bernard Hugonnier preciza că într-o lume care devine cu fiecare zi mai interdependentă trebuie ca la nivel internațional „să fie stabilită o nouă ordine economică mondială care să favorizeze dezvoltarea”, deoarece „confruntările și crispările internaționale duc indubitabil la mai multă inflație”⁷⁾. Această sarcină este „gigantică și societatea... trebuie s-o îndeplinească”...

prof. dr. Constantin BICHI

¹⁾ Bernard Hugonnier, L'inflation, un phénomène en quête d'une théorie explicative, Banque, nr. 359, februarie 1977, p. 135.

²⁾ Jacques Denizet, „Un plan modéré maquette en plan dur”, Le Monde, 28 septembrie 1976, p. 21—22.

³⁾ Jean Parent, „Structures productives et tensions inflationnistes”, Revue d'économie politique, janvier-fevrier 1978, p. 14.

⁴⁾ André Fourçans, „Inflation et théorie économique: une analyse critique”, Banque, nr. 338, martie, 1975, p. 239.

⁵⁾ Michel Crouhy et Jacques Mèlitz, Faut-il rejeter les thèses traditionnelles de l'inflation, Revue Economique, nr. 6 1977, p. 889.

⁶⁾ Jacques Bourgeois, „L'inflation est-elle inévitable dans une économie moderne?”, Banque nr. 371, martie 1978, p. 362.

⁷⁾ Bernard Hugonnier „L'inflation, un phénomène en quête d'une théorie explicative”, Banque, nr. 359, 1977, p. 139.

tor, în viitor toate țările vor avansa în această privință ceva mai încet, deoarece vor trebui să obțină performanțe tehnologice proprii, dar ritmul în care frontiera tehnicii noi va înainta va fi ceva mai rapid, deoarece străpungerile vor fi efectuate de mult mai multe țări.

sociale, politice ale crizei generale a sistemului capitalist asupra situației maselor muncitoare din țările respective autorul analizează o arie largă de fenomene ce reflectă starea de criză a societății capitaliste: șomajul, inflația, creșterea costului vieții etc. Sînt evidențiate, deopotrivă, schimbările ce au intervenit în structura socială din țările capitaliste dezvoltate ca urmare a revoluției tehnico-științifice, noile forme de luptă antimonopolistă, forțele care participă precum și rolul principal ce revine în această acțiune cu ample rezonanțe istorice clasei muncitoare. În capitolul final al lucrării autorul dezvoltă analiza elementelor ce caracterizează etapa actuală a luptei maselor populare, a forțelor democratice împotriva monopolurilor, analiza diversității formelor de acțiune, relevînd totodată principalele aspecte ale mișcării revendicative din țările capitaliste dezvoltate.

Lucrarea oferă cititorului un bogat și variat material documentar asupra situației sociale, economice și politice din țările capitaliste, asupra contradicțiilor profunde cu care se confruntă acest sistem social, elemente indispensabile pentru o analiză

științifică a societății capitaliste contemporane.

zemědělsko-průmyslová kombinace

Imrich Rubík

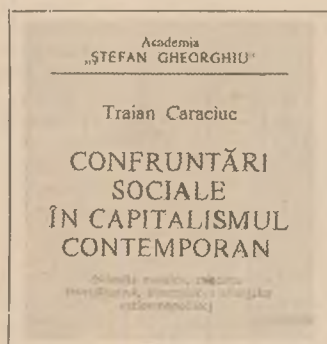
Nakladatelství Svoboda Praha '78

● Eliminarea unor contradicții dintre industrie și agricultură constituie o sarcină istorică a perioadei de trecere de la capitalism la socialism, transformarea muncii agricole într-o variantă a muncii industriale creînd temelia pentru acțiunea echilibrată a legii economisirii timpului de muncă în industrie și agricultură, în procesul integrării armonioase a acestor două ramuri în cadrul societății socialiste avansate — scrie dr.

FIȘE

Imrich Rubik în lucrarea Zemědělsko-průmyslová kombinace (Imbinarea agriculturii cu industrie, Editura Svoboda, Praga, 1978, 198 p). Pe linia creării complexului agroindustrial, acest proces a început în Cehoslovacia în a doua jumătate a deceniului al șaptelea, iar la nivel microeconomic, sub forma combinatului agroindustrial — la începutul actualului deceniu.

În continuare, în lucrare se analizează caracteristicile diferitelor tipuri de imbinare a agriculturii cu industria, condițiile în care pe această cale se asigură o diviziune socială înaintată a muncii, o eficiență ridicată a producției. Examinînd evoluția procesului respectiv în Cehoslovacia, comparativ cu alte țări socialiste, autorul conchide că este vorba de o tendință obiectivă a dezvoltării producției în socialism. În capitolul final, de sinteză, se apreciază că în perspectivă condițiile optime pentru imbinarea agriculturii cu industria pot fi realizate în cadrul integrării pe verticală și al uniunilor agroindustriale specializate.

● Sub egida Academiei „Ștefan Gheorghiu” a fost editat recent la Editura Politică volumul „Confruntări sociale în capitalismul contemporan” semnat de Traian Caraciu, contribuție a cercetării românești la cunoașterea problemelor complexe cu care se confruntă capitalismul contemporan. Pentru a conștientiza efectele majore economice,

AUTOCONDUCEREA MUNCITOREASCĂ ȘI AUTOGESTIUNEA ECONOMIC-FINANCIARĂ

PERFECTIONAREA continuă a relațiilor socialiste de producție, în concordanță cu dezvoltarea forțelor de producție, a bazei tehnico-materiale a societății constituie una din direcțiile importante în care acționează partidul și statul nostru în procesul de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. Organizarea și conducerea pe bază de plan a economiei naționale, mecanismul economico-financiar, fac parte integrantă din sistemul relațiilor socialiste de producție reprezentînd totodată latura lor cea mai mobilă.

Perfecționarea conducerii și planificării economico-financiare, adaptarea continuă a acesteia la noile cerințe care decurg din dezvoltarea forțelor de producție, din creșterea gradului de complexitate a economiei naționale este o legitate a construcției societății socialiste și înaintării spre comunism. Transformarea cantității într-o nouă calitate, ca cerință de bază a întregii activități economico-sociale în etapa actuală și în perspectivă, nivelul de dezvoltare și structura economiei naționale presupun nu numai schimbarea radicală a concepției despre dezvoltarea economică, situarea pe prim plan a eficienței economice, ci și o îmbunătățire substanțială a întregului mecanism economico-financiar, transformarea acestuia într-un factor permanent de progres.

IN STRATEGIA PARTIDULUI cu privire la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, un loc central îl ocupă valorificarea deplină a cadrului organizatoric nou creat în țara noastră, cu deosebire după Congresul al IX-lea al partidului, pentru participarea nemijlocită, cât mai largă, a oamenilor muncii, a întregului popor la conducerea diferitelor sectoare de activitate, la conducerea statului, a societății în ansamblu. Au fost create astfel numeroase organisme democratice de conducere colectivă, la toate nivelurile s-a asigurat participarea, în tot mai mare măsură, a cadrelor provenite direct din producție, la activitatea de conducere și organizare ș.a. „Partidul nostru — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea cu cadrele de conducere din industrie, construcții, transporturi și agricultură — acordă o atenție deosebită dezvoltării în continuare a formelor de exercitare a democrației muncitorești, a modalităților prin care clasa muncitoare — clasă conducătoare a societății — țărănimea, intelectualitatea, toți oamenii muncii participă nemijlocit la conducerea vieții economico-sociale”.

Componentă organică a democrației socialiste, democrația economică reprezintă latura esențială a acesteia, baza materială a exercitării conducerii vieții social-economice de către întregul popor. Formă principală a democrației economice, exercitarea autoconducerii muncitorești în organizarea și funcționarea tuturor unităților economice constituie elementul calitativ nou, superior, în procesul de perfecționare a mecanismului economico-financiar. În elaborarea conceptului de autoconducere muncitorească în țara noastră, în definirea formelor concrete de funcționare a acesteia, s-a pornit de la **experiența acumulată pînă în prezent în domeniul organizării și conducerii, de la propriile noastre realități și cerințe.** Autoconducerea muncitorească trebuie examinată în contextul raportului dintre general și particular, al concepției fiecărui partid și stat de înlăptuire a principiului centralismului democratic.

Așa cum arată experiența organizării și conducerii planificate din țările socialiste, formele de organizare, metodele de planificare a economiei naționale, modalitățile de funcționare ale mecanismului economico-financiar — deși urmăresc același scop — construirea noii orînduirii, îmbracă o mare varietate de forme concrete. Aceste forme se schimbă continuu în funcție de o serie de factori cum sînt: împrejurările istorice, etapa de dezvoltare a societății, nivelul de dezvoltare și gradul de complexitate al economiei, nivelul de pregătire al cadrelor, volumul și diversitatea relațiilor externe etc.

Prin Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din martie 1978 în țara noastră a fost pus în practică un **concept original de autoconducere muncitorească**, întemeiat pe aplicarea creatoare a legiților generale ale revoluției și construcției socialiste la condițiile concrete ale țării noastre. **Autoconducerea muncitorească, categoriile specifice relațiilor socialiste de producție pe o anumită treaptă a existenței lor, exprimă ansamblul relațiilor de proprietate, schimb și repartiție care se creează între producătorii socialiști uniți în procesul reproducției socialiste lărgite, în tripla lor calitate de producători, proprietari și be-**

neficiari. Totodată, autoconducerea muncitorească este o metodă de conducere colectivă, pe bază de plan, a activității unităților economice și administrativ-teritoriale, o formă de realizare a democrației economice directe, nemijlocite. Autoconducerea muncitorească, nu exclude, ci dimpotrivă propune un sistem de organizare și conducere întemeiat pe principiul centralismului democratic, în care să se imbine armonios conducerea centrală cu autonomia unităților de producție.

NOILE MĂSURI DE PERFECTIONARE a conducerii și planificării economico-financiare, pornesc de la principiul îmbinării dirijării unitare, pe baza planului unic, a activității de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, cu autonomia economico-financiară a unităților administrative și de producție, cu principiul autoconducerii muncitorești, cu autogestiunea întreprinderilor. De aceea nu trebuie contrapusă autoconducerea muncitorească centralismului democratic, autonomia unităților economice, lărgirea atribuțiilor și competenței acestora cerinței respectării dispozițiilor organelor ierarhice superioare, a sarcinilor ce le revin din planul național unic de dezvoltare.

În prezent, în societatea noastră a fost creat, la toate nivelurile și treptele organizatorice, un cadru organizatoric adecvat, de tip nou, de afirmare a democrației socialiste, un larg sistem de conducere a activității economico-sociale de către oamenii muncii înșiși. Autoconducerea muncitorească a devenit forma principală prin care, în etapa actuală se realizează latura democratică a centralismului în țara noastră. Aceasta cuprinde totalitatea formelor și metodelor de conducere colectivă și de luare a deciziilor la nivelul unităților economice, punîndu-și amprenta asupra tuturor laturilor activității economice, asupra tuturor funcțiilor unităților economice. În condițiile autoconducerii muncitorești au loc modificări și în ce privește formele de realizare a gestiunii economice, amplificîndu-se funcțiile acesteia; gestiunea economică, în general, se transformă în autogestiune.

Autogestiunea, componentă esențială a autoconducerii muncitorești, include ansamblul de pîrghii și mijloace economico-financiare, precum și atribuțiile și răspunderile economice ale întreprinderilor prin care se asigură realizarea sarcinilor de plan, eficiența maximă a întregii activități economice. Autogestiunea presupune acoperirea integrală a cheltuielilor din propriile încasări, obținerea de beneficii prin care să se asigure propria dezvoltare, o cotă pentru dezvoltarea generală a societății precum și asigurarea de resurse pentru participarea oamenilor muncii la beneficii și acoperirea cheltuielilor destinate satisfacerii unor nevoi social-culturale. În acest context, autoconducerea muncitorească implică din partea organelor colective, a consiliilor oamenilor muncii, sarcina de a intensifica dezvoltarea economiei, de a gospodări cu toată răspunderea partea din avuția națională ce li s-a încredințat spre administrare, de a acorda o atenție prioritară problemelor legate de creșterea rentabilității, de obținerea cu mijloacele aflate în dotare a unei producții maxime, pentru a se asigura mijloacele necesare reproducției și ridicării nivelului material și spiritual al poporului.

Autoconducerea, autogestiunea, autofinantarea, fondul de participare la beneficiu sînt piloni de bază ai funcționării întreprinderii în condițiile aplicării noilor măsuri de perfecționare a conducerii și planificării economico-financiare. Între toate aceste componente ale sistemului de organizare și conducere a activității economice există strînse interdependențe, intercondiționări, ele alcătuiesc un tot unitar, autogestiunea constituînd suportul material de realizare al autoconducerii muncitorești.

Totodată trebuie precizat că funcțiile întreprinderii de planificare, cercetare și dezvoltare, producție, funcția comercială, financiar-contabilă și de personal, constituie în același timp și principalele modalități concrete în cadrul cărora se realizează în practică principiile autogestiunii economice. Autoconducerea muncitorească și autogestiunea economică, la nivel macroeconomic, reprezintă cadrul de manifestare și realizare a noului mecanism economic. Înlucuirea indicatorului valorii producției globale cu valoarea producției nete, începînd cu sem. II al anului 1978, și cu 1 ianuarie 1979 în construcții-montaj, transpor-

turi și telecomunicații și agricultura de stat, a creat premisele necesare pentru orientarea muncii organelor colective de conducere, a consiliilor oamenilor muncii spre laturile calitative, contribuind, totodată, la așezarea pe criterii de eficiență a întregii activități a întreprinderii. De aceea obiectivul principal al autogestiei îl constituie realizarea și depășirea planului la producția netă. Aceasta rezultă, pe de o parte din faptul că între procentul de eliberare a fondului de retribuție și nivelul de îndeplinire a indicatorului valoarea producției nete există o corelație directă. Pe de altă parte, modul de îndeplinire a planului valorii producției nete reflectă starea economico-financiară a întreprinderii, gradul de încadrare în costurile de producție planificate și de valorificare a materiilor prime și materialelor, realizarea sarcinilor de beneficiu, solvabilitatea întreprinderii în capacitatea ei de a-și constitui din resursele sale fondurile proprii. O importanță crescîndă se acordă în condițiile aplicării noului mecanism economico-financiar, utilizării indicatorilor fizici, pe baza cărora se stabilesc sarcinile de producție, investiții, comerț exterior, livrările la fondul pieței și pentru promovarea progresului tehnic; extinderii și perfecționării sistemului indicatorilor și normativelor de eficiență.

Pentru funcționarea optimă a mecanismului economico-financiar, pentru așezarea pe baza principiilor autogestiei economice a activității tuturor unităților economice au fost luate o serie de măsuri care să conducă la perfecționarea activității de planificare. Un element definitoriu al perfecționării planificării în lumina cerințelor Plenarei C.C. al P.C.R. din martie 1978 constă în faptul că se acordă o atenție sporită elaborării proiectului de plan într-o formă cât mai aproape de aceea finală, la nivelul verigilor de jos. Astfel, activitatea de planificare, în condițiile noului mecanism economico-financiar pornește de la unitățile de bază economice, social-culturale și teritoriale administrative. De aceea îmbunătățirea fundamentării planului la nivel de întreprindere pe baza nivelurilor orientative și normativelor de plan primite de la forurile ierarhice superioare, pe baza studiilor proprii, a prevederilor din programele speciale de dezvoltare, precum și a cerințelor pieței interne și externe reprezintă o cerință importantă a funcționării eficiente a autoconducerii muncitorești și autogestiei economice. A crescut de asemenea rolul contractelor economice în înfăptuirea autogestiei economice. Astfel, **contractul economic a devenit un instrument efectiv de planificare**. În noile condiții, planul trebuie să se întemeieze, încă din faza de elaborare pe contracte economice pentru desfacerea producției și asigurarea bazei tehnico-materiale necesare îndeplinirii la un nivel calitativ corespunzător a sarcinilor preconizate. Aceasta înseamnă că unitățile economice au obligația să încheie din timp contracte, astfel încît, în momentul aprobării planurilor, și nu după aceea ca pînă acum, să existe acoperire cu contracte ferme integral pentru consumul intern, și pe cît posibil și pentru producția destinată exportului precum și pentru importurile necesare. În cazuri deosebite, temeinic justificate, cînd există certitudinea aprovizionării și desfacerii, unele prevederi de plan, atît pentru import, cît și pentru export se pot întemeia și pe contracte cadru, comenzi sau convenții.

ÎN PERFECTIONAREA conducerii și planificării economico-financiare, în întărirea autogestiei economice un rol important revine mecanismului financiar, organizării pe principii strict economice a întregii activități a întreprinderilor. În vederea realizării acestui obiectiv este necesar ca organele de conducere colectivă și consiliile oamenilor muncii să acționeze pentru folosirea mai intensă a pîrghiilor economico-financiare în activitatea întreprinderilor, gospodărirea cu eficiență sporită a fondurilor și întărirea disciplinei financiare; asigurarea prin bugetul de venituri și cheltuieli a echilibrului financiar al întreprinderii; constituirea la nivelul fiecărei unități a fondurilor proprii prevăzute în lege și acoperirea integrală din beneficiu a acestora, maximizarea beneficiului etc.

În concordanță cu măsurile de perfecționare a activității economice și financiare elaborate în martie 1978, **bugetul de venituri și cheltuieli** a devenit instrumentul principal al planificării activității financiare, de realizare a echilibrului financiar în fiecare unitate, precum și de înfăptuire a autogestiei economice. Încuiera planului financiar cu bugetul de venituri și cheltuieli nu constituie o simplă schimbare de terminologie, ci reflectă o modalitate de esență. Dacă planul financiar era un simplu înregistrator al calculelor financiare care rezultau din planul economic al unităților, bugetul de venituri și cheltuieli se elaborează concomitent cu propunerile de plan, ceea ce permite realizarea echilibrului financiar încă din faza de concepție a planului, asigurarea din activitatea proprie atît a mijloacelor financiare necesare pentru desfășurarea normală a producției și lărgirea ei, cît și urmărirea indicatorilor de eficiență economică. Prin introducerea bugetului de venituri și cheltuieli și, în primul rînd, prin constituirea fondurilor proprii ale uni-

tăților productive are loc o restabilire a funcțiilor de bază ale întreprinderilor, redimensionarea relațiilor dintre centrală și întreprindere, o deplasare a principalelor fonduri economico-financiare spre cei care produc direct bunurile materiale.

Un rol important în perfecționarea mecanismului financiar l-a avut Legea privind formarea, planificarea, destinația și vărsarea **beneficiilor**. În condițiile noului mecanism economico-financiar funcțiile beneficiilor s-au amplificat. Dacă în condițiile gestiunii economice principalele destinație a beneficiului o constituie vărsarea la buget a unei părți a acestuia, în prezent, ca urmare a introducerii noului mecanism economico-financiar, în repartizarea beneficiului are prioritate **constituirea tuturoș fondurilor proprii**, fapt ce conduce la întărirea și consolidarea autogestiei economice. Trebuie subliniat că un element nou, expresie a introducerii autoconducerii muncitorești și autogestiei economice, a mecanismului de repartizare a beneficiilor, constă în **redistribuirea unei părți din venitul nou creat producătorilor sub forma participării la beneficii**, în raport cu contribuția fiecăruia la dezvoltarea întreprinderii respective, cu activitatea depusă și vechimea în muncă și sub forma retribuției sociale care revine oamenilor muncii din fondurile sociale. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea recentă la consfățuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. „**Trebuie să acționăm cu mai multă hotărîre în direcția aplicării noului mecanism economic, care pornește tocmai de la necesitatea creșterii eficienței economice, de la necesitatea accentuării autoconducerii și autogestiei. Autoconducerea și autogestionea presupun ca fiecare unitate să desfășoare o activitate de sine stătătoare și să realizeze cel puțin beneficiile planificate. Numai așa vom putea asigura înfăptuirea în viață a obiectivelui privind participarea mai intensă la beneficii a oamenilor muncii**”.

O altă cerință importantă în întărirea autogestiei economice, o expresie a sporirii rolului sistemului financiar-bancar în mecanismul economico-financiar o constituie **creșterea eficienței utilizării creditului**. Creditul bancar va constitui în continuare o resursă suplimentară importantă pentru formarea fondurilor de producție și de dezvoltare ale unităților economice, completarea fondurilor proprii ale întreprinderilor, acoperirea nevoilor sezoniere. În noua concepție privind perfecționarea mecanismului economic, **nevoile de credit se planifică în bugetul de venituri și cheltuieli ale fiecărei întreprinderi**.

Pentru creșterea efectivă a rolului sistemului financiar, al pîrghiilor financiare, al băncilor în sporirea eficienței economice, este necesar ca toți factorii de răspundere, începînd cu întreprinderile, centralele și ministerele, pînă la organele centrale de sinteză, să acționeze cu perseverență și spirit de răspundere pentru realizarea exemplară a bugetului de venituri și cheltuieli, pentru creșterea rentabilității.

Autogestiunea economică este **nemijlocit legată și de activitatea de export, de creșterea eficienței acestuia**. Realizarea bugetului de venituri și cheltuieli, a sarcinilor de beneficiu depinde într-o bună măsură de modul în care întreprinderea își îndeplinește planul de export. O adevărată autogestiune economică presupune ca fiecare unitate economică să asigure, din activitatea de comerț exterior, un echilibru între plăți și încasări. Întrucît nu peste tot sînt condiții, în etapa actuală, pentru realizarea acestui obiectiv, este necesar ca acest echilibru între import și export să se facă cel puțin la nivelul de centrală sau în cel mai rău caz de minister. În vederea cointeresării întreprinderilor și a colectivelor de oameni ai muncii în creșterea volumului și eficienței exportului, în realizarea de produse competitive pe piața mondială, s-au adoptat măsuri privind majorarea cotei din beneficiu, precum și a rentabilității pentru produsele destinate exportului, fără însă a se afecta nivelul planificat de beneficii pentru producția internă. Aceste cote sînt diferențiate pe grupe de produse în funcție de destinație, importanța produsului, nivelul tehnic, posibilității de producere și desfacere pe piața mondială, gradul de valorificare a produselor respective etc. Pe această cale are loc întărirea autogestiei economice a unității respective, se asigură majorarea fondului de participare a oamenilor muncii la beneficii, precum și venituri suplimentare pentru personalul muncitor care participă la obținerea de produse pentru export.

În vederea întăririi în continuare a autoconducerii și autogestiei se impune să se acționeze cu fermitate pentru aplicarea prevederilor noului mecanism economico-financiar, pentru funcționare cît mai eficientă a organelor de autoconducere muncitorească, începînd cu consiliile oamenilor muncii, cu birourile executive și comisiile acestora, în așa fel încît să aibă loc o îmbunătățire calitativă a activității de producție, să crească răspunderea fiecărui om al muncii pentru administrarea și gospodărirea avuției naționale, precum și contribuția fiecărui colectiv de muncă la sporirea venitului național.

prof. dr. Mihai PĂRĂLUȚA

CONTINUĂM publicarea consultațiilor pentru candidații la examenul de admitere în învățămîntul economic superior, elaborate de învățămîntului, de către cadrele catedrei de Economie din București, sub conducerea membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste Românie.

Programul partidului despre participarea activă a României la schimburile de valori și la cooperarea economică internațională

INTREAGA experiență internațională demonstrează că progresul economic al unei țări depinde, înainte de toate, de gradul de mobilizare și de utilizare a resurselor sale naționale. Acest adevăr a devenit un postulat fundamental al politicii P.C.R., promovat cu consecvență de-a lungul întregului proces de edificare a socialismului.

Totodată, participarea la schimburile internaționale de valori este de natură să potențeze eforturile proprii ale unui popor. Cu cît mai puternică și mai diversificată este economia națională, cu atît mai eficientă este și participarea țării la schimbul internațional, care, la rîndul său, se transformă într-o condiție indispensabilă a progresului multilateral al fiecărei economii naționale. Această idee călăuzește și activitatea Partidului Comunist Român care, în Programul adoptat la Congresul al XI-lea, precum și la hotărîrile Conferinței Naționale a P.C.R. din decembrie 1977, evidențiază necesitatea lărgirii schimburilor economice și cooperării în producție cu alte state, a participării active la diviziunea internațională a muncii ca o latură inseparabilă a procesului de dezvoltare a fiecărei națiuni. De aceea, partidul nostru acționează pentru amplificarea relațiilor economice și a cooperării în domeniul producției, al științei și tehnicii cu toate celelalte popoare.

Transformările profunde care au avut loc în epoca contemporană, printre care revoluția tehnico-științifică a jucat un rol decisiv, au impus tot mai mult tendința obiectivă de creștere a interdependenței dintre națiuni. Posibilitățile de care dispun cele mai multe țări au devenit insuficiente pentru a satisface din producția proprie, la un nivel tehnic și economic corespunzător, cerințele tot mai diverse ale consumului productiv. Exigențele organizării moderne a producției, ale automatizării, ale asimilării în producție a unor tehnologii avansate, pot căpăta o rezolvare optimă chiar și în țări cu o piață internă de dimensiuni reduse, atunci cînd sînt considerate și prin prisma pieței mondiale. Devine din ce în ce mai evident că dezvoltarea multilaterală a economiilor naționale, nu numai că nu împiedică, dar creează chiar premise mai favorabile lărgirii schimburilor internaționale. La rîndul lor, acestea au încetat să se limiteze la sfera circulației mărfurilor, pătrunzînd în sferele producției, cercetării științifice și a serviciilor. Apare cooperarea economică și tehnico-științifică internațională care contribuie la adîncirea interdependenței între națiuni.

Tendința tot mai accentuată de creștere a interdependenței economiilor naționale este însoțită de tendința, la fel de caracteristică epocii contemporane, de afirmare a națiunilor, a statelor naționale. Dezvoltarea țărilor socialiste, eliberarea de colonialism a zeci de popoare și formarea unor state noi, care pășesc pe drumul dezvoltării lor libere și independente, confirmă viabilitatea și caracterul progresist al existenței statelor naționale. Economia națională — ca celula de bază a economiei mondiale contemporane — reprezintă cadrul firesc al înfăptuirii proporțiilor reproducerii sociale, cîmpul de acțiune a legilor economice specifice orînduirii social-economice dominante într-o țară sau alta. Așadar, tendința de afirmare a națiunilor, a economiilor naționale independente nu este opusă celei de sporire a interdependenței dintre țări. Ele se presupun reciproc, se intercondiționează.

Economia mondială este formată din totalitatea economiilor naționale ale statelor lumii, privite în interdependența complexă a relațiilor lor economice. Temelia materială a legăturilor economice dintre popoare și, implicit, a formării economiei mondiale este dată de diviziunea mondială a muncii. Datorită faptului că procesul de creare a economiei mondiale a avut loc în condițiile capitalismului, formele și direcțiile fundamentale ale specializării internaționale au fost dominate de relațiile de producție capitaliste. Consecințele acestei situații se mai resimt și azi în configurația diviziunii mondiale a muncii. Odată cu tre-

cerea la socialism a unor popoare din Europa, Asia și America Latină, cu dezvoltarea multilaterală a economiilor lor naționale, s-a modificat radical poziția lor în diviziunea mondială a muncii. Schimbarea locului pe care-l ocupă în diviziunea mondială a muncii constituie o tendință și pentru țările eliberate de sub dominația colonială, care înfăptuiesc programe complexe de dezvoltare economică.

Aceste procese fac ca, în prezent, economia mondială să se caracterizeze printr-o pronunțată eterogenitate. Din punct de vedere al orînduirii social-economice, alături de țări socialiste există țări capitaliste, precum și țări care au în cea mai mare măsură o economie mixtă, unele pronunțîndu-se ferm pentru calea socialistă. Din punct de vedere al nivelului de dezvoltare a forțelor de producție, economia mondială este compusă din țări dezvoltate, țări în curs de dezvoltare și țări slab dezvoltate. Pe lîngă toate acestea, mai trebuie să avem în vedere și deosebiri care există între statele lumii în ceea ce privește dimensiunile suprafeței pe care o dețin, ale populației, ale resurselor, ale activității productive etc.

În aceste condiții, în care fiecare țară are de oferit și de primit ceva din patrimoniul universal de valori, între țările lumii există un permanent schimb de valori materiale și spirituale, care reprezintă circuitul mondial. În cadrul acestuia, locul principal îl ocupă circuitul economic mondial. Prin circuit economic mondial înțelegem așadar, totalitatea legăturilor economice dintre țările lumii, prin care sînt vehiculate valorile materiale și rezultatele creației tehnico-științifice între popoare.

Elementele componente ale circuitului economic mondial sînt fluxurile internaționale de mărfuri, de investiții, de forță de muncă, monetare, cooperarea economică și tehnico-științifică internațională, fluxul internațional turistic. Participarea tuturor țărilor la circuitul economic mondial, indiferent de orînduirea lor socială este o necesitate obiectivă determinată de o serie de factori. Între aceștia se înscriu: stadiul de dezvoltare a forțelor de producție, gradul de adîncire a diviziunii internaționale a muncii, structura internă a economiilor naționale, nivelul și structura economiei mondiale, precum și relațiile social-politice dintre state. Stadiul actual de dezvoltare a economiei mondiale demonstrează, o dată mai mult, că nici o țară nu poate promova o politică de autarhie, de izolare de circuitul economic al lumii, pentru că s-ar condamna la izolare și înapoiere economică.

Pentru ca participarea la circuitul economic mondial să devină cu adevărat un factor al progresului fiecărei țări în parte și al omenirii în ansamblu, Partidul Comunist Român consideră că în cadrul relațiilor de colaborare internațională trebuie să fie promovate și strict respectate principiile egalității depline în drepturi, independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, respectării dreptului sacru al fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta potrivit voinței și aspirațiilor proprii. Țara noastră situează cu consecvență aceste principii la baza relațiilor sale cu toate statele lumii.

În întreaga perioadă de construire a socialismului, România a manifestat tendința de a participa tot mai intens la circuitul economic mondial, reflectînd prin aceasta sporirea potențialului său economic. O expresie a acestei tendințe o constituie și creșterea mai rapidă a comerțului exterior românesc față de cea a produsului social și de cea a producției industriale, în special în perioada 1966—1977. Unor ritmuri medii anuale de creștere a produsului social de 9,6% și a producției industriale de 12,3%, i-a corespuns un ritm mediu anual de creștere a volumului comerțului exterior de 15%. În actualul cincinal, se va menține o corelație pozitivă între acești indicatori, prevederi confirmate deja prin rezultatele obținute. Prin urmare, o parte mereu mai mare din rezultatele muncii productive, în special industriale, intră în circuitul economic internațional.

Pe lîngă creșterea cantitativă remarcabilă a schimburilor noastre externe trebuie însă relevate și progresele de ordin calitativ. Astfel, în primii doi ani ai actualului cincinal, în condițiile unei sporiri importante a volumului comerțului exterior într-un ritm mediu anual de 14,6%, s-a realizat o balanță co-

nercială activă. Pe de altă parte, față de perioada interbelică, în care exporturile românești erau formate din trei grupe principale de mărfuri, produse agricole vegetale și animale, produse petroliere și material lemnos, în ultimii 20—25 de ani a sporit într-o măsură însemnată ponderea produselor cu grad înalt de prelucrare — mașini, produse chimice, mărfuri industriale de larg consum — care în anul 1977 au deținut circa 52%, din totalul exporturilor, față de aproape 48% în 1970 și doar 7,2% în 1950. Congresul al XI-lea al P.C.R. și Conferința Națională a P.C.R. din decembrie 1977 au subliniat necesitatea îmbunătățirii în continuare a structurii comerțului nostru exterior, promovind la export produse cu un înalt grad de prelucrare, în special ale industriei constructoare de mașini și industriei chimice care urmează să dețină în 1985 peste 55% din volumul total al exportului. Participarea României la circuitul economic mondial din punctul de vedere al ariei de cuprindere, este ilustrată de faptul că țara noastră întreține în prezent relații economice cu 140 de state.

Relațiile economice și cooperarea cu țările socialiste

ÎN ANSAMBLUL legăturilor sale economice, România socialistă, în mod firesc, atribuie locul principal țărilor socialiste, de care o leagă apartenența la aceeași orînduire socială, unitatea țelurilor și aspirațiilor fundamentale. Țara noastră a acționat și va acționa consecvent și în viitor în direcția extinderii relațiilor sale economice și a cooperării în producție cu toate statele socialiste. Partidul Comunist Român pornește de la faptul că cooperarea economică și tehnico-științifică reprezintă un factor al accelerării progresului multilateral al fiecărei țări socialiste în parte, al egalizării nivelurilor de dezvoltare a tuturor țărilor socialiste, al propășirii generale a socialismului.

Schimburile economice ale României cu țările socialiste s-au extins an de an, ajungînd în 1977 să dețină 47% din totalul comerțului nostru exterior.

Colaborarea economică cu țările socialiste îmbracă diferite forme și se desfășoară pe multiple planuri. O importanță deosebită o prezintă cooperarea în producție prin care România participă alături de alte țări socialiste la construirea unor obiective economice (industriale, agricole, de transporturi, turistice etc.). Ea permite accelerarea fabricării unor produse de înaltă tehnicitate, competitive pe piețele externe, utilizarea mai rațională a capacităților de producție și a forței de muncă a fiecărui partener. Totodată, pe această cale, este stimulată specializarea în producție, sporirea schimbului de mărfuri în o perioadă îndelungată și economisirea mijloacelor de plată, întrucît rambursarea cheltuielilor fiecărui participant se face în principal prin livrări din produsele fabricate în obiectivele realizate.

Țara noastră are un mare număr de acțiuni de cooperare bilaterală sau multilaterală cu țările socialiste, dintre care marea majoritate o reprezintă acțiunile de specializare și cooperare în producție. Pot fi citate numeroase exemple, cum sînt: interconectarea sistemelor energetice ale României părții de vest a R.S.S. Ucrainiene, R.S. Cehoslovace, R.P. Ungare, R.P. Polone și R.D. Germane, înfăptuirea în colaborare cu R.S.F. Iugoslavia a marilor complexe hidroenergetice de la Porțile de Fier, participarea alături de Bulgaria, Cehoslovacia, R.D. Germană, Polonia, Ungaria și U.R.S.S. la specializarea și cooperarea în producția chimică, de mic tonaaj prin intermediul organizației „Interchim”, participarea la activitatea unor uniuni economice internaționale, realizarea prin cooperare cu Bulgaria a complexului hidroenergetic de la Tr. Măgurele-Nicopole și împreună cu U.R.S.S. a complexului hidroenergetic de la Stîncă-Costești pe Prut ș.a.m.d.

Relațiile economice ale țării noastre cu țările în curs de dezvoltare

O EXTINDERE însemnată au cunoscut, mai ales în ultimii ani, relațiile noastre economice cu țările în curs de dezvoltare. Ca țară socialistă în curs de dezvoltare, România are cu aceste țări numeroase preocupări comune, legate de eforturile pentru edificarea unei economii avansate, de eliminare a decalajelor economice, de instaurare a unei noi ordini economice internaționale. În prezent, România întreține re-

lații economice cu circa 100 de state din această categorie. Ponderea schimburilor noastre economice cu aceste țări în comerț exterior al României a crescut de la 10% în anul 1970 la circa 21% în 1976, urmînd ca pînă în 1980 să ajungă la circa 25%. Țara noastră își intensifică permanent legăturile economice externe cu statele în curs de dezvoltare, vînzînd în acestea o modalitate activă de dinamizare a eforturilor reciproce pentru realizarea obiectivelor de progres urmărite deopotrivă, colaborarea cu aceste țări, prin care — pe măsura posibilităților sale — poate contribui efectiv la sprijinirea lor, la eforturile lor de valorificare superioară a potențialului economic, a resurselor lor naturale, participînd la fluxul de tehnică nouă către ele, acordînd credite, pregătînd specialiști etc. Pe lîngă livrări complexe de echipamente, efectuarea în comun de prospecțiuni geologice România a constituit cu diferite țări în curs de dezvoltare numeroase societăți mixte în domenii de interes comun, cum sînt construcțiile de mașini, industria minieră, industria chimică, industria lemnului și a materialelor de construcții, agricultura etc. De asemenea, 8 000 de specialiști români își desfășoară activitatea în țările în curs de dezvoltare, acordînd asistență în diferite domenii. Cursul ascendent al relațiilor României cu țările în curs de dezvoltare își găsește expresia și în colaborarea cu aceste țări în cadrul unor organizații ca U.N.C.T.A.D., O.N.U.D.I., „Grupul celor 77” ș.a.

Schimburile economice și cooperarea cu celelalte state

PORNIND de la principiile coexistenței pașnice, de la necesitatea participării active la circuitul economic mondial, a promovării unei politici neîngrădite de colaborare între toate popoarele, România a amplificat relațiile sale economice cu toate țările, inclusiv cu țările capitaliste dezvoltate. În 1976, ponderea acestor țări în totalul comerțului nostru exterior reprezenta circa 31%. Un volum mai însemnat îl dețin țări ca: R.F. Germania, Franța, Elveția, Italia, Anglia, Japonia, Olanda ș.a., cu care relațiile de cooperare îmbracă forme variate, în special în ramurile economice de înaltă tehnicitate. Prin încheierea acordurilor de lungă durată, prin acordarea reciprocă a clauzei națiunii celei mai favorizate și obținerea de preferințe vamale din partea unor țări, în prezent, produsele românești au un acces mai bun decît în anii trecuți pe aceste piețe, rămînd însă în continuare actuală preocuparea de a se ajunge la înțelgeri privind eliminarea obstacolelor practice încă de uni parteneri.

Intensificarea participării României la circuitul economic mondial, extinderea cooperării în producție cu alte state, se manifestă și prin faptul că, în prezent, diferitele acțiuni de cooperare economică, industrială și tehnică care se află în curs de derulare, dețin circa 25% din volumul total al comerțului exterior al țării noastre. În următorii ani — după cum se arată la Conferința Națională a P.C.R. din decembrie 1977 — va trebui să acordăm o mai mare atenție cooperării și specializării în producție cu țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare și cu statele capitaliste dezvoltate, acționînd pentru acoperirea nevoilor de materii prime, resurse energetice, mașini, utilaje și alte produse, pentru creșterea eficienței comerțului nostru exterior.

Extinderea schimburilor comerciale, a cooperării cu toate statele lumii reprezintă o necesitate obiectivă și, totodată, un proces care răspunde imperativului coexistenței pașnice. Țara noastră acționează consecvent în direcția intensificării relațiilor economice cu toate statele lumii și, astfel, contribuie la promovarea tendințelor de destindere pe arena mondială, de colaborare între națiuni, la cauza securității și păcii mondiale.

conf. dr. Ion MĂRGINEANU

INTREBĂRI

- 1) Care este raportul dintre tendința de afirmare a națiunilor suverane și aceea de creștere a interdependenței dintre națiuni?
- 2) Ce se înțelege prin economie mondială și ce reprezintă circuitul economic mondial?
- 3) Cum se manifestă tendința României de a participa tot mai intens la circuitul economic mondial?
- 4) Care sînt principalele aspecte ale relațiilor economice și cooperării României cu țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare și cu țările capitaliste dezvoltate?

„O importanță deosebită considerăm că are întărirea unității și solidarității țărilor în curs de dezvoltare, intensificarea colaborării și cooperării dintre ele, a întrajutorării lor reciproce, în vederea soluționării cu forțe comune a problemelor arzătoare ale progresului economico-social.”

NICOLAE CEAUȘESCU

(din Mesajul adresat celei de-a V-a Conferințe a Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare de la Manila)

Pe agenda UNCTAD V

COOPERAREA TEHNICĂ ÎNTRU TĂRILE ÎN CURS DE DEZVOLTARE

ALATURĂ DE EFORTUL PROPRIU al fiecărei țări în curs de dezvoltare ca factor primordial în accelerarea creșterii economice, în reducerea și eliminarea decalajelor față de țările avansate, o importanță de prim ordin în acest proces — ținând seama de caracterul de sistem unitar, interdependent al economiei mondiale — revine colaborării și cooperării, pe bază de egalitate și echitate, cu toate statele lumii. În acest cadru, un rol esențial revine amplificării și diversificării colaborării și cooperării dintre țările în curs de dezvoltare, întrajutorării lor reciproce în lupta pentru formarea unei baze tehnico-materiale noi, pentru consolidarea independenței lor economice și politice și ridicarea nivelului de trai al maselor. O nouă ordine economică internațională este singura alternativă la vechea stare de inechitate și subdezvoltare, și în această direcție țările în curs de dezvoltare, întărindu-și solidaritatea și unitatea lor de acțiune, se orientează tot mai insistent către o strategie nouă care să le asigure progresul economic și social. Dezvoltarea cooperării tehnice între țările în curs de dezvoltare este tocmai o formă concretă a acestei strategii, un sistem propriu de colaborare și întrajutorare. Acesta este și motivul pentru care problema acțiunilor pe linia colaborării multilaterale între țările în curs de dezvoltare se află actualmente în dezbateră la cea de a V-a sesiuni a Conferinței Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare de la Manila.

Un proces multidimensional

CONCEPTUL DE COOPERARE TEHNICĂ între țările în curs de dezvoltare așa cum a fost definit la Conferința Națiunilor Unite dedicată acestei forme de cooperare, desfășurată la Buenos Aires în 1978 cu participarea a 145 țări ale lumii, depășește domeniul „tehnic” propriu-zis și are în vedere folosirea tuturor resurselor, capacităților și experienței de care dispun aceste țări în toate ramurile economiei lor naționale, în scopul asigurării propriiei dezvoltări și al bizuirii colective pe forțele proprii. Prin esența sa, cooperarea tehnică

între țările în curs de dezvoltare reprezintă deci un proces multidimensional, un instrument al promovării cooperării economice, tehnologice, științifice, culturale etc. între țările în curs de dezvoltare și totodată al eliminării decalajelor care le despart de statele industrializate, al lichidării subdezvoltării și instaurării unei noi ordini economice internaționale. Acest proces urmărește creșterea capacității țărilor în curs de dezvoltare de a găsi soluții proprii problemelor dezvoltării lor ținând seama de aspirațiile, valorile și nevoile lor specifice, prin sporirea încrederii reciproce a țărilor în curs de dezvoltare față de capacitatea lor tehnică.

Cooperarea tehnică între țările în curs de dezvoltare acoperă o gamă largă de domenii, mergând de la crearea și dezvoltarea industriei naționale și introducerea tehnologiilor adaptate la nevoile lor, dezvoltarea unei agriculturi intensive de mare productivitate, a căilor de comunicație, reorientarea sistemului de învățământ pentru ca acesta să fie fundamentat pe adevărate valori naționale, întărirea organizațiilor proprii de cercetare, proiectare și consulting, pînă la creșterea capacității de negociere cu statele dezvoltate și societățile transnaționale în domenii cum sînt: comerțul, împrumuturile și investițiile străine, importul de tehnologii ș.a. Printre formele și mecanismele cooperării tehnice între țările în curs de dezvoltare practice sau care pot fi organizate menționăm: schimbul de experți și consultanți, livrările de echipamente, pregătirea și specializarea de cadre, crearea unor societăți mixte, vizitele de documentare, cercetarea în comun, schimbul de informații ș.a.m.d.

Din raportul Grupului de lucru O.N.U. asupra cooperării tehnice între țările în curs de dezvoltare publicat în 1974 rezultă că 55 de țări în curs de dezvoltare beneficiau de avantajele acestei cooperări bilaterale cu alte 28 asemenea țări. În aproximativ 61% din volumul cooperării tehnice dintre ele, furnizoare erau țările în curs de dezvoltare din Orientul Mijlociu și Europa: cele din America Latină furnizau 21%, țările asiatice 16%, iar țările africane numai 1,2%. În ceea ce privește țările beneficiare, cele din Asia reprezentau

36,6%, cele din Africa aproape 32%, țările latino-americane 31%, iar cele din Orientul Mijlociu și Europa 1% din totalul cooperării tehnice dintre țările în curs de dezvoltare.

Un rol important în promovarea cooperării tehnice între țările în curs de dezvoltare revine Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (P.N.U.D.) care antrenează în execuția proiectelor de asistență pe care le realizează în țările în curs de dezvoltare resurse materiale și umane din înseși aceste țări. P.N.U.D. a angajat în astfel de programe numai în 1976 și 1977 aproape 4 220 experți din țările în curs de dezvoltare, a achiziționat aparatură și echipamente din aceste țări în valoare de peste 7,5 milioane dolari și a organizat specializarea în țări în curs de dezvoltare a unui număr de 2 900 bursieri provenind din asemenea țări.

Planul de acțiune

ADUNAREA GENERALĂ a O.N.U. a aprobat în unanimitate în ultima sa sesiune **Planul de acțiune pentru promovarea și aplicarea cooperării tehnice între țările în curs de dezvoltare**, cunoscut și sub numele de „Planul de acțiune de la Buenos Aires”. Planul cuprinde recomandări de acțiuni la nivel național, subregional și regional, interregional și mondial.

Printre acțiunile recomandate la nivel național se numără cele privind politica de favorizare a cooperării tehnice între țările în curs de dezvoltare și mecanismele de promovare a ei, dezvoltarea sistemului instituțional și informațional existent, promovarea centrelor cu caracter internațional de cercetare și specializare de cadre pentru țările în curs de dezvoltare și promovarea unei mai mari autonomii tehnologice și economice.

Pe plan subregional și regional recomandările au în vedere: consolidarea organizațiilor existente și folosirea lor eficientă pentru intensificarea cooperării între țările în curs de dezvoltare, acordîndu-se atenție atragerii într-o măsură mai mare a comisiilor economice regionale O.N.U. la acțiuni de

cooperare, promovarea de inițiative în cadrul cooperării tehnice între țările în curs de dezvoltare printre care: proiecte complementare în industrie și agricultură, îmbunătățirea sistemului de informare și sprijinire a centrelor naționale de cercetare și pregătire de cadre. Recomandările la nivel interregional se referă în speță la: evaluarea de către guverne a modului în care organizațiile interregionale existente realizează acțiuni de cooperare tehnică între țările în curs de dezvoltare și a capacității acestora de promovare a cooperării, elaborarea de programe comune etc.

Acțiunile recomandate la nivel global, mondial, au în vedere în primul rând rolul pe care țările dezvoltate și sistemul O.N.U., respectiv P.N.U.D., instituțiile specializate ale O.N.U., trebuie să-l joace în promovarea cooperării tehnice între țările în curs de dezvoltare, prin accelerarea colaborării tehnice internaționale, controlul „exodului de inteligență” din țările în curs de dezvoltare, măsuri în favoarea țărilor în curs de dezvoltare dezavantajate din punct de vedere economic sau geografic, programe concrete de promovare a acestei cooperări de către organizațiile din sistemul O.N.U. și alte căi.

De o deosebită importanță este recomandarea ca țările dezvoltate să acorde sprijinul lor deplin inițiativelor de promovare a cooperării tehnice între țările în curs de dezvoltare prin: creșterea contribuțiilor lor voluntare la programele operaționale ale sistemului O.N.U., finanțarea pe bază voluntară a cooperării tehnice între două sau mai multe țări în curs de dezvoltare sau a instituțiilor din țările în curs de dezvoltare care pot organiza acțiuni de cooperare etc.

Cooperarea tehnică între țările în curs de dezvoltare nu este și nu poate fi o chestiune exclusivă a acestora. Deși are, desigur, o semnificație specială pentru țările în curs de dezvoltare, ea implică toate statele și toate regiunile globului. Astăzi, într-o lume a interdependențelor crescînde, colaborarea între toate statele pe baza noilor principii democratice de relații internaționale reprezintă o necesitate obiectivă pentru propășirea economică și socială a fiecărei țări, pentru realizarea unei noi ordini economice și politice internaționale, a păcii și securității în lume. Cooperarea „orizontală” — cum a fost denumită cooperarea tehnică între țările în curs de dezvoltare — este chemată să pună în valoare întregul potențial material și uman al acestor țări pentru propria lor prosperitate și creșterea economică generală. Ea reprezintă o dimensiune nouă a cooperării internaționale, care nu se opune, nu exclude și nici nu se substituie cooperării dintre țările în curs de dezvoltare și alte țări, inclusiv cele avansate. Este semnificativ în această privință că unul din punctele care au figurat pe ordinea de zi a Conferinței mondiale de la Buenos Aires a fost intitulat „Cooperarea între țările în curs de dezvoltare și interrelația sa cu cooperarea internațională în ansamblu”.

Țărilor dezvoltate și întregului sistem O.N.U., le revine datoria de a sprijini finanțarea cooperării „orizontale” fără a prejudicia dreptul țărilor în curs de dezvoltare de a decide asupra activităților respective de cooperare. „Planul de acțiune” recomandă ca Fondurile

regionale și internaționale, băncile de dezvoltare și alte instituții financiare interguvernamentale să facă eforturi speciale pentru a finanța proiecte și acțiuni de cooperare tehnică între țările în curs de dezvoltare, iar sistemul Națiunilor Unite să exploreze posibilitatea unor surse suplimentare de finanțare, toate urmînd să aloce fonduri sporite pentru asemenea activități. În 1980 și 1981 vor avea loc reuniuni internaționale care vor examina, în principal, modul de îndeplinire a „Planului de la Buenos Aires”, adoptarea de măsuri și acțiuni vizînd dezvoltarea viitoare a acestei cooperări și coordonarea activităților legate de ea în cadrul sistemului O.N.U. Începînd din 1982 aceste reuniuni vor fi bianuale.

Ideea creării unei instituții internaționale specializate sau organizarea unei conferințe permanente pentru cooperarea tehnică între țările în curs de dezvoltare a miniștrilor planificării n-a intrunit adeviziunea necesară a tuturor statelor, forma menționată de reuniuni fiind singura care a permis consensul asupra formulei privind coordonarea la nivel internațional a acestei cooperări.

Ca expresie a poziției și acțiunilor constructive ale României cu privire la cooperarea între țările în curs de dezvoltare, care se bucură de o largă apreciere și adeviziune internațională, în textul „Planului de acțiune de la Buenos Aires” figurează multe idei românești, printre care principiile care trebuie să stea la baza cooperării trainice între țările în curs de dezvoltare, mobilizarea sistemului O.N.U. inclusiv prin reuniuni internaționale în domenii de interes pentru aceste țări, cooperarea în producție, societățile mixte, acordurile pe termen lung ș.a.

Coordonată de bază a politicii externe românești

POLITICA EXTERNĂ A ROMÂNIEI SOCIALISTE, ea însăși o țară în curs de dezvoltare, de dezvoltare a relațiilor cu toate statele lumii, are ca o coordonată de bază prietenia, solidaritatea militantă și colaborarea cu țările în curs de dezvoltare. România situează raporturile sale cu aceste țări atît în contextul colaborării bilaterale, în scopul lichidării subdezvoltării și accelerării progresului economico-social cît și în cel al luptei generale împotriva politicii imperialiste, colonialiste, și neocolonialiste, pentru dreptul fiecărui popor de a fi stăpîn pe bogățiile și pe destinele sale. Țara noastră dezvoltă continuu relațiile de cooperare tehnică cu celelalte țări în curs de dezvoltare, materializate în crearea de societăți mixte, acordarea de asistență tehnică, construirea unor importante obiective economice și industriale, sprijin în formarea cadrelor naționale și în alte acțiuni. Printre asemenea forme de cooperare pot fi menționate societățile mixte din domeniul agriculturii din Libia și Burundi, societatea mixtă de producție minieră „SOMIBUROM” din Burundi, cea de producție și comercializare de adevizi chimici din Nigeria, cea cu profil agro-industrial din Venezuela, construirea prin cooperare în țara parteneră a unor importante obiective economice și industriale pe baza livrărilor românești sau cu participare românească, cum sînt rafinării în

Siria, Iordania, India și Pakistan, lucrări de construcții publice și civile din Libia, Irak și Sudan, țesătorii și fabrici de ciment din R. P. D. Coreeană, Maroc ș.a., executarea de lucrări de prospecțiuni geologice, geofizice și de minereuri în Algeria, Gabon, Zambia, Republica Malgașă, Coasta de Fildeș, Columbia ș.a. În spiritul solidarității în efortul pentru o dezvoltare accelerată, independentă, România participă în prezent la realizarea a 80 de obiective economice importante în numeroase țări din Africa, Asia și America Latină. Numărul specialiștilor români care contribuie, în cadrul unor programe de cooperare, la eforturile de industrializare ale țărilor în curs de dezvoltare a sporit de la 4 000 în 1975 la circa 15 000 în prezent, în 50 de țări. Peste 1 000 cadre didactice din România participă la formarea de cadre în școli și universități din țările în curs de dezvoltare (Algeria, Zair, Tunisia, Mozambic, Guineea, Liberia ș.a.). La pregătirea cadrelor din alte țări în curs de dezvoltare România contribuie și prin formarea și specializarea în institutele sale de învățămînt a unui număr însemnat de tineri provenind din aceste țări. În prezent se pregătesc în România peste 12 000 de tineri din țările în curs de dezvoltare, comparativ cu 5 000 în 1974—1975 și cu 561 în anul 1964—1965. În același sens trebuie menționat și faptul că în România este specializat un însemnat număr de cadre din alte țări în curs de dezvoltare, în diferite domenii, prin cursurile Centrului internațional CEPECA (440 cursanți numai în anii 1977—1978, în economie și administrație de stat), ale Centrului comun ONUDI — România, ale Centrului demografic O.N.U. — România — CEDOR.

România cooperează cu aproape 50 de țări în curs de dezvoltare în sectorul științei și tehnologiei (Algeria, Argentina, Congo, Costa Rica, Egipt, Ghana, Irak, Siria ș.a.) prin acordarea de asistență sau efectuînd cercetări în comun în domenii de interes reciproc (chimie, extracția și prelucrarea petrolului, agricultură, medicină ș.a.).

O contribuție de cea mai mare importanță la dezvoltarea și amplificarea cooperării tehnice dintre România și celelalte țări în curs de dezvoltare o are schimbul de vizite la nivel înalt, cu care prilej sînt identificate principalele domenii pentru acțiuni de interes reciproc și sînt încheiate acorduri și alte înțelegeri de cooperare pe multiple planuri. Vizitele din luna aprilie ale președintelui Nicolae Ceaușescu, în Libia, Gabon, Angola, Zambia, Mozambic, Burundi, Sudan și Egipt reprezintă o nouă expresie elocventă a dorinței României de intensificare și diversificare a colaborării cu țările africane, cu toate țările în curs de dezvoltare. Tratatul de prietenie și cooperare, acordurile de cooperare tehnică și economică semnate cu acest prilej sînt o nouă contribuție prețioasă la dezvoltarea relațiilor României cu statele din Africa și alte regiuni ale lumii, în lupta pentru lichidarea subdezvoltării și instaurarea unei noi ordini economice internaționale, care să asigure progresul și bunăstarea tuturor popoarelor, pentru continuă întărire a solidarității și unității de acțiune a țărilor în curs de dezvoltare.

MACHINOEXPORT

Șublere, burghie elicoidale, burghie de filetat ; plăci de filetat, freze

Oferim :

Șublere din oțeluri superioare, în finisare lucioasă sau mată. Domeniu de măsurare : 0–150 mm, precizia de cotire între 0,05 și 0,1 mm. Scală milimetrică sau o combinație de milimetri și inci. Frână pneumatică acționată de policar. Suprafețele călite împiedică uzura.

Burghie elicoidale din oțel dur, structură uniformă prin laminare, precizie prin rectificare profilată. Se livrează cu diametre între 0,03 mm și 60 mm. Burghie elicoidale placate în metale dure pentru fontă și oțel.

Burghie de filetat acționate manual sau mecanic din oțel dur aliat; se livrează pentru filete : metrice și Whitworth. Plăci de filetat pentru filete metrice și filete pentru țevi.

Freze cu miner și freze deget, freze cilindrice, freze frontale cu dinți demontabili cilindrice, freze unghiulare pentru lucrări de degroșare și de finisare.

Freze tip N, H și W. Freze modulare pentru roți melcate și roți.

Se livrează în varianta oțel aliat sau placat cu metale dure.

Exportator : Organizația de comerț exterior MACHINOEXPORT

Sofia — Bulgaria
str. Aksakov 5
Telefon : 885321 ; telex 023425

PUBLICOM

Dinamica prețurilor internaționale ale produselor de bază în luna aprilie 1979

EVOLUȚIA susținută a prețurilor internaționale a fost influențată, în această perioadă, în special de majorarea prețurilor la țigeci.

În aceste condiții, prețurile internaționale ale produselor de bază cuprinse în nomenclatorul de export-import al R. S. România au crescut, potrivit indicelui agregat I.E.M., cu 1,7% față de nivelul existent în luna martie a.c.

În aprilie a.c. s-a remarcat în primul rând creșterea prețurilor la țigeci către țările membre ale O.P.E.C., în medie cu 11,0%. În același timp, au crescut prețurile la produsele petroliere în general (+4,8%) și la distilate ușoare în special, reflectând tit cererea sezonieră sporită pentru benzină, cât și disponibilitățile imitate de țigeci ușoare de pe piața internațională.

În cadrul materiilor prime și semifabricatelor industriale au fost înregistrate creșteri mai pronunțate de prețuri la cauciuc natural (+7,9%), sub influența achizițiilor susținute efectuate de principalele țări importatoare, precum și a perspectivei de majorare a prețurilor la cauciuc sintetic. De asemenea, prețurile au înregistrat creșteri mai moderate, însă, la lemn și produse din lemn (+2,6), piei brute (+1,4%) și metale feroase și neferoase (+0,5%).

Pe de altă parte, prețurile au marcat ușoare scăderi la fibre animale și vegetale (-2,0%) și minereuri (-1,3%).

La produsele agroalimentare de bază, prețurile au marcat o tendință generală de scădere ușoară, sub influența unei activități tranzacționale moderate și a condițiilor favorabile pentru recoltele din acest an. În aceste condiții, prețurile au scăzut la cereale (-2,1%), zahăr și produse

INDICIELE SINCRETIC I.E.M. ÎN ANII 1977-1978

SI ÎN APRILIE 1979

Categoriile de produse	Anul	1977-1978	
		mar.	apr.
INDICIE GENERAL	1977	230,1	235,9
	1978	247,3	250,6
	1979	304,5	310,9
1. Produse alimentare	1977	180,7	193,3
	1978	191,8	198,1
	1979	207,7	205,5
- cereale	1977	161,6	172,0
	1978	187,7	197,8
	1979	207,2	204,3
- semințe oleag., prod. deriv., gras. anim. și veg.	1977	189,1	225,5
	1978	201,6	238,3
	1979	232,4	247,7
- ania., carne și produse animaliere	1977	158,7	152,8
	1978	173,9	178,6
	1979	177,6	186,7
- zahăr și produse tropicale	1977	263,3	235,2
	1978	228,8	230,9
	1979	216,7	214,0
2. Combustibili	1977	398,4	395,6
	1978	442,0	429,7
	1979	620,5	652,2
- cărbuni și cocs	1977	389,1	381,9
	1978	356,2	349,0
	1979	391,5	384,4
- țigeci	1977	553,9	550,7
	1978	548,0	551,7
	1979	559,5	661,2
- produse petroliere	1977	439,1	446,3
	1978	479,6	465,4
	1979	540,0	631,3
3. Materii prime industriale	1977	199,2	205,0
	1978	211,7	198,3
	1979	280,9	286,8
- minereuri	1977	143,4	150,0
	1978	146,0	151,1
	1979	145,5	145,4
- metale	1977	192,1	192,8
	1978	202,6	189,0
	1979	282,0	245,7
- cauciuc	1977	231,0	225,5
	1978	279,2	245,4
	1979	327,5	355,4
- lemn și produse din lemn	1977	229,9	229,9
	1978	249,9	230,2
	1979	279,4	280,5
- fibre anis. și veg.	1977	212,3	231,2
	1978	219,1	207,3
	1979	226,4	221,9
- piei	1977	186,6	185,1
	1978	247,7	214,0
	1979	479,1	486,0

a) Date provizorii pentru: vite vii, porci vii, miere, huile, cocs de furnal, minereu de fier, cromită, minereu de mangan, feromangan, ferossiliciu, oțel comercial, tablă groasă, tablă subțire laminată la rece, sîrmă neagră receaptă, țevi de oțel, laminare de cupru, cherestea de rășinoase, celuloză, hîrtie kraftliner, iută, ulei de ricin.

tropicale (-1,2%), animale, carne și produse animaliere (-0,5%), semințe oleaginoase și uleiuri vegetale comestibile (-0,3%).

Sectorul de conjunctură economică internațională și marketing - I.E.M.

Orientări în dezvoltarea economică

Anglia: opțiuni ale noului guvern

RECENT, noul guvern conservator și-a expus programul său economic, a cărui caracteristică de ansamblu poartă amprenta principiilor libere pentru care acest partid are preferințe mult mai pronunțate decît partidul laburist, ceea ce face să se creadă că este de așteptat o mai mare conlucrare între sectorul particular și public. Această conlucrare va impune un strict control al masei monetare în sectorul privat și un control la fel de strict al guvernului asupra cheltuielilor publice.

Prioritățile politicii economice rămîn combaterea inflației (8,4% în 1978) și a șomajului (5,5% din populația activă), probleme a căror rezolvare pe termen lung este concepută de conservatori în următoarea strategie: reducerea impozitelor și taxelor directe în vederea stimulării cheltuielilor productive și reducerea cheltuielilor și împrumuturilor publice, sperîndu-se ca în acest fel să se creeze resursele necesare creșterii productivității muncii și beneficiilor în sectorul privat și să se diminueze cheltuielile publice neproductive generatoare de inflație. În ceea ce privește relațiile industriale, noul guvern și-a exprimat intenția ca acestea să fie reglementate global măcar în anumite domenii, ceea ce se speră că ar putea reduce tensiunile dintre sindicate și patronat.

Deși liniile programului de politică economică au fost concepute în ideea că ele vor găsi un suport larg, primele reacții indică totuși existența unui anumit scepticism în ceea ce privește posibilitatea traducerii în viață a acestora în ritmul dorit de guvern. De altfel, optimismul inițial al guvernului în ceea ce privește, de exemplu, reducerea împrumuturilor sectorului public în anul fiscal 1979-1980 s-a diminuat considerabil, ipotezele dovedindu-se nerealiste. Argumentele în acest sens se referă la faptul că nu au putut fi respectate limitele maxime de creștere a salariilor în sectorul public și că noi presiuni vor putea fi exercitate chiar de indexarea importurilor sau de creșterea unor cheltuieli publice în anumite domenii propuse chiar de guvern. De asemenea, intenția guvernului de a interveni în reglementarea legală a relațiilor industriale a fost vii criticată de sindicate și este considerată ca o încercare de a le priva de unele drepturi fundamentale.

Pe alt plan, un fapt nu lipsit de importanță este acela că noul guvern va reconsidera pînă în septembrie a.c. intrarea lirei sterline în sistemul monetar vest-european.

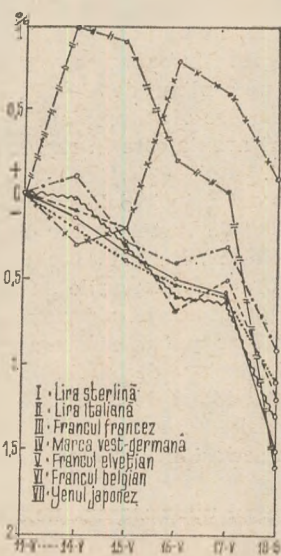
Napoleon POP

EVOLUȚII MONETARE

CARACTERISTICA principală a săptămîinii 14-18 V 1979 a constituit-o continuarea reprecierii dolarului S.U.A. față de majoritatea valutei occidentale, în contextul reluării presiunilor de creștere a prețului țigeciului și al unor previziuni legate de reducerea deficitului bugetar nord-american și al balanței de plăți externe.

Yenul japonez a înregistrat fluctuațiile cele mai accentuate din această perioadă: 213,25 yeni/1 dolar pe 14 V (+1%) față de 11 V și 219 yeni/1 dolar pe 18 V (-1,6%). Publicarea cifrelor balanței comerciale - deficitară pe luna aprilie a.c., împreună cu situația creată la importurile japoneze de țigeci (franul, principalul furnizor, cerînd Japoniei reducerea voluntară a importurilor de țigeci brut cu 15%), a determinat o schimbare de trend, astfel că pe ansamblu yenul a înregistrat cea mai accentuată depreciere față de dolarul S.U.A. Francul belgian, influențat negativ atît de masivul deficit bugetar, cît și de dobînzile relativ mai scăzute în comparație cu ale celorlalte monede din noul sistem valutar vest-european, a înregistrat deprecierea cea mai accentuată (1,5%), respectiv 30,80 franci/1 dolar pe 18 V față de 30,35 franci/1 dolar cu o săptămîină în urmă. O depreciere de 1,3% față de dolar a înregistrat francul elvețian, care era tranzacționat la sfîrșitul perioadei la 1,74 franci/1 dolar, față de 1,7175 franci/1 dolar pe 11 V.

Marca vest-germană s-a depreciat continuu față de dolar, astfel că cotația sa din 18 V, de 1,92 mărci/1 dolar era cu 1,2% sub cea de referință. Cursul de închidere al francului francez, de 4,4375 franci/1 dolar, de la sfîrșitul intervalului se situa cu 1,1% sub cel corespunzător din

11 V, în timp ce lira italiană era cotaată la 856 lire/1 dolar, respectiv o depreciere de 0,9% în această săptămîină. Lira sterlină a evoluat pe o linie puțin diferită de a celorlalte valute occidentale, astfel că cotația de 2,0525 dolari/1 liră de pe 18 V era cu puțin peste cea de referință de 2,05 dolari/1 liră.

Dobînzile la depozitele pe termen de 6 luni la principalele eurovalute au cotațat în jur de 11,125% la cele în eurodolari, 6,125% la cele în euromărci vest-germane și 2,25% la cele în eurofranci elvețieni.

Piața metalului galben a fost influențată în primul rând de vânzarea lunară a celor 750 000 uncii de aur de către Trezoreria S.U.A., la un preț mediu de 254,92 dolari/uncie. Recentele hotărîri de reducere a ofertelor oficiale de aur, atît de către autoritățile nord-americane (la jumătate), cît și de către F.M.I. (de la 470 000 la 440 000 uncii) au fost principalul factor în atingerea noilor recorduri istorice de prețuri ale aurului pe piața liberă. Al doilea fixing de la Londra din 1 V. de 156,40 dolari/uncie, a fost cu 4,90 dolari/uncie peste cel corespunzător din 11 V 1979.

**Paul DUMITRAȘCU
Gheorghe MUNTEAN**

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 14-18 V, luîndu-se ca bază cursurile din ziua de 11 V a.c.

Progresul tehnic reflectat în exporturi

AUTORII ultimului raport anual, înaintat Congresului S.U.A., în problemele științei și tehnicii opinează că — cu unele excepții — Statele Unite își păstrează poziția de lider în lumea capitalistă, în domeniul progresului tehnic. Aceasta, în pofida faptului că ponderea ansamblului cheltuielilor efectuate în S.U.A. pentru cercetare și dezvoltare în produsul național brut s-a redus de la 3% în 1964 la 2,3% în 1977, în timp ce în R.F.G. și Japonia ea a cunoscut o tendință de creștere, iar în Franța a rămas stabilă. O evoluție similară se constată în ceea ce privește ponderea oamenilor de știință și inginerilor ocupați în acest sector de activitate, ca și în privința cererilor de patente.

Totuși, în cadrul exporturilor americane ponderea produselor cu un înalt nivel tehnic (care înglobează multă „materie cenușie“) rămâne relativ mai ridicată decât în alte țări capitaliste dezvoltate (vezi tabelul, anul 1974).

Pondere în export (în%)

Țara	Produse științifico-intensive	Produse care înglobează puțină știință
Anglia	32,0	68,0
Franța	26,8	73,2
R.F.G.	28,9	71,1
Japonia	27,3	72,7
S.U.A.	42,6	57,4
Alte țări membre ale O.C.D.E.	25,8	74,2
Pe ansamblu	30,0	70,0

Sursa : „Chemical and Engineering News“.

Progresul economic reflectat în cifre

DUPĂ CUM s-a relevat recent la sărbătoarea festivă a C.C. al Ligii Comunistilor din Iugoslavia, cu prilejul aniversării a 60 de ani de la crearea U.C.I., a U.T.C.I. și a Sindicatelor revoluționare, în perioada postbelică economia iugoslavă a cunoscut o creștere intensă. Între anii 1947 și 1978 produsul social total s-a mărit de 6,4 ori, iar raportat pe locuitor — de peste patru ori. Se apreciază că, în timp ce în 1939 produsul social pe locuitor era în Iugoslavia cu 30% sub media mondială a acestui indicator, la începutul anului curent el depășea cu 34% nivelul mondial. Un aport deosebit îl are creșterea producției industriale care a sporit de 15 ori față de 1947 și de 18 ori față de 1939, succese remarcabile fiind obținute, de asemenea, în agricultură, în comerțul exterior și în alte ramuri ale economiei naționale.

S-a modificat radical structura pe ramuri de activitate a populației, ponderea celei ocupate în agricultură scăzând

de la 77% în preajma celui de-al doilea război mondial la circa 30% în prezent. Îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață ale populației s-a reflectat, între altele, în creșterea duratei medii de viață la 67 ani pentru bărbați (față de 45 ani la recensământul din 1931) și 72 ani pentru femei (46 ani).

Amenajarea de rezervoare pentru gaze naturale

ÎN Uniunea Sovietică extracția de gaze naturale se află în creștere rapidă, trecind de la 198 mlrd. m.c. în 1970 la 372 mlrd. m.c. în 1978. Totodată, necesitatea asigurării de rezerve suplimentare de gaze naturale pentru acoperirea consumului sporit din anotimpurile reci ale anului a determinat decizia ca expedientele din timpul verii să fie înmagazinate, prin pompe, în rezervoare subterane. Aceste rezervoare sînt amenajate în bazinele petrolifere sau de gaze naturale scoase din exploatare, avantajul soluției la care au recurs specialiștii sovietici constînd în aceea că nu mai sînt necesare rezervoare metalice, realizîndu-se, astfel, importante economii la consumul de oțel.

Pînă în prezent au fost amenajate asemenea rezervoare mai ales în apropierea centrelor industriale, cel mai mare fiind situat în Uralul de sud și avînd o capacitate de 10 miliarde m.c. Pînă la sfîrșitul actualului cincinal se preconizează realizarea a încă opt rezervoare subterane, cu o capacitate totală de 20 miliarde m.c. de gaz.

Burete de fier... pentru siderurgie

O MATERIE primă lansată nu demult pe scară industrială vine să concureze minereul de fier și fierul vechi în producția siderurgică, întrucît permite ridicarea productivității instalațiilor și îmbunătățirea calității oțelului rezultat. Este vorba de buretele de fier, obținut prin îmbogățirea minereului (pînă la un conținut de 35—55% oxid de fier) și care se oferă pe piața mondială la prețuri avantajoase în raport cu fierul vechi.

În prezent principalele regiuni „consumatoare“ de burete de fier din lumea capitalistă sînt Europa occidentală și Statele Unite. În cercurile de specialitate se apreciază că siderurgia vest-europeană ar putea consuma în 1981 circa 2,5 mil. tone de burete de fier, iar capacitatea totală de producție a acestuia în țările nesocialiste ar putea ajunge în același an la 25 mil. tone, ceea ce ar reprezenta circa 15% din tonajul de fier vechi utilizat anual de industria siderurgică.

Accidentele navale și poluarea cu petrol a marilor

INSTITUTUL francez al petrolului a definitivat, recent, un studiu privind principalele accidente navale în lume și pierderile de petrol în mare, rezultatele subliniind, în principal, următoarele :

— Printre principalii răspunzători de poluarea cu petrol se numără : Liberia — cu 25,4% din accidente (petrolierele sub pavilion liberian reprezentînd 32,4% din tonajul transportat de flota petrolieră mondială), Grecia, cu 12,2% din accidente (5,4% din tonajul mondial), S.U.A. — 11,1% (3,9%), Panama — 5,7% (3%), Japonia — 4,9% (8,8%), Franța — 2,7% (4,5%).

— Vîrsta navelor se pare că are o anumită influență asupra numărului accidentelor, fiind mai predispuse cele care au ajuns deja la 16—19 ani de funcționare.

— Contrar unei opinii larg răspîndite, apreciază sursa citată, statisticile indică faptul că tancurile petroliere mari sînt mai puțin afectate decât navele cu capacitate de transport redusă sau mijlocie.

— Zona cea mai vulnerabilă și mai des afectată o reprezintă coastele europene ale Atlanticului.

Numărul accidentelor soldate cu pierderi de petrol în mare — peste 500 tone — oscilează ; 29 în 1978, 26 în 1977, 35 în 1976, 27 în 1975 și 17 în 1965, în condițiile în care din ultimul an menționat și pînă în anul trecut capacitatea de transport a petrolierelor a crescut de aproape patru ori.

Somajul și forța de muncă feminină

O DEZBATERE care a avut loc la sfîrșitul lunii martie a.c. la Paris asupra situației femeilor în țările Pieței comune vest-europene, cu participarea a aproximativ șase sute de delegate reprezentînd diferite asociații, a confirmat concluzia că, în pofida prevederilor legislative naționale și comunitare, care stipulează egalitatea drepturilor la muncă și salarizare pentru ambele sexe, aceasta rămîne încă în bună măsură un deziderat.

Este elocventă în acest sens evoluția structurii șomerilor, pe sexe. În timp ce pe ansamblul șomerilor din Piața comună ponderea acestora în populația activă a sporit de la 5,3% în 1977 la 5,6% în 1978, în cazul șomerilor bărbați ponderea respectivă a evoluat de la 4,9% la 5%, iar în cazul șomerilor femei — de la 6% la 6,4%. Pe ansamblul Comunității femeile reprezintă ceva mai mult de o treime (37%) din populația activă, dar aproximativ jumătate din efectivul șomerilor (60% în Belgia, 53% în Franța, 51% în R.F.G. ș.a.m.d.).

GLOSAR

Comerț echitabil

PERIOADA de după cel de al doilea război mondial, caracterizată prin creșterea impetuoasă și diversificarea schimburilor economice și implicit a interdependenței statelor, prin afirmarea politică a țărilor în curs de dezvoltare, dar și prin crearea societăților multinaționale căutând să submineze prerogativele statelor, a marcat o modificare a concepțiilor privitoare la comerțul mondial.

Înainte, problema care se punea în legătură cu acest comerț era o opțiune între două principii diametral opuse: „protecționismul” și „liber-schimbismul”. După cel de al doilea război mondial, termenii problemei s-au schimbat, în sensul că țărilor au avut de optat între ceea ce s-a numit „comerț echitabil” (engl. fair trade) și „comerț liber” (engl. free trade).

Diferența dintre acești doi termeni este următoarea: primul are la bază reciprocitatea, deci negocierile și realizarea de acorduri multilaterale reciproc avantajoase, în timp ce al doilea se bazează pe o „libertate” care de fapt constă în libertatea unora sau altora dintre statele puternice de a bloca artificial schimburile prin luarea de măsuri restrictive unilaterale față de partenerii lor mai slabi, în scopul asigurării intereselor proprii fără a ține seama de interesele acestor parteneri.

Pentru popoarele lumii a devenit limpede că nu poate fi vorba decât despre organizarea unui sistem comercial internațional care să asigure un comerț echitabil. În acest sens a și fost încheiat la 30 octombrie 1947 tratatul multilateral cu privire la problemele comerțului, cunoscut sub denumirea de „Acordul general pentru tarife și comerț” (engl. General Agreement on Tariffs and Trade — G.A.T.T.) care prevede reducerea treptată a taxelor vamale și a altor forme de protecționism existente în calea comerțului internațional. În același sens a fost creat organismul denumit „Conferința Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare” (U.N.C.T.A.D.), menit să intensifice eforturile privind extinderea colaborării și cooperării, participarea pe bază de egalitate a tuturor țărilor la schimbul internațional de valori, micșorarea decalajelor dintre țările bogate și cele sărace.

Principala măsură de limitare și raționalizare a protecționismului inițiată de G.A.T.T. a fost organizarea de conferințe („runde”), în vederea reducerii tarifelor vamale. La prima sa sesiune, în 1964, U.N.C.T.A.D. a formulat principiul drepturilor preferențiale în favoarea țărilor în curs de dezvoltare, fără contraprestație, ca mijloc de micșorare a decalajelor economice dintre state.

S-a conturat astfel necesitatea redefinirii principiului protecționismului, prin fundamentarea sa pe constatarea inegalității nivelului de dezvoltare și totodată a interdependenței statelor, iar drept corolar, pe aplicarea celor mai indicate metode pentru apărarea intereselor și dezvoltarea mai rapidă a țărilor rămase în urmă din punct de vedere economic. Acest „neo-protecționism” este cu atât mai necesar, cu cât opusul „comerțului echitabil” și anume așa zisul „comerț liber” nu numai că s-a dovedit incapabil să rezolve problema dezvoltării, dar a constituit una din pirghiile pe care statele dezvoltate le folosesc pentru a se îmbogăți și mai mult pe seama țărilor sărace.

Promovarea unui sistem comercial internațional echitabil, care să asigure drepturi preferențiale țărilor în curs de dezvoltare, a devenit astfel o problemă politică majoră a contemporaneității. Sesiunea U.N.C.T.A.D. V în curs de desfășurare la Manila are pe ordinea de zi dezbaterea acestui probleme.

C. K.

laborării studiului este prevăzută pentru vara acestui an.

Sahel

Giann Fărcașu, Slănic Moldova — 1) Strategia de dezvoltare pe termen lung (până în anul 2000) a regiunii Sahel din Africa urmărește, între altele, acoperirea în întregime din resurse proprii, înainte de sfârșitul acestui secol, a necesarului de alimente al țărilor din zonă. Aceste țări cooperează în scopul amintit în cadrul Comitetului interstatătal pentru lupta împotriva secetei în Sahel, care grupează următoarele opt state: Republica Capului Verde, Gambia, Volta Superioară, Mali, Mauritania, Nigeria, Senegal și Ciad. Pentru accelerarea dezvoltării și soluționarea de durată a problemelor acestei zone a continentului african, actualmente una din cele mai sărace din lume, a fost creat în 1976 la Dakar așa-numitul „Club al Sahelului”, cu sprijinul mai multor organisme multilaterale de asistență, atât din țările exportatoare de petrol și din unele țări dezvoltate.

2) Explicația o constituie faptul că Libia are în prezent două capitale — Tripoli și Benghazi — amândouă situate la Marea Mediterană.

Optimizare în transporturi

Maria Golopența, Cluj-Napoca — Utilizarea calculatoarelor electronice este prealonizată pentru utilizarea optimă a parcului de taxiuri și obținerea pe această cale a unor însemnate economii de carburant — pentru prima dată în lume — în trei orașe suedeze (Stockholm, Malmö și Göteborg) începând cu anul viitor. Solicitatorul telefonic al unui taxi va fi informat instantaneu, prin simpla consultare a calculatorului de către centralistă, care este vehiculul aflat cel mai aproape de adresa sa și în cit timp îi va sosi taxiul. Se înătură astfel operația destul de anevoioasă a consultării șoferilor prin stația de radio privind locul în care se află fiecare, cistigându-se un timp prețios. Totodată, pe o bandă aflată la bordul taxiului vor apărea tipărite numele și adresa celui care a făcut comanda. Un alt avantaj al noului sistem va fi sporirea securității șoferilor de taxi. În 1982 vor fi racordate la acest sistem numai la Stockholm 2400

taxiuri. Introducerea lui necesită însă investiții estimate de buletinul Schweden-technica (aprilie 1979) la circa 40 milioane coroane suedeze.

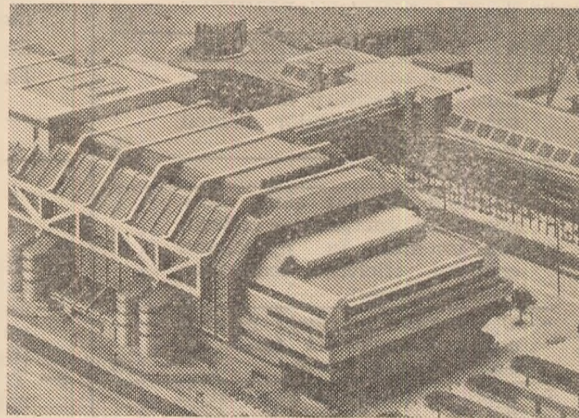
Centru de congrese

Ion Fotescu, București — Centrul internațional de congrese din Berlinul de Vest, inaugurat în luna aprilie a acestui an este una din cele mai complexe construcții din Europa destinate organizării simultane de congrese, conferințe, concerte, spectacole televizate, expoziții etc. Situată în imediata vecinătate a Parcului expozițiilor, cu o suprafață de expunere în aer liber de 40 000 mp, clădirea noului Centru internațional dispune ea însăși de o suprafață de expunere de până la 88 000 mp, în 24 săli, care favorizează organizarea unor „congrese-expoziții”, tirguri internaționale ș.a.

Prima dintre cele două săli mari ale Centrului poate cuprinde peste 5 000 persoane. Alături există o a doua sală, multifuncțională. Ca sală

de banchete ea poate cuprinde până la 4000 persoane, ca sală de congrese peste 3000. Anumite părți ale sălii pot fi denivelate pentru a fi transformate în podium sau fosă de orchestră. Între cele două săli se află o mare scenă centrală care poate fi utilizată simultan grație unor perdele insonorizante pe o parte pentru prezidiul unui congres, iar pe cealaltă pentru un spectacol. Pentru manifestări de dimensiuni mai restrinse, există mai multe alte săli în care de asemenea fotoliile pot fi dispuse în variate moduri, în funcție de natura manifestării. Toate sălile sînt dotate cu cabine pentru traducerea simultană în opt limbi. Un centru de presă dotat cu două studiouri de televiziune, două studiouri radiofonice, birouri telex etc., permite transmitemea în direct a oricărei manifestări.

Prin intrarea în funcțiune a noului Centru, Berlinul de Vest — care se numără printre cele zece mari orașe gazdă de congrese din lume — își sporește substanțial baza materială necesară organizării lor.

Aderare

I. Vlad, Tirgoviște — Până în prezent nu s-au finalizat decât negocierile privind aderarea Greciei la Piața comună; negocierile privind aderarea celorlalte două țări candidate — Spania și Portugalia — continuă. Tratatul de aderare a Greciei, care va fi semnat la 28 mai la Atena, urmează să intre în vigoare la 1 ianuarie 1981, cu condiția ratificării lui de către parlamentele celor nouă țări actualmente membre ale Pieței comune. Odată cu aderarea

Greciei, numărul membrilor Comisiei C.E.E. se va majora la zece, la fel ca și cel al membrilor Consiliului ministerial. În acest din urmă organ, Grecia va dispune de cinci voturi dintr-un total de 63 (se știe că în Consiliu voturile nu sînt repartizate în mod egal tuturor țărilor). Majoritatea calificată, necesară pentru adoptarea unor decizii de mai mică importanță, se va majora și ea de la 41 la 45 voturi. În problemele esențiale în Consiliu va rămîne însă în vigoare regula unanimității. În Parlamentul vest-european Grecia va avea 24 de deputați.

Suprafață

Mirocea Nicolae, Mediaș — Aveți dreptate. Suprafața de 5,2 milioane kmp indicată în nota apărută în nr. 18 din 4 mai a.c. al

revistei noastre nu este cea a viitoarei republici independente Kiribati, ci suprafața zonei din sud-vestul Oceanului Pacific în care sînt răspindite insulele din componența celor trei arhipelaguri care vor compune noul stat independent.

Dezvoltare industrială

Aftenie Bostan, Tulcea — Cea de a treia Conferință generală a Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltare industrială este programată să se desfășoare în India,

între 21 ianuarie și 8 februarie 1980. Conferinței îi va fi supus, între altele un studiu referitor la aspectele economice, financiare, juridice și tehnologice ale cooperării industriale internaționale în contextul noii ordini economice mondiale și al Declarației și Planului de acțiune adoptate la Lima, în 1975, de precedenta Conferință generală a O.N.U.D.I. Terminarea e-

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 21 din 25 mai 1979

- Mobilizarea largă a energiilor creatoare pentru realizarea exemplară a programului de dezvoltare economico-socială a țării (B. Pădure) 1

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- În lumina indicațiilor tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R.
 - Realizarea integrală a producției fizice și nete (Emil Cicană, Alexandru Hayon) 3
 - Investiții. Concentrarea eforturilor pe obiectivele principale (dr. Alexandru Olteanu) 5
 - Exigențe sporite în derularea procesului de aprovizionare tehnico-materială (Th. Georgescu) 7
 - Mecanismul economico-financiar: funcționalitate-eficiență. Reducerea costurilor, factor principal de creștere a producției nete (dr. Maria Georgian, Nicolae Floarea) 9
 - O măsură întemeiată pe importante rațiuni economice și sociale (L. Țăranu) 10
 - Folosirea eficientă a fondurilor fixe din agricultură (ec. Mihai Popescu, dr. Constantin Pciună) 11

CONDUCERE • ORGANIZARE

- O amplă acțiune de perfecționare a pregătirii membrilor consiliilor oamenilor muncii (C. Damian) 13

TEORII-IDEI

- Procesul circular activ. Economisirea energiei — criteriu fundamental în aprecierea creșterii eficienței economice (II) (dezbateri) 14
- O cercetare originală privind cooperarea agricolă (prof. dr. Sabin Nica-Sirbești) 19
- Școli • curente • economiști. Repere ale gândirii burgheze privind explicarea ratelor înalte ale inflației (prof. dr. Constantin Bichi) 20

CONSULTATIE ÎN AJUTORUL CELOR CE STUDIAZĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL POLITICO-IDEOLOGIC

- Autoconducerea muncitorească și autogestiunea economico-financiară (prof. dr. Mihai Păraluță) 22

ÎN SPRIJINUL CANDIDAȚILOR LA EXAMENUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL ECONOMIC SUPERIOR

- România în circuitul economic mondial (conf. dr. Ion Mărgineanu) 24

ECONOMIE MONDIALĂ

- Pe agenda UNCTAD V. Cooperarea tehnică între țările în curs de dezvoltare (Ion Popescu) 26
- Tendințe — conjuncturi 29

ÎN SUPLEMENTUL NUMĂRULUI: Generalizarea experienței înaintate în unitățile economice. Maistrul — organizator și conducător al formațiilor de lucru.

IN THIS ISSUE

- Broad-scale creative efforts mobilizing in order to achieve exemplarily our country's economic and social development programme (B. Pădure) 1
- Focusing the efforts on top priorities, a necessity for shortening the execution period, to increase the investments efficiency (Dr. Alexandru Olteanu) 5
- The economic and financial mechanism: functional and efficient. The costs cut-down, a principal factor to increase the net production (Dr. Maria Georgian, Nicolae Floarea) 9
- The active circular process. Energy saving, a basic criterion to determinate the growth of the economic efficiency (II) (a debate) 14
- Schools • currents • economists. References in the bourgeoisie's thoughts on clarifying the high-rate inflation (Prof. Dr. Constantin Bichi) 20
- The UNCTAD V Agenda. The technological cooperation between developing countries (Ion Popescu) 26

DANS LE NUMÉRO

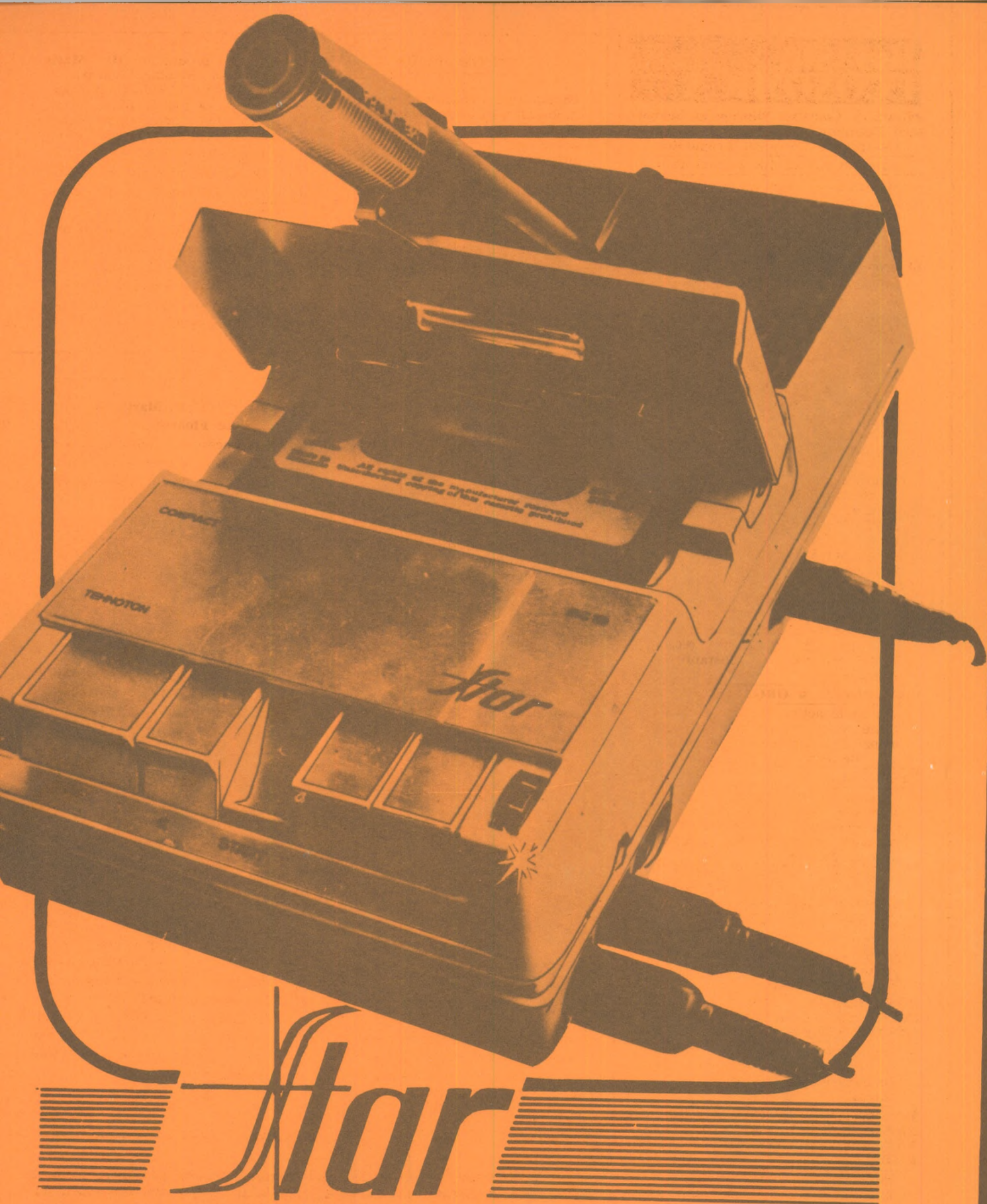
- Large mobilisation des énergies créatrices pour accomplir d'une manière exemplaire le programme de développement économique et social du pays (B. Pădure) 1
- Une exigence pour réduire la durée d'exécution et pour augmenter l'efficacité des investissements: la concentration des efforts sur les principaux objectifs (dr. Alexandru Olteanu) 5
- Le mécanisme économique et financier: bon fonctionnement, efficacité. La réduction des coûts, facteur principal de l'accroissement de la production nette (dr. Maria Georgian, Nicolae Floarea) 9
- Le processus circulaire actif. L'économie d'énergie — un critère fondamental pour évaluer la croissance de l'efficacité économique (II) (débat) 14
- Ecoles-courants-economistes. Des repères de la pensée bourgeoise pour expliquer les taux élevés de l'inflation (prof. dr. Constantin Bichi) 20
- Sur l'ordre du jour de la V-ème C.N.U.C.E.D. La coopération technique entre les pays en voie de développement (Ion Popescu) 26

ИЗ СОДЕРЖАНИЯ

- Широкая мобилизация творческих энергий для примерного выполнения программы экономико-социального развития страны (Б. Пăдуре)..... 1
- Требование сокращения продолжительности строительства, увеличения эффективности капиталовложений: концентрация усилий на главных объектах (др. Александру Олтяну)..... 5
- Экономико-финансовый механизм: функциональность-эффективность. Уменьшение производственных затрат, главный фактор роста чистой продукции (др. Мария Джорджан, Николае Флоара) 9
- Активный циркулярный процесс. Сбережение энергии — основной критерий в оценке роста экономической эффективности (II) (Дискуссия) 14
- Школы • течения • экономисты. Вехи буржуазного мышления в деле объяснения высоких темпов инфляции (проф. др. Константин Бичи) 20
- На повестке дня ЮНКТАД. Техническое сотрудничество между развивающимися странами (Ион Попеску) 26

Abonamentele se incheie la oficiile postale, factorii postali și difuzorii voluntari de presă din întreprinderi și instituții. Prețul unui abonament (inclusiv suplimentul săptăminal): pentru întreprinderi și instituții — 260 lei anual; pentru cursanții tuturor formelor de învățământ politic și profesional, elevi, studenți — 130 lei pe an, 65 lei pe 6 luni, 32,50 lei pe 3 luni. Termen limită de încheiere a abonamentului: 20 ale lunii anterioare perioadei de abonare.

Redacția și administrația Calea Dorobanților nr. 11—25, 71 131 București, telefon 12 66 10. Cont I.S.I.A.P. nr. 6451.502.28 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1 București, Tiparul Combinatul Poligrafic „Casa Scintei”.

Momente unice din viața dvs. pot fi retrăite după un minut, după o zi, o lună, după un an, dacă ați fi avut prevederea să le înregistrați pe o bandă a casetofonului STAR MC 12.

CASETOFONUL STAR MC 12 este un aparat portabil, de dimensiuni reduse care înregistrează pe două piste și redă monofonic sunetele.

CASETOFONUL STAR MC 12 poate fi alimentat și de la rețeaua de 220 V. Este echipat cu un microfon, o curea pentru purtare, două cordoane (de alimentare și înregistrare-redare).

Magazinele de specialitate ale comerțului de stat vă oferă casetofonul STAR MC 12 la prețul de 2 058 lei.

Recom

Pentru copiii dv., de la 15 mai la 15 iunie, magazinele comerțului de stat au organizat „LUNA DESFACERII MĂRFURILOR PENTRU COPII”.

Cumpărați, în aceste zile, articolele de îmbrăcăminte, pe care le veți dăruia copiilor dv. de 1 Iunie.

În magazine vă așteaptă :

– Confecții (rochițe, fuste, sarafane, pantaloni, compleuri, costume) cu o linie proprie modei anului 1979, cu broderii și accesorii metalice.

– Încălțăminte ușoară, flexibilă, comodă, rezistentă, cu țafe din materiale textile sau din imitație de piele.

1 Iunie -- BUCURIA COPIILOR !

